

აჭაიის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შენობის მისაწვდომობის კონცეფცია

მოზილობის, მხედველობისა და სმენის შეზღუდვის მქონე პირთათვის

ბათუმი, 2021

დოკუმენტზე მუშაობდნენ:

მარიამ მიქიაშვილი
ანა მიქიაშვილი

გიორგი ბლიაძე
გიორგი ენუქიძე

თომა კაკაბაძე
ნინო ჩხაიძე

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

IDFI
ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

ეს კონცეფცია შექმნილია ა(ა)იპ „მარიანის“ მიერ, ევროკავშირისა (EU) და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით და ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტთან (IDFI) თანამშრომლობით. მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელი არიან მისი ავტორები და, შესაძლოა, იგი არ გამოხატავდეს ევროკავშირის (EU), გაეროს განვითარების პროგრამისა (UNDP) და ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის (IDFI) შეხედულებებს.

| სარჩევი

შეამოწმეთ განმარტება	03
წინასიტყვაობა	04
შესავალი	05
უნივერსალური დიზაინი და გონივრული მისადაპება	07
დოკუმენტის შექმნის მიზანი და გამოყენების თავისებურებები	08
ბარიერები და რისკები	10
ვინ არიან უსინათლო და მხიჩხვარები ადამიანები?	13
ვინ არიან მოტილობის შეზღუდვის შემდეგ ადამიანები?	14
ვინ არიან სმენისა და სმენის დაზიანებული და ყრუ-უსინათლო ადამიანები? მათთან კომუნიკაციის თავისებურებები	14
აჭარის უმაღლესი საბჭოს შემოღების მისაწვდომობის ანალიზი და რეკომენდაციები	16
შექმდი ბილიტი	16
შექმდი რუკა	19
კიბე	20
მოაჯირი	23
ღიჟღი	25
პანდუსი	35
კარი	40
▪ კარის მოწოდება	47
▪ მიწის კარის მოწოდება	48
▪ წინააღმდეგობა კარს	49

საერთაშორისო-ჰიბრიდული პენიტენცია	51
■ ხელსაზრდელობა და ნიშნები	57
საერთაშორისო დანაშაულები	60
დანიშნულება	61
პიროვნები	63
განათლება	63
ფინანსები	64
შიდასა და შიდასადასა	65
პროცესებისგან განსხვავება და საერთაშორისო/პროცესები	66
პენიტენცია	68
განსხვავებული პირობები 19-ის პენიტენციისთვის	68
განსხვავებული პირობები ა.ნ. უმჯობესი საბჭოთა შენობის საერთაშორისო/საერთაშორისო/საერთაშორისო მისაწვდომობის განსხვავებული დაპროექტებით	69
საერთაშორისო და შენობაში შესვლა	69
დაპროექტებული სტრუქტურა	70
საერთაშორისო დანაშაულები და ბიოგენების სივრცე	71
განსხვავებული და პენიტენცია	73
შედეგები	74
განსხვავებული შედეგები, დიპლომატიები, განსხვავებული	75

ტაჩინთა ბანაჩა

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი – პირი მყარი ფიზიკური, ფსიქიკური, ინტელექტუალური ან სენსორული დარღვევით, რომლის სხვადასხვა დაბრკოლებასთან ურთიერთქმედებამ შესაძლოა ხელი შეუშალოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ამ პირის სრულ და ეფექტიან მონაწილეობას სხვებთან თანაბარ პირობებში.

გონივრული მისადაგება – პრინციპი, რომელიც ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში იმ აუცილებელი და შესაბამისი ცვლილების განხორციელებას გულისხმობს, რაც არ იწვევს არაპროპორციულ ან გადამეტებულ ტვირთს ან ვალდებულებას და უზრუნველყოფს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის უფლებებისა და თავისუფლებების რეალიზებას სხვებთან თანაბარ პირობებში.

უნივერსალური დიზაინი – პროდუქტის, გარემოს, სწავლების, პროგრამისა და მომსახურების ისეთი დიზაინი, რომელიც ყველა ადამიანს აძლევს მათზე სპეციალური ადაპტირებისა და სპეციალური დიზაინის გამოყენების გარეშე წვდომის საშუალებას. უნივერსალური დიზაინი არ გამოირჩევა, საჭიროების შემთხვევაში, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე კონკრეტული ჯგუფის მიერ დამხმარე საშუალებების ან/და სხვაგვარი ხელშეწყობის გამოყენებას.

უასტური ანა – არავერბალური, ვიზუალური ენა, როდესაც ინფორმაციის კოდირება მანუალური და მიმიკური საშუალებებით ხორციელდება.

მისაწვდომი ბაჩა – ფიზიკური, ინსტიტუციური და სოციალური პირობების ერთობლიობა, რომელიც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირს აძლევს თანაბარ შესაძლებლობას ისარგებლოს ყველა საზოგადოებრივი სიკეთით, მათ შორის, საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილას კულტურულ, სპორტულ, პოლიტიკურ ან სხვა ღონისძიებაში მონაწილეობის, აგრეთვე ტრანსპორტით, საინფორმაციო და კომუნიკაციის საშუალებებით სარგებლობის შესაძლებლობას სხვებთან თანაბარ პირობებში.

წინასიტყვაობა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს (შემდგომში - უმაღლესი საბჭო) შენობის მისაწვდომობის კონცეფცია მობილობის, მხედველობისა და სმენის შეზღუდვის მქონე პირთათვის, შემუშავებულია „აჭარის უმაღლესი საბჭოს ღია მმართველობის 2020-2021 წლების სამოქმედო გეგმის“ (შემდგომში - სამოქმედო გეგმა) ფარგლებში.¹

წინამდებარე დოკუმენტი არ არის ამომწურავი და ვერ წყვეტს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების წინაშე არსებულ ყველა სირთულეს, თუმცა კონცეფციაში მოცემული საკითხების პრაქტიკაში განხორციელება უმაღლესი საბჭოს შენობაში ხელმისაწვდომი გარემოს შესაქმნელად წინ გადადგმული ნაბიჯი იქნება.

აღნიშნული კონცეფცია მომზადდა ევროკავშირისა (EU) და გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) ერთობლივი პროექტის - „საპარლამენტო დემოკრატიის კონსოლიდაცია საქართველოში“ ფარგლებში, ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის (IDFI) დაკვეთითა და ორგანიზაცია „მარიანის“ შესრულებით. კონცეფციის შემუშავებაში ჩართულები იყვნენ შემდეგი სპეციალისტები: მარიამ მიქიაშვილი, ანა მიქიაშვილი, გიორგი ბლიაძე, გიორგი ენუქიძე, თომა კაკაბაძე, და ნინო ჩხაიძე.

კონცეფციაში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნით მათ ავტორებს და შესაძლოა, ის არ გამოხატავდეს ევროკავშირის (EU), გაეროს განვითარების პროგრამისა (UNDP) და ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის (IDFI) შეხედულებებს.

¹ სამოქმედო გეგმის მე-6, მე-7 და მე-8 ვალდებულებიდან გამომდინარე, უმაღლესმა საბჭომ 2020-2021 წლებში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის შენობისა და ვებგვერდის ადაპტირებისთვის შესაბამისი ნაბიჯები უნდა გადადგას. სამოქმედო გეგმა ხელმისაწვდომია: <http://sca.ge/res/docs/SCAAP-GEO.PDF>.

შესავალი

საქართველოს კონსტიტუციის მე-11 მუხლის (თანასწორობის უფლება) მე-4 პუნქტით დადგენილია, რომ „სახელმწიფო ქმნის განსაკუთრებულ პირობებს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებებისა და ინტერესების რეალიზებისთვის.“ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების უფლებებისა და ინტერესების რეალიზება მიიღწევა კომპლექსურად, ადამიანის ყოფიერების მიმართულებით შესაბამისი ძალისხმევის განხორციელების შედეგად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, გამოიყოფა ფიზიკური გარემოს, სერვისებისა და საკანონმდებლო მისაწვდომობის საკითხები. თითოეული დასახელებული მიმართულებით მდგომარეობის გაუმჯობესება საზოგადოების წევრებისთვის ნიშნავს უფრო მეტ შესაძლებლობას ისწავლონ, დასაქმდნენ, ჰქონდეთ პირადი ცხოვრება, აქტიურად ჩაერთონ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, მიიღონ სამოქალაქო გადაწყვეტილებები და უზრუნველყონ საკუთარი შესაძლებლობის რეალიზება.

აღნიშნული კონცეფციის მიზნებიდან გამომდინარე, „მისაწვდომობა“ განიმარტება, როგორც სამოქალაქო ცხოვრებაში მონაწილეობის, სხვადასხვა სერვისის გამოყენების და ამა თუ იმ ფიზიკური ადგილის მიღწევის/შეღწევის შესაძლებლობა.

ნებისმიერი შენობის ადაპტირება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის გულისხმობს ამ შენობის შიდა და მიმდებარე ტერიტორიაზე არსებული ბარიერების ანალიზს. აღნიშნული ანალიზის საფუძველზე, მზადდება რეკომენდაციები ცვლილებების შესახებ და ხორციელდება შესაბამისი სამუშაოები, რათა შენობა მისაწვდომი იყოს კონკრეტული საჭიროების მქონე პირთათვის.

მისაწვდომი ფიზიკური გარემო შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საზოგადოებაში ინკლუზიისთვის მინიმალური და აუცილებელი საფუძველია. გაეროს 2006 წლის „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის“ მიხედვით, **დისკრიმინაცია** შეზღუდული შესაძლებლობის საფუძველზე გულისხმობს **შეზღუდული შესაძლებლობის საფუძველზე აღმოცენებულ ნებისმიერ განსხვავებას, გარიყვას ან აკრძალვას, რომლის მიზანს ან შედეგს წარმოადგენს აღიარების, თანაბარი უფლებებისა და პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ, კულტურულ, სამოქალაქო და ნებისმიერ სხვა სფეროში მათ მიერ ფუნდამენტურ ღირებულებათა რეალიზების მინიმუმამდე დაყვანა ან სრული უარყოფა წარმოადგენს; იგი მოიცავს დისკრიმინაციის ყველა ფორმას, მათ შორის უარს გონივრულ მისადაგებაზე.**² აღნიშნული კონვენციის რატიფიცირება საქართველოში 2014 წელს მოხდა, რითაც ქვეყანამ აიღო ვალდებულება, უზრუნველყოს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვა და მათი

² გაეროს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენცია“, მუხლი 2, გამოქვეყნების თარიღი: 02/05/2014, ხელმისაწვდომია: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2334289?>

სრულფასოვანი ჩართვა ქვეყნის სოციალურ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა სფეროებში. 2020 წელს კი საქართველოს პარლამენტმა მიიღო საქართველოს კანონი „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“, რითაც კიდევ ერთხელ აღიარა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის მნიშვნელობა და მათი რეალიზებისთვის საკანონმდებლო საფუძველი შექმნა.

უნივერსალური დიზაინი და გონივრული მისაღება

გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის მიხედვით,

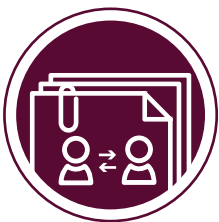

უნივერსალური დიზაინი გულისხმობს პროექტის, განიგის, პროგრამებისა და მომსახურების ისეთ დიზაინს, რომელიც ყველა ადამიანს აქვს მისი მათიშეაღიანი გამოყენების საშუალება, ადაპტაციისა და სპეციალური დიზაინის გამოყენების აუცილებლობის გარეშე.

მიუხედავად ამისა, უნივერსალური დიზაინი არ გამოირიცხავს საჭიროების შემთხვევაში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე კონკრეტული ჯგუფის მიერ დამხმარე საშუალებების გამოყენებას.

ახალი შენობის აშენების ან ძველის ფუნდამენტური ცვლილების დროს, საჭიროა გათვალისწინებული იყოს უნივერსალური დიზაინის პრინციპები. მით უფრო, რომ ეს მნიშვნელოვნად არ ზრდის ხარჯებს და არ მოითხოვს განსაკუთრებულ ძალისხმევას. ამასთან, იგი უზრუნველყოფს სხვადასხვა საჭიროებისა და შეზღუდვის მქონე პირთა თანაბარ მისაწვდომობას ამა თუ იმ მომსახურებაზე ან გარემოზე.

უკვე აშენებული შენობის ადაპტირების დროს, ხშირად მიმართავენ გონივრული მისადაგების პრინციპს, რადგან გარემოს უნივერსალური დიზაინით მოსაწყობად, შესაძლოა შენობის გარკვეული ნაწილის სრული რეკონსტრუქცია გახდეს საჭირო. ეს კი, რიგ შემთხვევებში, განსაკუთრებით, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსის მქონე შენობებში, შეუძლებელია.

გონივრული მისაღება გულისხმობს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში იმ აუცილებელი და შესაბამისი მოდიფიკაციებისა და კონაქტივების განხორციელებას, რაც არ იწვევს დაუძევად და გაუმათილებად სინთულებას და უზრუნველყოფს უფლებული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებებისა და თავისუფლების თანაბარ ჩაიღებას.

დოკუმენტის შექმნის მიზანი და გამოყენების თავისებურებები

წარმოდგენილი დოკუმენტის შექმნის მიზანია აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობაში სმენის, მხედველობისა და მოძილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანებისთვის გარემოს მისაწვდომობის გაზრდის მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება. მისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად ცვლილებების განხორციელება რეგულირებულია აჭარის უმაღლესი საბჭოს ღია მმართველობის 2020-2021 წლების სამოქმედო გეგმის მე-6, მე-7 და მე-8 ვალდებულებით. სამოქმედო გეგმის მიხედვით, 2020-2021 წლებში უმაღლესმა საბჭომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის უნდა უზრუნველყოს უმაღლესი საბჭოს შენობისა და ვებგვერდის ადაპტირებისთვის საჭირო პროცედურების განხორციელება. აღნიშნული გულისხმობს შენობისა და ვებგვერდის ადაპტირების კონცეფციების შემუშავებას, პროექტისა და ხარჯთაღრიცხვის მომზადებას და, სმენის შეზღუდვის მქონე პირთათვის ინფორმაციის მისაწვდომობის გაზრდას შეხვედრებისა და ვიდეოების უესტურ ენაზე თარგმნის გზით. დამატებით უნდა აღინიშნოს, რომ უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტი ითვალისწინებს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის უმაღლესი საბჭოს შენობის შესაბამისი საჭიროებებით აღჭურვას მისი ხელმისაწვდომობის მიზნით.³

წინამდებარე დოკუმენტში აღწერილი ჩაკომენდაციები მისაღებადია კონკრეტული გაჩემოს მახასიათებლებთან, გათვალისწინებულია შინაგან დანიშნულება და იქ მიმდინარე ღონისძიებები, ძირითადი სამიზნე ჯგუფი, მათი ასაკი და სავარაუდო საჭიროებები.

მიუხედავად იმისა, რომ ქვემოთ მოყვანილი სტანდარტების უმეტესობა უნივერსალურია და ადგილობრივი თუ საერთაშორისო დოკუმენტებით არის რეგულირებული, ყველა რეკომენდაციის უცვლელად გადატანა სხვა შენობაზე ან დიზაინის მნიშვნელოვანი ცვლილებას, არ იქნება მიზანშეწონილი.

გაჩემოს მისაწვდომობის გაზრდისთვის ჩაკომენდაციების შეუშავებისას გამოყენებულია აჭარის უმაღლესი საბჭოს შინაგან ანსაბლი გაჩემოს და მისი მისაწვდომობის შესახებ დახადური შეფასების შედეგად მიღებული ინფორმაცია, საერთაშორისო საერთაშორისო დოკუმენტები და საერთაშორისო აქსეპტა კვლევების მონაცემები სმენის, მხედველობის და მოძილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანების საჭიროებების შესახებ.

³ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტი, მუხლი 3, მაცნეზე გამოქვეყნების თარიღი: 04.04.2019წ. ხელმისაწვდომია: <http://www.sca.ge/geo/static/121/umaghlesi-sabchos-reglamenti>.

ასევე, დოკუმენტის შექმნისას ავტორთა ჯგუფმა იხელმძღვანელა საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 6 იანვრის N41 დადგენილებით - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის სივრცის მოწყობისა და არქიტექტურული და გეგმარებითი ელემენტების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე და საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 4 დეკემბრის N732 დადგენილებით „ტექნიკური რეგლამენტის – „მისაწვდომობის ეროვნული სტანდარტების“ დამტკიცების თაობაზე“⁴ ამასთან, დოკუმენტის შედგენისას, გათვალისწინებულია ICC A117.1-2017 სტანდარტები („მისაწვდომი და გამოყენებადი შენობები და მოწყობილობები“) და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ნათარგმნი და ადაპტირებული ნორვეგიული სტანდარტი NS 11001 – 1.E: 2009 (უნივერსალური დიზაინი ბინათმშენებლობაში).

რეკომენდაციების შემუშავებისას, გამოყენებულია სმენის, მხედველობის და მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანების გამოცდილება, საქართველოში არსებული მდგომარეობა და საზოგადოებაში დამკვიდრებული მიდგომები. ასევე, გაზიარებულია საქართველოში სხვა მოსაზღვრე სფეროებში მომუშავე ორგანიზაციებისა და ექსპერტების გამოცდილება.

ვინაიდან, აჭაიის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შანოგა წარმოადგენს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლს და რიგ შემთხვევაში, შეუძლებელია მასში უნივერსალური დიზაინის პრინციპების სრულად დაცვა, ვიყენებთ გონივრული მისადაგების პრინციპს.

გონივრული მისადაგების პრინციპი, ერთი მხრივ, უზრუნველყოფს შანოგის თანაბარ მისაწვდომობას უზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის, მეორე მხრივ, კი, იძლევა საშუალებას, შენარჩუნდეს შანოგის ანსაზული იდენტობა და შანოგის ინფრასტრუქტურა იყოს მისი დანიშნულების შესაბამისი.

⁴ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 4 დეკემბრის N732 დადგენილების მე-5 მუხლის თანახმად, 1-ლი მარტიდან ძალადაკარგულად გამოცხადდა „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის სივრცის მოწყობისა და არქიტექტურული და გეგმარებითი ელემენტების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 6 იანვრის №41 დადგენილება.

ბარიერები და რისკები

ნებისმიერი შენობის და მასში არსებული ფიზიკური გარემოს მდგომარეობა სხვადასხვა რისკს ქმნის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის. სატარო სამსახურის შენობები სხვა შენობებთან შედარებით, კიდევ უფრო მოწყვლადია აღნიშნული რისკების მიმართ, რადგან როგორც წესი, ადმინისტრაციული შენობებით სარგებლობა უნდა შეეძლოს ნებისმიერი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოქალაქეს - როგორც სერვისების მიმღებს ან/და როგორც თანამშრომელს.

შენობის მისაწვდომობის ანალიზი ინფორმაციას იძლევა ამა თუ იმ ტიპის ბარიერების შესახებ. შენობაში არსებული დაბრკოლებები შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სხვადასხვა უფლების განხორციელებას უშლის ხელს. დოკუმენტის მიზნებიდან გამომდინარე, შესაძლებელია გამოიყოს ბარიერებისა და რისკების შემდეგი ჯგუფები:

- გადაადგილების შემზღუდავი;
- უსაფრთხოების შემზღუდავი - ფიზიკური საფრთხის შემცველი;
- ჩართულობის და მონაწილეობის შემზღუდავი;
- ინფორმაციაზე წვდომის შემზღუდავი;
- ღირსების შემლახველი;
- სასიცოცხლო და ფიზიკური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების შემზღუდავი;

გადაადგილების შემზღუდავი ბარიერები

გულისხმობს ისეთ ფიზიკურ გარემოს, როდესაც მაგ. შენობაში ან მის რომელიმე ნაწილში შეღწევა შეუძლებელია. ხშირ შემთხვევაში ესაა მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანებისთვის საფეხურები, შესაბამისი პარამეტრების მქონე ლიფტის და პანდუსის არარსებობა ან უსინათლო ადამიანისთვის იმდენად არასტრუქტურირებული ფიზიკური გარემო, რომ შეუძლებელია ორიენტირება და მიმართულების არჩევა. მაგალითად, თუ შენობაში მოეწყობა ლიფტი, მაგრამ არ მოხდება ლიფტამდე მისასვლელ დერეფანში არსებული კიბის ადაპტირება, მაშინ მობილობის შეზღუდვის მქონე პირები ამ ლიფტით ვერ შეძლებენ სარგებლობას. ასეთ შემთხვევაში, ლიფტის დასამონტაჟებლად გაწეული ხარჯი შესაძლოა, არამიზნობრივად იხიფებოდეს.

უსაფრთხოების უზრუნველყოფის, ფიზიკური საფრთხის უზრუნველყოფის ბარიერები

მოიცავს ისეთ დაბრკოლებებს, რომლებიც ქმნის ფეხის ან ეტლის დაცურების რისკებს. ასევე წაქცევის, ჩავარდნის, დაჭახების, რამის დაცემის საშიშროებას. უსაფრთხოების შემზღუდავი ბარიერების ჯგუფში ერთიანდება არასათანადო საევაკუაციო და განგაშის სისტემაც. მაგალითად, თუ არ მოხდება კიბის უჭრედებში ფანჯრებიდან შემომავალი ქარბი სინათლის შესაკავებლად საჭირო ჟალუზების ჩამოკიდება და მოაჭირებს შორის არსებული ღია სივრცეების გადაკეტვა / ამოშენება, ეს საფრთხეს შეუქმნის შენობის ინფრასტრუქტურით მოსარგებლე მხედველობის დარღვევის მქონე პირებს.

ჩართულობის და მონაწილეობის შემზღუდავი ბარიერები წარმოადგენენ ჩართულობისა და მონაწილეობის უფლების განხორციელების შემზღუდავ რისკ-ფაქტორებს, მაგ. სურდოთარჯიმნის არარსებობა, ან/და ეტლით მოსარგებლე პირთათვის საჭარო გამოსვლის ან სიტყვის წარმოთქმის შეზღუდვა დარბაზში შესაბამისი ტრიბუნის ან ადგილის არარსებობის ან მიუწვდომლობის გამო.

ინფორმაციაზე წვდომის უზრუნველყოფის ბარიერები

ეს ჯგუფი მოიცავს საჭარო თუ პირად კონფიდენციალურ ინფორმაციაზე წვდომის შეზღუდვას ძირითადად მხედველობის ან/და სმენის დარღვევის მქონე პირთათვის, ინფორმაციის ალტერნატიული ფორმატით მიღების შეუძლებლობას, მაგ. ელექტრონული, ხმოვანი ან ბრაილის შრიფტით ნაბეჭდი სახით. ასევე, სმენის დარღვევის მქონე პირთათვის სურდოთარჯიმანის არარსებობას და სხვა. ინფორმაციაზე წვდომის შემზღუდავი ბარიერები ხშირად არა, თუმცა შესაძლოა იყოს მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანებისთვისაც. მაგ. ისეთი, როგორიცაა ზედმეტად მაღლა დაკიდებული საინფორმაციო ბანერები ან საჭარო ინფორმაციის ისეთ სივრცეში განთავსება, რომელიც არ არის მისაწვდომი ეტლით მოსარგებლეთათვის. თუ შენობაში არის შეღწევისა და გადაადგილების შემზღუდავი ან ფიზიკური საფრთხის შემცველი ბარიერები, აღნიშნული, ავტომატურად ნიშნავს იმას, რომ ინფორმაციის მიღების უფლება სრულყოფილად ვერ იქნება უზრუნველყოფილი.

ღირსების უზრუნველყოფის ბარიერები

ღირსების შემლახველია ისეთი ბარიერები და დაბრკოლებები, რომელიც გარდაუვალს ხდის ადამიანის პირადი სივრცის დარღვევას, ან იწვევს მის გარიყვას და იზოლირებას, მაგ. თუ მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანის გადაადგილება მისი ხელში აყვანის გარეშე შეუძლებელია ან თუ მას უწევს ისეთი შესასვლელით ან ლიფტით სარგებლობა, რომელიც არ გამოიყენება ადამიანთა გადაადგილებისთვის და განკუთვნილია, მაგალითად, სამშენებლო მასალის გადატანის ან სხვა სამეურნეო საქმიანობისთვის და არ არის უზრუნველყოფილი სისუფთავე თუ სხვა პირობები. ღირსების შემლახველია პირობები, თუ მაგ. ფიზიკური გარემოს მისაწვდომობის ხარვეზების გამო, ადამიანს სხვებისგან გარიყულად და იზოლირებულად უწევს ჯდომა ან მაგალითად, მისთვის მიუწვდომელია გართობისა და დასვენების სივრცე. ასევე, ღირსების შემლახველია სანიტარულ წერტილებსა და ტუალეტებში ისეთი საერთო სივრცე, რომელიც არ იძლევა სხვათაგან გამოყოფილად მოხმარების საშუალებას, ან ბავშვისთვის საფენების სპეციალურად გამოყოფილ სივრცეში გამოცვლის შესაძლებლობას. ღირსების შემლახველი მდგომარეობა შესაძლოა შეიქმნას როგორც ფიზიკურ გარემოში, ასევე სერვისებსა და რეგულაციებში არსებული ბარიერების გამო. აღნიშნულის მაგალითია უსინათლოთათვის საჭარო სერვისებით სარგებლობისას ხელმოწერისთვის მინდობილი პირის მოთხოვნა.

სასივრცელ და ფიზიკური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების შემზღუდავი

ეს ჯგუფი მოიცავს ისეთ ბარიერებს, როგორიცაა მაგალითად არაადაპტირებული საპირფარეშოები, სასმელი წყლის წერტილების/აპარატების მიუწვდომლობა, მოსაწვეი სივრცის არაადაპტირებულობა და სხვა. აღნიშნული ბარიერი შესაძლოა გამოვლინდეს არა მხოლოდ ფიზიკურ გარემოში, არამედ თანამშრომელთა დამოკიდებულებაში, რომელიც ეხება მაგ. ასთმის საწინააღმდეგო აპარატის ან ინსულინის ნემსის მოხმარებას და ამის გამო პირის დაცივნას, სტიგმატიზებას ან სხვა სახის შეურაცხყოფას.

რისკების ყველა აღნიშნულ ჯგუფს თან ახლავს დამოუკიდებლობის შეზღუდვის კომპონენტი. მაგალითად, ეტლით მოსარგებლე ადამიანისთვის გადაადგილების შემზღუდავი ბარიერის დაძლევა შესაძლებელი ხდება მხოლოდ თანმხლები პირის ან სხვა ადამიანების მხრიდან ფიზიკური დახმარების შემთხვევაში ან მხედველობის დარღვევის მქონე პირისთვის კონფიდენციალურ ინფორმაციაზე წვდომა შესაძლებელი ხდება მხოლოდ და მხოლოდ მხედველი ადამიანის დახმარებით. აღნიშნულ დამაბრკოლებელ გარემოებებს, ასევე, მიეკუთვნება სმენის არმქონე პირისთვის ჩართულობის შემზღუდავი ბარიერის გადალახვა მხოლოდ მისი პირადი ნაცნობის და დამხმარე პირის მონაწილეობით. არსებობს შეზღუდვები და გარემოებები, როდესაც შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები მიმართავენ თანაშემწის სერვისს და იყენებენ მის დახმარებას, თუმცა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული უფლებებისა და ინტერესების რეალიზების პირობები გულისხმობს უფლებების რეალიზებას პიროვნების მაქსიმალური დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფით და არა მეურვის, ახლობლის ან უბრალოდ მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობის მქონე სხვა მოქალაქისთვის დახმარების თხოვნის გარდაუვალი საჭიროებით.

წინამდებარე დოკუმენტის სრულად დანერგვა და განხორციელება უმაღლესი საბჭოს მიერ წარმოადგენს ადაპტირებული სერვისების თუ მისაწვდომი ფიზიკური გარემოს შეთავაზებას შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის, რაც ნიშნავს არა მხოლოდ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უშუალოდ ჩართულობის უზრუნველყოფას, არამედ სახელმწიფოს და შესაბამისად კონკრეტული სამსახურების ღიაობას, მზაობას და მიმღებლობას, რომ უზრუნველყონ მოქალაქეთა თანასწორი ჩართულობა, რაც ბევრად მეტია მოქალაქეთათვის ვიდრე უბრალოდ მისაწვდომი გარემო. როგორც ზემოთ არის აღწერილი, შენობაში, ციფრულ სივრცეში, რეგულაციებში თუ სერვისებში არსებული ბარიერები ქმნის რისკებს, ზღუდავს გადაადგილებას, ჩართულობას ან საფრთხეს უქმნის ადამიანს. ამ რისკების შემცირება და აღმოფხვრა კი შესაძლებელია მხოლოდ კომპლექსური ცვლილებების პაკეტის განხორციელებით.

წინამდებარე დოკუმენტის ნაწილობრივი განხორციელება, ვერ უზრუნველყოს ფიზიკურ გარემოში და სერვისებში არსებული ბარიერების სრულად აღმოფხვრას, შეუზღუდავს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ადამიანებს ჩართულობას, აგრძნობინებს მათ არამეგობრულ, არამიმდებლურ დამოკიდებულებას და ხელს შეუშლის მათი სამოქალაქო და საზოგადოებრივი აქტიურობის პროცესს, სერვისების მიღებას და შეაფერხებს მოქალაქეთა ნდობას და კეთილგანწყობას საჯარო სტრუქტურების და სახელმწიფოს მიმართ.

ჰინ აჩიან უსინათლო და მჭიჩამხედველი ადამიანები?

ხშირად ადამიანებს უჭირთ იმის წარმოდგენა, თუ რას ნიშნავს უსინათლობა, როგორ შეიძლება ადამიანმა დანახვის გარეშე აღიქვას და შეიმეცნოს სამყარო, როგორ შეიძლება იყოს დამოუკიდებელი და მონაწილეობა მიიღოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. უსინათლო ადამიანებთან დაკავშირებით უამრავი სტერეოტიპია გავრცელებული. მაგალითად, ხშირად ჰგონიათ, რომ ადამიანს, რომელიც ვერ ხედავს, ფენომენურად განვითარებული სმენა და ყნოსვა აქვს, რაც სიმართლეს არ შეესაბამება. ისინი უბრალოდ მეტ ყურადღებას აქცევენ მხედველობის გარდა, შეგრძნების სხვა ორგანოებით მიღებულ ინფორმაციას. საზოგადოებას, ასევე, მწირი ინფორმაცია აქვს მცირემხედველობის შესახებ. არსებობს მხედველობის შეზღუდვის საკმაოდ დიდი დიაპაზონი და მათ შორის ერთმანეთის მოპირისპირე მდგომარეობებიც, კერძოდ, თუ ერთი ადამიანისთვის დამატებითი განათებაა საჭირო, მეორეს შესაძლოა ქარბი სინათლე ისე აღიზიანებდეს, რომ მბუუტავი განათება ერჩივნოს. არსებობენ მცირემხედველი ადამიანები მხედველობის ველის დაზიანებით, ზოგიერთი მათგანი ხედავს მხოლოდ გვირაბისებურად, თითქოს ვიწრო ნახვრეტში იხედებოდეს, სხვებს კი პირიქით, შესაძლოა შუა ნაწილში აღქმა ჰქონდეთ დარღვეული, სამაგიეროდ პერიფერიულ ველში ხედავდნენ. სხვა ტიპის დარღვევის დროს შესაძლოა გამოსახულების სიმკვეთრე იყოს დარღვეული, ან ფერების აღქმა არ იყოს ზუსტი. ერთ-ერთი გავრცელებული დარღვევის - დალტონიზმის ყველაზე ფართოდ გავრცელებული გამოსახულებაა მწვანე და წითელი ფერების ერთმანეთში არეგა.ამიტომ

თუ ფჩიანს უინაჩისოჩიჩ დასუიჩთვას ვაქცვთ და ბანსხვაკვებული ჩამის აღსანიშნად ვიყენებთ, წითლისა და მწვანის გვიჩიგვიჩე გამოყენებაა ან შეიძლება.

დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ქვეთავი „ფერები“.

მხედველობის დარღვევები სხვადასხვა კომბინაციითა და ხარისხით შეიძლება გამოვლინდეს. მხედველობის დარღვევა შეიძლება იყოს თანდაყოლილი ან მოგვიანებით შეძენილი. სხვადასხვა დარღვევის დროს, დამხმარე საშუალებებიც და ხელშეწყობის სტრატეგიაც ერთმანეთისგან განსხვავდება.

ჰინ აჩიან მოზილოზის შებლუდვის მქონე ადამიანები?

მოზილოზის შებლუდვა მოიბზრებს არა მხოლოდ ქვედა, არამედ ზოგ შემთხვევაში ზედა კიდურების გამოყენებასთან დაკავშირებულ სირთულეებს. გადაადგილების შებლუდვის მქონე ადამიანები, მაგალითად, ეტლით მოსარგებლეები, არ შეიძლება განვიხილოთ, როგორც ერთი კატეგორია. ეს ნიშანი რამდენიმე სახის მდგომარეობას აერთიანებს. მოზილოზის შებლუდვის მქონე ორ პირს შესაძლოა ერთმანეთისაგან სრულიად განსხვავებული საჭიროებები ჰქონდეთ. მაგალითად, ერთი მათგანი, შესაძლოა იყენებდეს კიბეს, ხოლო მეორე გადაადგილდებოდას ლიფტით, რადგან ეტლით მოსარგებლეა.

ჰინ აჩიან სმენისაჩქონე, სმენადაქვეითებული და ყრუ–უსინათლო ადამიანები? მათთან კომუნიკაციის თავისებურებები

სმენისარმქონე (ყრუ) არის ადამიანი, რომელსაც დაბადებიდან არ აქვს ან დაკარგული აქვს სმენა და მის საკომუნიკაციო ენას უესტური ენა წარმოადგენს. სმენისარმქონე ადამიანს გარემოსთან კომუნიკაციაში ეხმარება სურდო თარჯიმანი.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ტერმინის – ყრუ – გამოყენება საქართველოს კანონმდებლობით დაშვებულია, თუმცა საზოგადოებაში გავრცელებული სტერეოტიპებისა და მასთან დაკავშირებული უხეში ასოციაციების გამო, თემის გარკვეულ ნაწილს მართებულად მიაჩნია, თუ ამ ტერმინს სმენისარმქონეთი ჩავანაცვლებთ.

სმენადაქვეითებულია ადამიანი, რომელსაც აქვს სმენის სხვადასხვა ხარისხის დაქვეითება და ინფორმაციის მისაღებად იყენებს სხვადასხვა დამხმარე საშუალებას, მეტწილად სმენის აპარატს, კოხლეარულ იმპლანტს ან FM (ეფემ) სისტემას.

ასევე, არსებობენ ადამიანები, რომლებსაც სმენისა და მხედველობის შებლუდვა ერთდროულად აქვთ და მათ ყრუ–უსინათლო ადამიანებს უწოდებენ. თუმცა უნდა ითქვას, რომ აღნიშნული თემი იყოფა ქვეკატეგორიებად, კერძოდ:

- ერთდროულად სრულად ან პრაქტიკულად ყრუ და უსინათლო პირები;
- ერთდროულად ყრუ და მცირემხედველი პირები;
- ერთდროულად სმენადაქვეითებული და უსინათლო პირები;
- ერთდროულად სმენადაქვეითებული და მცირემხედველი პირები;

არსებობენ ადამიანები, რომლებიც დაბადებიდან ვერ ხედავდნენ და არ ესმოდათ. ასევე ისეთები, რომლებიც იყვნენ „მხოლოდ“ ყრუ/სმენადაქვეითებულები ან „მხოლოდ“ უსინათლოები/მცირემხედველები და მოგვიანებით, მეორე შეგრძნება დაკარგეს. ზოგიერთები ვერაფერს ხედავენ და ცოტა ესმით, ზოგიერთებმა შეინარჩუნეს მხედველობა, მაგრამ არ ესმით.

არიან ისეთებიც, რომლებიც ცუდად ხედავენ და ცუდად ესმით. არსებობს, ასევე, შეზღუდული შესაძლებლობის სხვადასხვა მიზეზი და ცხოვრებისეული მდგომარეობა. საბოლოოდ, ზემოთ ჩამოთვლილ ადამიანებს აერთიანებს ის, რომ ყოველდღიურად აწყდებიან ერთდროულად სმენისა და მხედველობის დაზიანებით გამოწვეულ შედეგებს. ზოგიერთი მათგანი პროფესიულად და სოციალურად აქტიურია. ზრდიან ბავშვებს, არიან რელიგიებულნი და მატერიალურადაც დამოუკიდებელნი. სხვები ცხოვრობენ საკუთარ ოჯახებთან ან ხანდაზმულთა საცხოვრებლებში, მათ არ შეუძლიათ დამოუკიდებლად გარეთ გასვლა და ყოველდღიური ან ნებისმიერი სახის საქმიანობის შესრულებისას მუდმივი მხარდაჭერა ესაჭიროებათ. ყრუ-უსინათლო პირის ცხოვრება განსხვავდება „მხოლოდ“ ყრუ ან „მხოლოდ“ უსინათლო პირის ცხოვრებისაგან, რადგან მეტი შეზღუდვა და მათი კომპენსირების ნაკლები შესაძლებლობა აქვს.

იმ ადამიანთათვის, რომლებიც დაბადებიდან ან ადრეული ბავშვობიდან ყრუ/სმენადაქვეითებულები არიან, კომუნიკაციის ფორმას შესტური ენა და თითების ანბანი წარმოადგენს. მცირემხედველობის პირობებში მათ შესტების ვიზუალურად წაკითხვა ან თითების ანბანის შეხებით შეგრძნება შეუძლიათ.

უსინათლო და მცირემხედველი ადამიანები, რომლებსაც საშუალო ხარისხის სმენის დაქვეითება აქვთ, როგორც წესი, ზეპირი მეტყველებით ურთიერთობენ და ამასთან, ხშირად იყენებენ სმენის დამხმარე მოწყობილობებს. იმ შემთხვევაში, თუ ვერბალური მეტყველება უკვე აღარ ესმით, შეუძლიათ ბრაილის შრიფტის გამოყენება.

კომუნიკაციის უნივერსალური მეთოდი ყველა ყრუ-უსინათლო ადამიანისთვის, რომელთაც სიტყვების წერა შეუძლიათ, არის ლორმი – ტაქტილური ანბანი, რომელიც ავსტრიელ იერონიმუს ლორმის მიერ მე-19 საუკუნის შუა პერიოდში შეიქმნა. ლორმის ანბანი შედგება ხაზებისა და წერტილებისგან, რომლებიც სიმბოლურად ანბანის სხვადასხვა ასოს გამოხატავს და ხელის გულზე დაიტანება.⁵

⁵ აღნიშნულ ქვეთავში მოცემული საკითხების შესახებ ინფორმაცია იხილეთ პუბლიკაციაში „ყველაფერი რაც ყრუ-უსინათლო პირების შესახებ უნდა ვიცოდეთ“, ხელმისაწვდომია:

< https://deafblind.ge/wp-content/uploads/2020/11/qarthuli-yru-usinatlo_publication.pdf >.

აჭაიის უმაღლესი საბჭოს შენობის მისაწვდომობის ანალიზი და რეკომენდაციები

ტექნიკური ბილიკი

ტექნიკური ბილიკის ძირითადი დანიშნულებაა, უსინათლო ადამიანი ყველაზე უსაფრთხო გზით მიიყვანოს მნიშვნელოვან პუნქტებამდე, მაგ.: საშვთა ბიურო, კიბე, ლიფტი, სხდომათა დარბაზი, ტექნიკური რუკა და სხვა. ბილიკზე ხელჯოხის გაყოლებით შესაძლებელია ადამიანი უსაფრთხოდ და ზუსტად მივიდეს სასურველ პუნქტამდე.

აჭაიის უმაღლესი საბჭოს შენობის გარე პერიმეტრზე, შესასვლელამდე, ასევე შენობის შიგნით უნდა დაიგოს ტექნიკური ბილიკი, რათა უსინათლო ადამიანებს დიდ სივრცეში ორიენტირება გაუადვილდეთ.

ბილიკის დაგებისას, აუცილებელია გათვალისწინებული იყოს შემდეგი პარამეტრები:

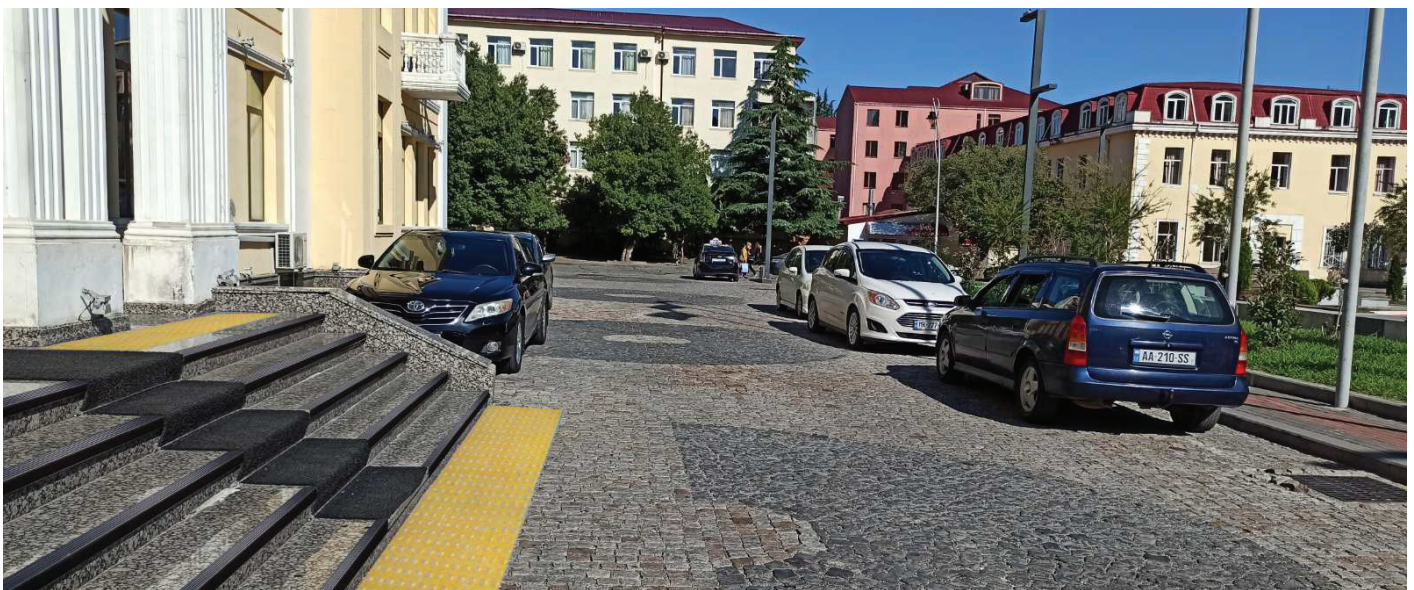
- ბილიკი უნდა დაიგოს კონკრეტული საწყისი პუნქტიდან და მივიდეს კონკრეტულ მნიშვნელოვან პუნქტამდე. მისი სიგანე უნდა იყოს 30 სმ, ხოლო თითოეული ფილის სიმაღლე 0,4-0,5 სმ.
- ტექნიკური ბილიკი უნდა მივიდეს შენობის ეზოს გარეთ მდებარე ორივე შესასვლელთან (დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ქვეთავი „შიდა ეზო“), რათა მხედველობის შეზღუდვის მქონე პირებმა საშვის მიღება და შენობაში შესვლა დამოუკიდებლად შეძლონ. ბილიკი უნდა მიდიოდეს შენობის ცენტრალური შესასვლელი კარიდან კიბის საფეხურებამდე. პირველი საფეხურის ქვეშ და ბოლო საფეხურის თავზე, ბაქნებზე, საფეხურების მთელ სიგანეზე, ხორკლიანი ფილები უნდა დაიგოს. კარიდან ბილიკი უნდა მიდიოდეს უსაფრთხოების საკონტროლო გასასვლელთან. გასასვლელის ორივე მხარეს ხორკლიანი ფილების დაგებაა საჭირო. ამის შემდეგ ბილიკი უნდა მივიდეს კიბემდე და ლიფტამდე.
- ბილიკის მოხრა სასურველია, 90 გრადუსიანი კუთხით გაკეთდეს. ბილიკის დაგებისას შეძლებისდაგვარად თავიდან უნდა ავიცილოთ დიაგონალური მიმართულებები, ბლაგვი და მახვილი კუთხეები. ყველაზე მეტად მისაღებია მართი კუთხის გადახმები.
- ბილიკი შესაძლოა იყოს როგორც გრანიტის ფილების, რომლებიც არსებული იატაკის ამოჭრის შემდეგ დარჩენილ არხში ჩაისმება, ასევე არსებულ ზედაპირზე დაეკრას რეზინის, კერამოპლასტმასის ან ლითონის ფილები. სხვადასხვა ტიპის ფილას სხვადასხვა გამძლეობა და ხარისხი აქვს. აგრეთვე განსხვავდება ღია და დახურულ სივრცეში დასაგები ფილები.

1 აჭაიის უმაღლესი საბჭოს შენობაში სასუფეალო დაიგოს ტექნიკური ბილიკი მუშაის ფილებით.

- ტაქტილური ბილიკის ფერი, სასურველია, იყოს იმგვარად შერჩეული, რომ არსებულ იატაკთან კონტრასტს ქმნიდეს და თან არსებულ დიზაინს ერგებოდეს. გასათვალისწინებელია, რომ ბილიკის ფერი მცირემხედველი პირებისთვის აღქმადი უნდა იყოს.
- შესასვლელი კარის შიგნით და გარეთ, კიბის ყოველი უჯრედის დასაწყისსა და ბოლოში უნდა დაიგოს ტაქტილური ხორკლიანი ფილები, რომლებიც ერთი მხრივ დააბოლოვებს ტაქტილურ ბილიკს, ხოლო მეორე მხრივ, მიანიშნებს ამა თუ იმ მნიშვნელოვანი პუნქტის მოახლოების შესახებ. ხორკლიანი ფილები მისანიშნებელ ობიექტთან მაქსიმალურად ახლოს უნდა დაიგოს. მათი არსებობა მეტად მნიშვნელოვანია ლიფტების შესასვლელებთან, კიბის ყოველი უჯრედის დასაწყისსა და ბოლოს, გარე პერიმეტრზე - შენობის შესასვლელთან და ტაქტილურ რუკებთან.

ანსაბული: ბაია კიბა

რეკომენდაბული: ბაია კიბა - ტაქტილური ფილები

შაქტოდუნი ბილიკი - ანგარიშის მდგომარეობა:

- ⚠ შაქტოდუნი ბილიკი არ არის;
- ⚠ შაქტოდუნი მთავარი მუხრანის ფილიალი არ არის;
- ⚠ უსინათლო და მსოფლიო მდგომარეობის ადამიანებისთვის განთავსებადი მთავარი მუხრანის ანგარიშის და შენახვა;
- ⚠ უსინათლო და მსოფლიო მდგომარეობის ადამიანებისთვის რთული მნიშვნელოვანი ადგილების კონსულტაცია;
- ⚠ უსინათლო და მსოფლიო მდგომარეობის ადამიანებისთვის კიბის საფუძვლები წარმოადგენს ფუნქციონირებას და ფუნქციონირებას წარმოადგენს საფუძვლებს.

შაქტოდუნი ბილიკი - რეკომენდაცია:

- ✓ დამოუკიდებელი ბილიკი შინაგან საქმეთა სამსახურის განყოფილებაში, შესასვლელად;
- ✓ დამოუკიდებელი ბილიკი შინაგან საქმეთა სამსახურის ფილიალში;
- ✓ დამოუკიდებელი მთავარი მუხრანის ფილიალი შესასვლელად კანონი, კიბის უზრუნველყოფა, დიფენზია, განყოფილების საფუძვლებად, შაქტოდუნი რეკომენდაცია და სხვა მნიშვნელოვანი ადგილები;

შაქტოდუნი ბილიკი და ფილიალი:

სიმაღლე:	30 სმ.
სიგანა:	0.4-0.5 სმ.
მასალა:	უმაღლესი მუხრანის, შესასვლელად რეკომენდაცია და კანონი
ფილიალი:	ფილიალი შინაგან საქმეთა სამსახურის, დიფენზიის შესასვლელად
ბილიკის მოხდა:	სასაქმეო 90-იანი კონსულტაცია, შესასვლელად რეკომენდაცია, განყოფილება და მთავარი კონსულტაცია;

ტექნიკური ნუკა

ტექნიკური რუკა წარმოადგენს შენობის რელიეფურ გეგმას, რომელიც შედგენილია მაქსიმალური სიზუსტითა და სიმარტივით. ტექნიკური რუკის შესაქმნელად აუცილებელია აჭარის უმაღლესმა საბჭომ გაითვალისწინოს შემდეგი რეკომენდაციები:

- მასზე დატანილი უნდა იყოს ყველა მნიშვნელოვანი პუნქტის აღმნიშვნელი სიმბოლო, რომლებიც განმარტებული იქნება რუკის მარცხენა მხარეს მოცემულ ბრაილის შრიფტით დაწერილ ლეგენდაში.
- რუკის ზომა არ უნდა აღემატებოდეს A3 ფორმატს, ხოლო ლეგენდისა - A4 ფორმატს.
- რუკაზე აუცილებლად უნდა იყოს დატანილი ინფორმაცია ტექნიკური ბილიკის ტრაექტორიის შესახებაც, იქ, სადაც ასეთი არსებობს.
- რუკასთან მისვლა ბარიერების გარეშე უნდა იყოს შესაძლებელი და ისე უნდა იდგეს, რომ ტექნიკური ბილიკი პირდაპირ მიდიოდეს მასთან.
- პირველ სართულზე რუკა უსაფრთხოების გასასვლელის შემდეგ, დერეფანში უნდა განთავსდეს, ხოლო მეორე სართულზე - კიბის უჭრედის მომიჯნავე დერეფანში.
- პირველ სართულზე: ტექნიკური ბილიკი უნდა მიდიოდეს უსაფრთხოების გასასვლელიდან რუკამდე, რუკიდან - კიბემდე და ლიფტამდე.
- ხოლო მეორე სართულზე: კიბიდან ტექნიკურ რუკამდე, რუკიდან - ლიფტამდე, საპირფარეშომდე და სხდომათა დარბაზამდე.

ტექნიკური ნუკა - ანსაზუდი მდგომარეობა:

- ⚠ **შენობაში არ არის ტექნიკური ნუკა ან სხვა სანავიგაციო სისტემა;**
- ⚠ **ამ უთავზე, მხედველობის დაჩუქუვის მქონე ადამიანებისთვის შენობაში სასუნივი სივრცის უკუნი და სივრცეში დამოუკიდებლად ონიანსიიბა ბაითულებლია.**

ტექნიკური რუკა - რეკომენდაცია:

- ✓ მომზადდეს რეგულაციური გეგმა, იმეორე ტექნიკური რუკა;
- ✓ განთავსდეს რუკა პირველ საბინო ოთახში უსაფრთხოების გასასვლელის შებენი, დანაშაუნი;
- ✓ განთავსდეს რუკა მეორე საბინო ოთახში პირველი ოთახის მომზადება დანაშაუნი;
- ✓ რუკასთან უნდა მიღიოდეს ტექნიკური ბილიტი, რომლის დაკავშირებას მას მნიშვნელოვან პუნქტთან;
- ✓ რუკის ფორმა: ანაშაუნი A3, დანაშაუნი ფორმა: ანაშაუნი A4; რუკის მასალა: თანამედროვე მასალის ქაღალდი, პლასტიკი ან მუხლი.

კიბე

შენიშვნის პირველი და მეორე სართულების დამაკავშირებელი კიბის ქვეშ არსებული სივრცე საფრთხის შემცველია, რადგან შესაძლოა, უსინათლო ან მცირემხედველმა ადამიანმა კიბეს თავი მიარტყას.

რეკომენდებულია, რომ დასახელებული საფრთხის შესამცირებლად, აჭარის უმაღლესმა საბჭომ განახორციელოს შემდეგი ქმედებები:

- აუცილებელია, **არსებული ღიობის ამოშენება** ან მის გასწვრივ ქოთნის მცენარეები ისე დადგმა, რომ შენობის დიზაინიც გალამაზდეს და არსებული საფრთხეც აღმოიფხვრას.
- გასათვალისწინებელია, რომ **მცენარეების ქოთნები მკვეთრი**, ადვილად შესამჩნევი ფერის უნდა იყოს და არსებულ გარემოსთან კონტრასტს უნდა ქმნიდეს.
- კიბის საფეხურების უკეთ შესამჩნევად კიბის **დასაწყისსა და ბოლოში** უნდა იყოს დაგებული ტექტილური გამაფრთხილებელი ნიშანი. იგი საფეხურის მთელ სიგანეზე და 60 სმ სიღრმეზე იგება. ტექტილური მიმანიშნებელი ზუსტად პირველი საფეხურის კიდემდე უნდა მიდიოდეს.
- კიბის დასაწყისსა და ბოლოში არსებული ნიშნების დასაანახად **დამატებითი განათება** უნდა იყოს.
- კიბის **ყველა საფეხურის კიდემდე** საფეხურის მთელ სიგანეზე მინიმუმ 5 სმ-იანი ფეხის დაცურების საწინააღმდეგო კონტრასტული მეტალის ან რეზინის კანტები უნდა განთავსდეს.
- კიბის ბაქნების იატაკზე არსებული ფილები **ფანჯრიდან შემოშვალ მზის სინათლეს ირეკლავს**, რაც მნიშვნელოვნად ართულებს სივრცის აღქმას და სიღრმის განსაზღვრას. აუცილებელია, ფანჯრები დაიფაროს ფარდა-ჟალუზით, რომელიც მზიან ამინდში დაიხურება, თუმცა საკმარის სინათლეს გაატარებს.
- ცენტრალური კიბის თავზე მზის სინათლის არეკვლის შესამსუბუქებლად რეკომენდებულია, დაიბუროს გუმბათის მინები.

ანსაბული: უილა კიბე

რეკომენდებული - უილა კიბე: მონაჭიჩეი, ანსონლივი, ტაქტილური უილაი

!

- პირველი და მეორე საერთაშორისო დამაკავშირებელი მიწვევა პირის საფასურების ქვეშ, პირველ საერთაშორისო ანონსში სივრცე, რომელიც წარმოადგენს საფრთხეს მხედველობის დაზღვევის მქონე ადამიანებისთვის;
- პირის საფასურებზე არ ანონს ფასის დაზღვევის საწინააღმდეგო, ე.წ. ანონსიანი კანცია;
- პირის ბაქტერიები არ ანონს საკმარისი განათება;
- პირის უზრუნველყოფის ფანჯარა გრძელვადიანი სივრცის მანძილზე განათებას, ხოლო იმპანის ფირები იმპანის სივრცეს, ჩამოშვების ქვეშ თანდათან მოჰყავს და საფრთხეს შეუქმნის მხედველობის ადამიანის გადაადგილებას;
- პირის საფასურების დასაწყისი და დასასრული ძველად შესაძლებელია მხედველობის ადამიანისთვის და წარმოადგენს საფრთხეს;
- შენობაში არ ანონს უსივრცე ადამიანის უსაფრთხო გადაადგილებისთვის საჭირო პირის ანონსების მიმართულებით უსაფრთხო ფირები.

- ✔ პირველ საერთაშორისო მნიშვნელოვან პირობას ქვეშ აწესებს ღია სივრცე უნდა დაინახოს და გადაიკვეთოს;
- ✔ განთავსდეს პირობის უზრუნველყოფისთვის ფინანსური ფაქტორი;
- ✔ განთავსდეს პირობის პირველ და ბოლო საფეხურთან დამატებითი განათება;
- ✔ დამატებითი პირობის საფეხურებზე ფუნქციონირების საფუძვალზე კანციალი;
- ✔ დიდი პირობის თავსა და ბოლოში რეგულაციის მნიშვნელობა.

მოაჭირი

იმისათვის, რომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს ჰქონდეთ უმაღლესი საბჭოს შენობაში არსებული მოაჭირების გამოყენების შესაძლებლობა, აუცილებელია უმაღლესმა საბჭომ განახორციელოს შემდეგი ქმედებები:

- **შენობის გარე კიბეებს** ორივე მხარეს უნდა დაუმაგრდეს მოაჭირები.
- ასევე, **მთელს შენობაში**, ორდონიანი მოაჭირები განთავსებული უნდა იყოს კიბის ორივე მხარეს (პირველი დონე - 70 სმ-ზე და მეორე დონე - 90 სმ სიმაღლეზე იატაკიდან) და როგორც ზედა, ასევე ქვედა მხარეს კიბეს 30 სმ-ით უნდა სცდებოდეს. მოაჭირები განლაგებული უნდა იყოს კედლიდან დაახლოებით 5 სმ დაშორებით და კიბისა და კედლის ფერისგან განსხვავებული ფერის უნდა იყოს.
- **მოაჭირები 4-დან 5 სმ სისქის უნდა იყოს;** რეკომენდებულია განივი კვეთის პროფილის, რომლის სისქე არ უნდა აღემატებოდეს 5 სმ-ს სხვა ფორმის შემთხვევაშიც.
- მოაჭირის **ბოლოები უნდა იყოს მომრგვალებული**, სრულდებოდეს ჰორიზონტალურად და არა დახრილად, საფეხურის გარეთ.
- **მოაჭირის დახრა** არ უნდა იწყებოდეს საფეხურებზე გვიან და არ უნდა მთავრდებოდეს თუნდაც ნახევარი საფეხურით ადრე. ასეთი ადგილები საკმაოდ დიდი საფრთხის შემცველია.
- სტანდარტულად მოაჭირი უნდა იყოს **ორდონიანი**. იგი ისე უნდა იყოს დამაგრებული, რომ იატაკთან ან კედელთან დამაკავშირებელი მიწები არ აფერხებდეს ხელის გაცურებას, შეერთების ადგილები იყოს იმდენად კარგად დამუშავებული, რომ არ ჰქონდეს ნაწიბურები, რომელზეც ხელის დაშავება შეიძლება.

აღნიშნული სტანდარტები ვრცელდება კანდუსაზე აჩსაზე მოაჭირებზე.

შიდა კიბის ბაქნებზე, სადაც მოაჭირებს შორის ღიობებია, აუცილებლად რეკომენდებულია მათი დახურვა. აღნიშნული ადგილები საკმაოდ დიდი საფრთხის შემცველია, როგორც ბავშვებისთვის, ასევე მხედველობის დარღვევის მქონე პირებისთვის. ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ ბაქნებზე მოაჭირების განთავსება უნდა მოხდეს ზემოთ აღნიშნული სტანდარტების გათვალისწინებით. ასევე, მოაჭირები უნდა დამონტაჟდეს იმგვარად, რომ მის ქვეშ გაძრომა შეუძლებელი იყოს.

მოაჭირი - ანაგზელი მდგომარეობა:

- ⚠ ბაჩა კიბავს ან აქვს მოაჭირი;
- ⚠ შიდა კიბის მოაჭირს ან აქვს ხადის ბასაყრეაბადი;
- ⚠ შუშის შიდა კიბა წაჩმონადგონს დამაბჯით საფრთხეს და აჩაა მყანი;
- ⚠ მოაჭირი იწყება და მთავრდება საფხეზუხადის ბასწვრის და ვაჩ ანაგზებს მანოშნადის ფუნქციას;
- ⚠ კიბასა და კადრთან მდგომარეობით მოაჭირი კონსტანტული ფრის ან აჩის;
- ⚠ კიბის ბაქნეაბა მოაჭირებს შორის აჩის ღომი, ჩოადრის ქმის საფრთხეს.

მოაჭირი - ჩაკომენდაცია:

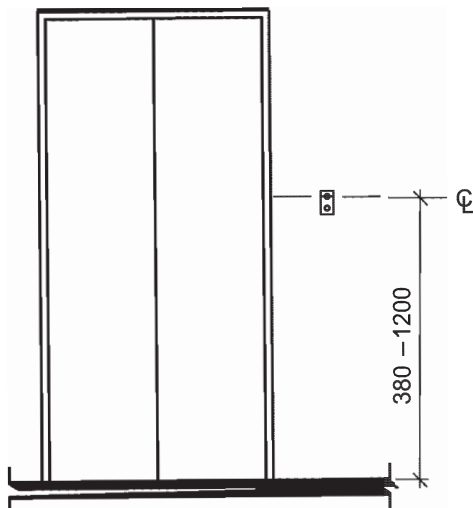
- ✓ შენობის ბაჩა კიბაბთან კიბის ოჩივ მბაჩს უნდა დამონტაჟდეს ოჩლონინი მოაჭირი;
- ✓ შიდა სოვსეა, მთად შენობაში კიბის საფხეზუხადთან უნდა დამონტაჟდეს ოჩლონინი მოაჭირი კიბის ოჩივ მბაჩს (I - 70სმ, II - 90 სმ.);
- ✓ ჩომონს ზად, ანევა ქედა მბაჩს მოაჭირი კიბას 30 სმ-ით, კონსტანტული ფრით უნდა ხდებოდეს;
- ✓ მოაჭირი უნდა იყოს ჩომონს კიბის, ანა კანდუნის კადრთან მონ. 5 სმ. დამონტაჟით;
- ✓ მოაჭირის ფრის უნდა ქმოდეს კონსტანტს კადრისა და კიბის ფრთან;
- ✓ მოაჭირები უნდა იყოს 4-5 სმ. სისქის, უმაღლესი ბანისი კვეთის;
- ✓ მოაჭირის ბოლოები უნდა იყოს მომგვადებელი;
- ✓ შიდა კიბის ბაქნეაბა უნდა დინეზონს მოაჭირის ღომები;
- ✓ მოაჭირები უნდა დამონტაჟდეს იმბინად, ჩოა ან იყოს შესაძლებელი მის ქეა ბაქნეაბა.

ლიფტი

უმაღლესი საბჭოს შენობაში ეტლით მოსარგებლეებისთვის სართულებს შორის გადაადგილება ამჟამად შეუძლებელია. ამჟამინდელი მდგომარეობით მხოლოდ პირველი სართულია მისაწვდომი, ისიც ნაწილობრივ.

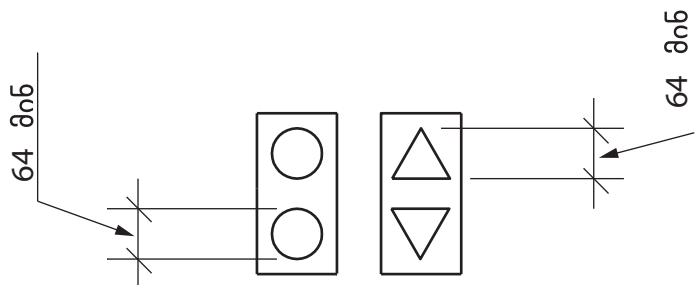
ხანძრის, მიწისძვრისა და სხვა განსაკუთრებული მდგომარეობის დროს ლიფტმა უნდა უზრუნველყოს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, მოხუცთა და სხვადასხვა საჭიროების მქონე ადამიანთა ევაკუაცია. შესაბამისად, აუცილებელია აჭარის უმაღლესმა საბჭომ უზრუნველყოს შემდეგი:

- სამივე სართულზე მისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელია, შენობას ჰქონდეს ლიფტი. იმ შემთხვევაში, თუ შენობის სპეციფიკიდან გამომდინარე არქიტექტურული ან/და ინჟინრული გადაწყვეტით შეუძლებელია მესამე სართულამდე ერთიანი ლიფტის დამონტაჟება, ლიფტი უნდა ავიდეს მეორე სართულამდე, ხოლო მეორედან მესამე სართულამდე მისაწვდომად, შესაძლოა კიბეებზე დამონტაჟდეს ავტომატურად მოძრავი, ჰორიზონტალური ლიფტი.
- **ლიფტი** ავტომატურად უნდა იმართებოდეს.
- **გამოსაძახებელი ღილაკები** უნდა იყოს ამოწეული ან გაფერადებული. ფოიეში მოწყობილი გამოსაძახებელი ღილაკების ქვეშ მდებარე საგნები გამოშვებული უნდა იყოს 25 მმ-ით.
- **სიმაღლე** - გამოსაძახებელი ღილაკები და კლავიატურები უნდა მდებარეობდეს საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 4 დეკემბრის №732 დადგენილების 308-ე ქვეთავში განსაზღვრული მისაწვდომის დიაპაზონიდან ერთ-ერთის საზღვარში, ყველაზე მაღლა მდებარე სამართავის შუახაზიდან გაზომვისას. როდესაც წინიდან მისაწვდომი ჩაუხერგავია, წინიდან მისაწვდომი სიმაღლე იატაკიდან უნდა იყოს, არაუმცირეს 380 მმ და არაუმეტეს 1200 მმ (იხ. სურათი 407.2.1.1).
- გამოძახების სამართავებთან უნდა მოეწყოს **იატაკის თავისუფალი სივრცე**.

სურ. 407.2.1.1

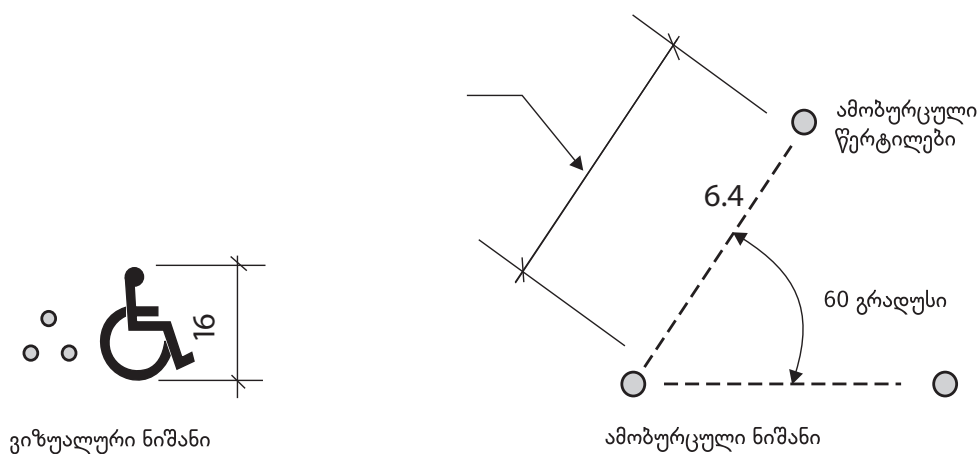
ლიფტის გამოსაძახებელი ღილაკების განთავსების სიმაღლე

სურ. 407.2.2.2 (ბ)

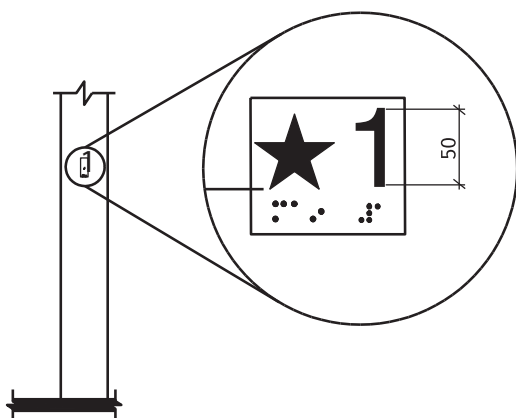
ლიფტის ხილული სიგნალების ზომა

- **ხილული სიგნალის გამომცემი მოწყობილობები** უნდა განთავსდეს იატაკიდან არაუმცირეს 1800 მმ-ით მაღლა. ხილული სიგნალის მოწყობილობები უნდა იყოს არაუმცირეს 64 მმ, ელემენტის შვეული შუახაზიდან გაზომვის შემთხვევაში. სიგნალების დანახვა შესაძლებელი უნდა იყოს ფოიეში მდებარე გამოსაძახებელი ღილაკების მომიჯნავე იატაკის ფართობიდან (იხ. სურ. 407.2.2.2 (ბ)).
- **გამოძახების სამართავებთან** უნდა მოეწყოს იატაკის თავისუფალი სივრცე. გამოსაძახებელი ღილაკი, რომელიც ზემოთკენ მიმართულებას აღნიშნავს, უნდა მდებარეობდეს იმ გამოსაძახებელი ღილაკის ზემოთ, რომელიც ქვემოთკენ მიმართულებას აღნიშნავს. გამოსაძახებელ ღილაკებს უნდა ჰქონდეს ხილული სიგნალები, რომლებიც მიუთითებს, როდის დაფიქსირდა გამოძახება და როდის მოხდა გამოძახებაზე რეაგირება. გამოსაძახებელი ღილაკები უნდა გამოსცემდნენ ხმოვან სიგნალს ან ღილაკი მექანიკურად უნდა აღიქმებოდეს, რაც გამოძახების რეგისტრაციაზე მიუთითებს.
- **ხილული და ხმოვანი სიგნალი** უზრუნველყოფილი უნდა იყოს თითოეული ლიფტის შახტის შესასვლელთან, რათა აჩვენოს, რომელი კაბინა პასუხობს გამოძახებას და რა მიმართულებით მოძრაობს კაბინა. სადაც სიგნალები უზრუნველყოფილია კაბინაში, მათი დანახვა შესაძლებელი უნდა იყოს ჰოლში მდებარე გამოსაძახებელი ღილაკების მომიჯნავედ განლაგებულ იატაკის ფართობიდან.

სურ. 407.2.1.7

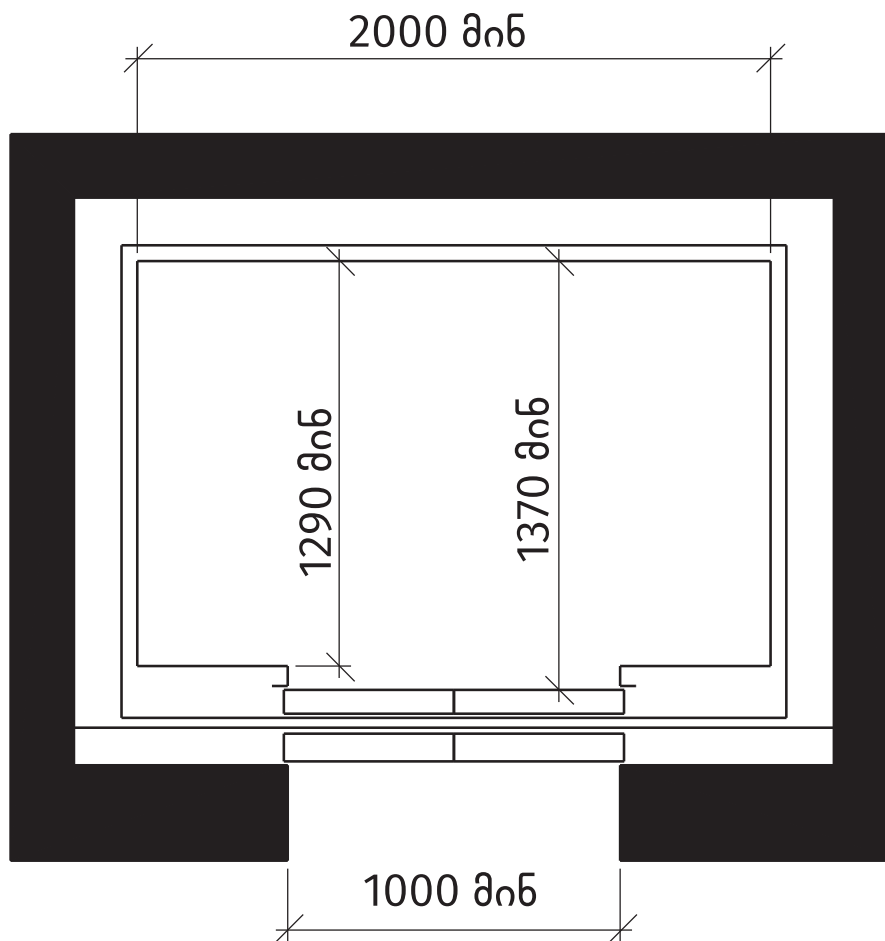
სართულის მიმთითებელ ეკრანისანი ლიფტის სიგნალები

სურ. 407.2.3.1

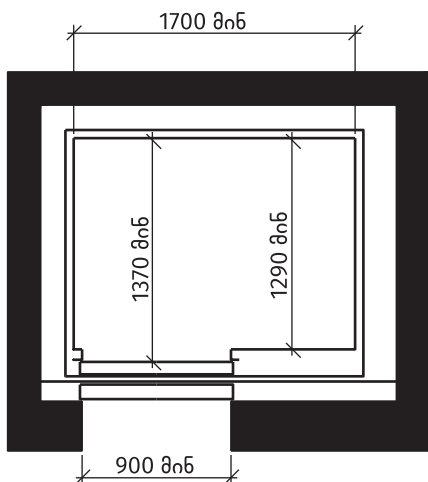
სართულის აღნიშვნა

- ლიფტის კარები** თარაზულად მოსრიალე ტიპისა უნდა იყოს. კაბინის ქიშკრები აკრძალულია. ლიფტის შახტისა და კაბინის კარები ავტომატურად უნდა იღებოდეს და იხურებოდეს. ხელახლა გაღების მექანიზმს არ სჭირდება ფიზიკური კონტაქტი გააქტიურებისთვის, თუმცა კონტაქტი დასაშვებია კარის უკუსვლისას. ხელახლა გაღების მექანიზმმა უნდა იმუშაოს არაუმცირეს 20 წამის განმავლობაში. მინიმალურად მისაღები დრო იმ მომენტიდან, როდესაც კაბინა პასუხობს გამოძახებაზე ამ კაბინის კარების დახურვამდე გამოითვლება ქვემოთ მითითებული ფორმულით: $T = D/(455 \text{ mm/s}) = 5$ წამი მინიმუმ, სადაც T ტოლია მთლიანი დროისა წამებში, ხოლო D ტოლია მანძილის (მილიმეტრებში), რომელიც ამ კაბინის სამართავი უშორესი გამოსაძახებელი ღილაკის უშუალოდ წინ ფოიეში ან დერეფანში მდებარე წერტილსა და ლიფტის შახტის კარის შუახაზს შორისაა. ლიფტის კარები მთლიანად გახსნილ მდგომარეობაში უნდა დარჩეს არაუმცირეს 3 წამის განმავლობაში.
- კაბინის ზომები.** კაბინის შიგა ზომები უნდა შეესაბამებოდეს 407.4.1-ე ცხრილს (**უმაღლესი საბჭოსთვის რეკომენდებული ვარიანტი - იხ. ნახაზი 407.4.1 (გ)**)

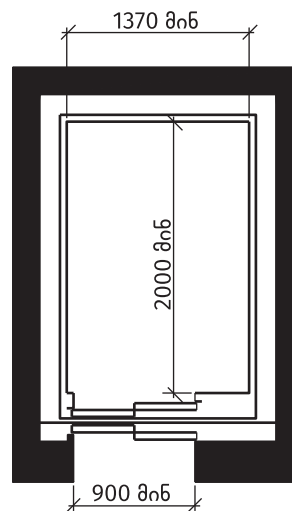
სურ. 407.4.1 (ა)

კაბინის გაბარიტები - ცენტრში მდებარე კარი

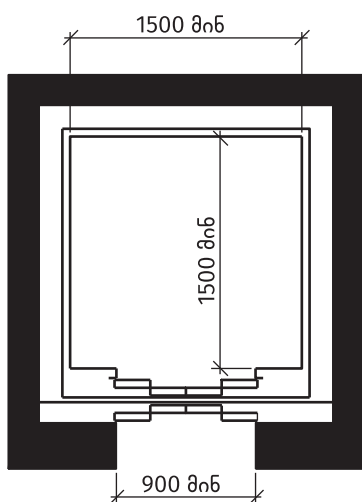
სურ. 407.4.1 (ბ)

კაბინის გაბარითები - გვერდით მდებარე კარი
(ცენტრიდან მოშორებული კარი)

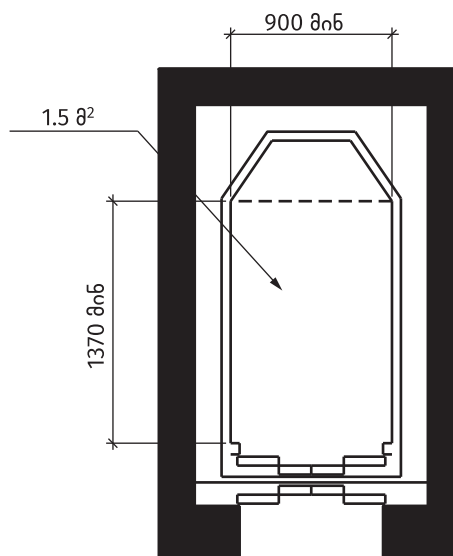
სურ. 407.4.1 (დ)

კაბინის გაბარითები - კარის ნებისმიერი მდებარეობა

სურ. 407.4.1 (გ)

კაბინის გაბარითები -
კარის ნებისმიერი მდებარეობა

სურ. 407.4.1 (ე)

კაბინის გაბარითები - არსებული კაბინის
კონფიგურაცია

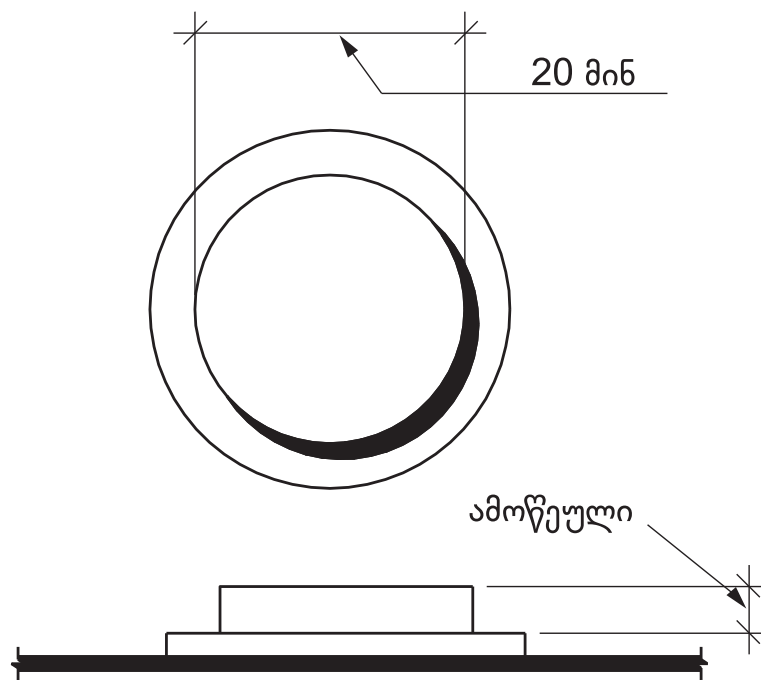
ცხრილი 407.4.1 ლიფტის კაბინების მინიმალური ზომები

კარის მდებარეობა	კარის თავისუფალი ლიობის სიგანე	კაბინის ზიგნით, გვერ- დიდან გვერდამდე	კაბინის ზიგნით, უკანა კედ- ლიდან წინა კედლამდე	კაბინის ზიგნით, უკანა კედლი- დან კარის შიდა მხარემდე
ცენტრში	1000 მმ	2000 მმ	1290 მმ	1370 მმ
გვერდით (ცენტრი- დან მოშორებით)	900 მმ ¹	1700 მმ	1290 მმ	1370 მმ
ნებისმიერი	900 მმ ¹	1370 მმ	2000 მმ	2000 მმ
ნებისმიერი	900 მმ ¹	1500 მმ ²	1500 მმ ²	1500 მმ ²

¹შინუს 16 მმ ცდომილება დასაშვებია.

²დასაშვებია კაბინის სხვა კონფიგურაციები, რომლებიც კარის თავისუფალი ლიობის 900 მმ სიგანესა და დახურული კარის პირობებში 304-ე ქვეთავის შესაბამის მოსატრიალებელ სივრცეს უზრუნველყოფს.

- **განონასწორება.** ყველა კაბინა აღჭურვილი უნდა იყოს თვითგანონასწორების მექანიზმით, რომელიც კაბინას ავტომატურად მიიყვანს და შეინარჩუნებს იატაკის ბაქანთან 13 მმ-ის ცდომილების საზღვრებში ნორმირებული დატვირთვის პირობებიდან ნულოვანი დატვირთვის პირობებამდე.
- **ღილაკების ზომა.** ღილაკების ზომა არცერთი მიმართულებით არ უნდა იყოს 20 მმ-ზე ნაკლები (იხ. სურათი 407.4.6.2).
- **განლაგება.** ღილაკები უნდა განლაგდეს აღმავალი რიგით. სადაც ღილაკები ორ ან ორზე მეტ სვეტადაა წარმოდგენილი, ისინი უნდა იკითხებოდეს მარცხნიდან მარჯვნივ.
- **კლავიშები.** კაბინის სამართავ კლავიშებს სტანდარტული სატელეფონო კლავიშების მსგავსი განლაგება უნდა ჰქონდეს

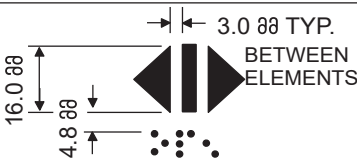
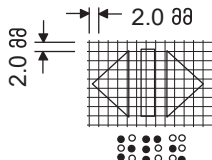
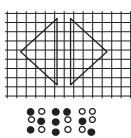
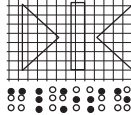
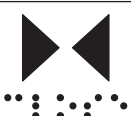
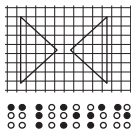
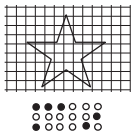
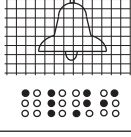
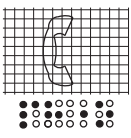
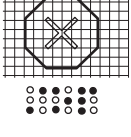
სურ. 407.4.6.2

კაბინის სამართავი ღილაკები

- **საავარიო სამართავები.** სიმაღლე. საავარიო სამართავი ღილაკების შუახაზები იატაკიდან არაუმცირეს 900 მმ სიმაღლეზე უნდა იყოს. მდებარეობა. საავარიო სამართავები, საავარიო განგაშის ჩათვლით, ერთად უნდა იყოს თავმოყრილი პანელის ძირში.
- **მდებარეობა.** ღილაკები უნდა განლაგდეს აღმავალი რიგით. სართულები მთავარი შესასვლელის ქვემოთ უნდა აღინიშნოს მინუს ნიშნა რიცხვებით... -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4 და ა.შ. შესაძლებელია რიცხვების გამოტოვება, თუ თანმიმდევრობა დაცული იქნება. სადაც კლავიატურიანი ტელეფონია მოწყობილი, ღილაკი (“#”) უნდა წერდეს მინუსის სიმბოლოს (“-”). რიცხვებთან ერთად ნებადართულია დამხმარე ასო-ბგერების გამოყენება, იმ შემთხვევაში, თუ ასოები მდებარეობს რიცხვიდან მარჯვნივ და თითოეული სართულის აღსანიშნად არაუმეტეს ორი ასო-ბგერა გამოიყენება.

- მდებარეობა. ამობურცული ნიშნები და ბრაილის ნიშნები უნდა განთავსდეს უშუალოდ იმ სამართავი ღილაკის მარცხნივ, რომელ აღნიშვნასაც შეესაბამება. სადაც მინუს სართულის აღსანიშნავად გამოყენებულია მინუსნიშნა რიცხვი, ბრაილის აღნიშვნა უნდა წარმოადგენდეს უტრას 3 და 6 წერტილით, რომელთაც მოჰყვება რიგობითი რიცხვი (**იხ. სურათი 407.4.7.1.3**)

ცხრილი 407.4.7.1.3 - სამართავი ღილაკის ამოცნობა

სამართავი ღილაკის ტიპი	ამობურცული ნიშანი	ბრაილის შეტყობინება	თანაფარდობა (გახსნილი რკალები აღნიშნავს გამოუყენებელ წერტილებს ბრაილის თითოეულ უჯრაში)
 DOOR OPEN		 op“en”	
 REAR/SIDE DOOR OPEN		 op“en”	
 DOOR CLOSE		 close	
 REAR/SIDE DOOR CLOSE		 close	
 MAIN		 ma“in”	
 ALARM		 al“ar”m	
 PHONE		 ph“one”	
 EMERGENCY STOP (WHEN PROVIDED) X on face of octagon is not required to be tactile		 “st”op	

- **სართულის მიმთითებელი.** სართულის მიმთითებელ ეკრანიან ლიფტებში ეკრანი უნდა მდებარეობდეს კაბინაში და უნდა აჩვენებდეს, რომელ სართულზე მიდის კაბინა.
- **სიგნალის ტიპი.** სიგნალი არის ავტომატური სიტყვიერი მაუწყებელი, რომელიც აუწყებს იმ სართულის შესახებ, რომელზეც კაბინა უნდა გაჩერდეს. სართულის მაუწყებელი სიტყვიერი შეტყობინება კარის გაღების დაწყებამდე უნდა დასრულდეს.
- **ლიფტის შახტის ზედა ზონაში,** დამოუკიდებელი არხის მეშვეობით, უზრუნველყოფილი უნდა იქნას გარე ჰაერის მიწოდება ქარბი წნევის შესაქმნელად და ხანძრის შემთხვევაში შახტაში კვამლდაგროვების თავიდან ასაცილებლად. შახტაში ჰაერის ქარბი წნევა უნდა აღემატებოდეს 20 პა-ს.

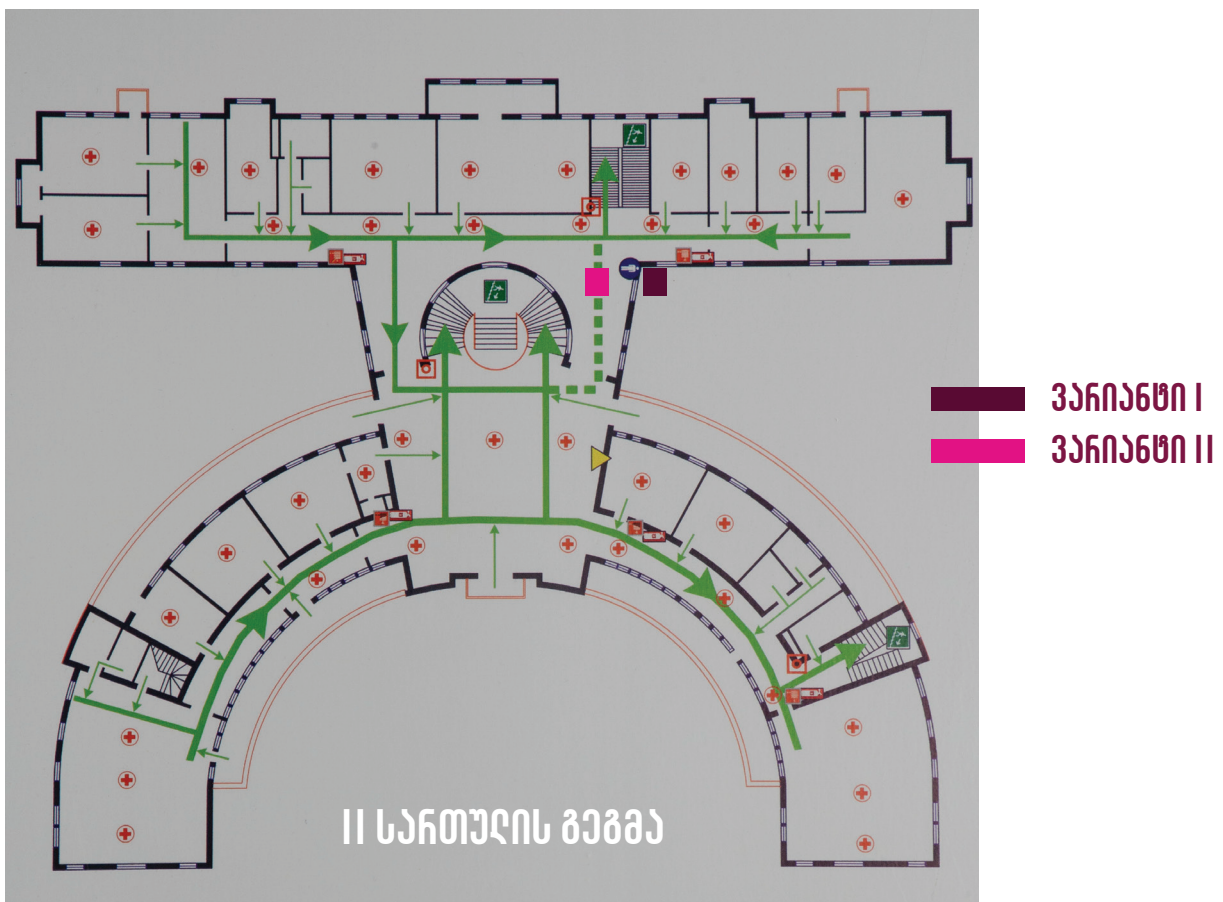
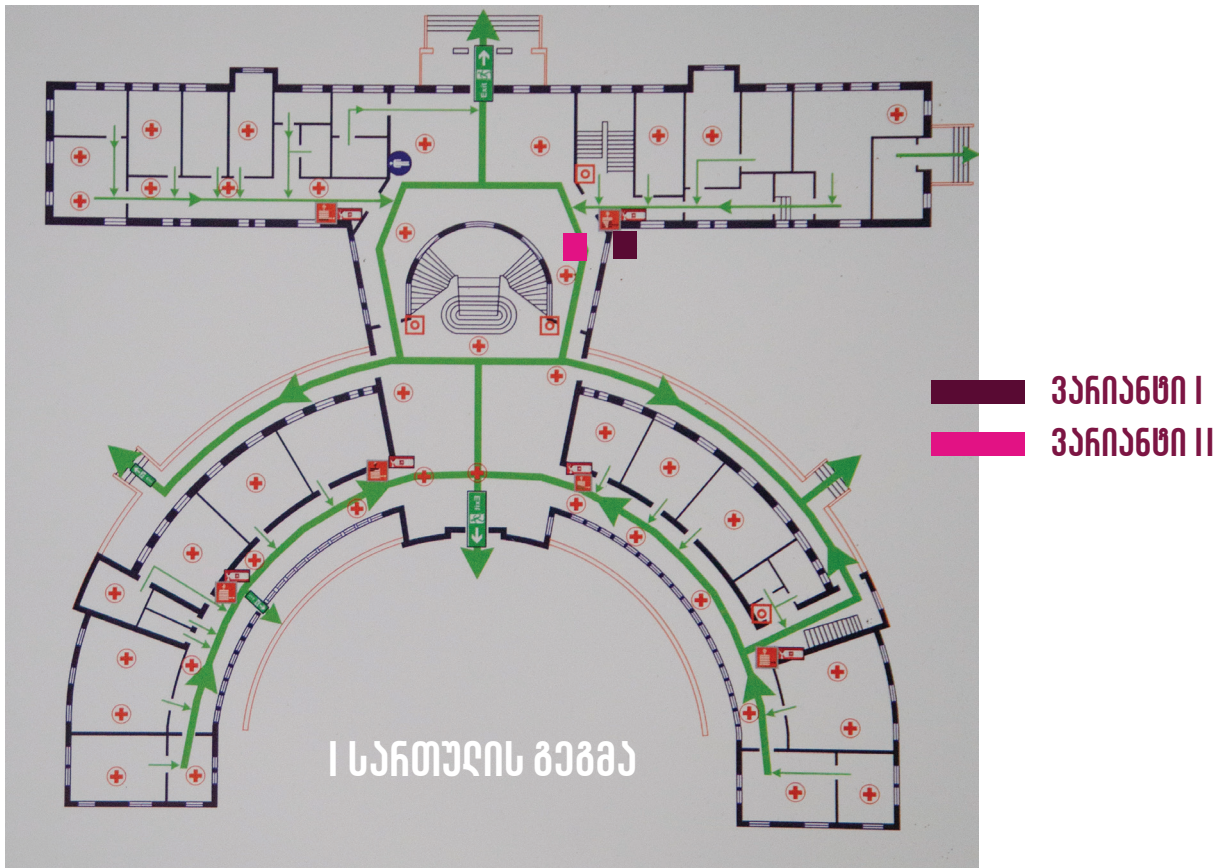
შენობის სტატუსისა და სპეციფიკის გათვალისწინებით, შესაძლებელია ლიფტის მოწყობის ორი ვარიანტის განხილვა:

ვარიანტი I - უმაღლესი საბჭოს შენობის სტატუსიდან (კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი) გამომდინარე შენობის არქიტექტურაში მაქსიმალურად ნაკლები ჩარევისთვის სასურველია ლიფტის კაბინა დამონტაჟდეს შენობის გარე ფასადზე, რომელიც იქნება შენობისგან დამოუკიდებელი, ლითონის შემინული კონსტრუქცია. მსგავსი გადაწყვეტის შემთხვევაში დიდი მნიშვნელობა უნდა მიექცეს მის არქიტექტურულ-ესთეტიკურ ღირებულებას და თანხვედრას არსებულ შენობასთან. ლიფტით სარგებლობა კი შენობის შიდა სივრციდან უნდა შეიძლებოდეს.

კონკრეტულად ამ შენობისთვის ასეთი ლიფტის დამონტაჟება შესაძლებელია ცენტრალური შესასვლელიდან მარცხენა მხარეს - საშვთა ბიუროს გვერდითა სივრცეში (მაგალითისთვის იხილეთ ლიფტის ფოტო).

პარკინგი II - ცენტრალური შესასვლელიდან მარცხენა მხარეს, ჰოლის სივრცეში ლიფტის მოსაწყობად საკმარისი სივრცეა (იხილეთ ფოტო).

დოფსი - აჩსაბუდო მდომანაჩომბა:

- ⚠ აბუამად უნომბაში აჩ აჩის დოფსი, ჩის ბამოს, უბდით მოსაჩგაბდა ადამიანებისთვის ნაწი-დომბიზ მისანწდომბა მსომდოე პიჩაბდო სანთუდის სიზსუაბი.

დოფსი - ჩაპომანდესი:

- ✓ დოფსის შიდა სიბანა უნდა იყოს აჩანაპდაბ 1 5 0 0 მმ.;
- ✓ დოფსის შიდა სილჩაბა უნდა იყოს აჩანაპდაბ 1 5 0 0 მმ.;
- ✓ დოფსის პაჩის დომბის სიბანა უნდა იყოს აჩანაპდაბ 9 0 0 მმ.;
- ✓ დოფსის პაბინა უნდა ჩაჩდებოდეს გუსტად სანთუდის დომეზა და აჩ იქმნებოდეს სანუბუჩი;
- ✓ შანსის გადა გომნაში დამოუპიდაბადი აჩის მუშაობით უჩანვადყოფილი უნდა იყოს ბაჩა პაჩის მდომეზა მანბი წნევის შესაქმნელად და ხანძჩის შემთხვევაში პპამდებომვების თაპიდან ასანოდაბად პაჩის მანბი წნევა უნდა აღმანუბოდეს 2 0 პა-ს.
- ✓ ხანძჩის დომს დოფსაბის მუშაობისას უჩანვადყოფილი უნდა იყოს დოფსაბის აღქმრო მდომანაბაბა აჩანაპდაბ 2 სთ-ის ბანმავდომბაში.
- ✓ დოფსის წიფ სანომჩაო აჩა უნდა იყოს აჩანაპდაბ 1 5 0 0 X 1 5 0 0 მმ. ფანთისა;
- ✓ დოფსის პაბინაში პაჩის პიჩდაპიჩა უნდა იყოს სანაპ;
- ✓ დოფსის დიდაპაბი უნდა მდებარეობდეს აჩანუბიჩის 3 8 0 მმ და აჩანუბუბს 1 2 0 0 მმ. სიბაღდის დიპპაგომში.

პანდუსი

აქაჩის უმაღლესი საბჭოს შენობის ცენტრალურ და საშვთა ბიუროს შესასვლელთან არსებული პანდუსები (პანდუსები, რომლებიც მისაწვდომი სვლაგეზების ნაწილია, ორი ჰორიზონტალური დონის დამაკავშირებელი, უსაფეხურო, დახრილი ზედაპირი) საჭიროებს გადაკეთებას და დაგრძელებას ქვემოთ მითითებული დახრილობის სტანდარტის მიხედვით. რადგან ზემოთ აღნიშნული პანდუსები მოწყობილია ღია სივრცეში, საჭიროებს გადახურვას, რათა ნალექიანი ამინდის დროს მისი გამოყენება ეტლით მოსარგებლე ადამიანისთვის არ იყოს საფრთხის (მოცურება) შემცველი.

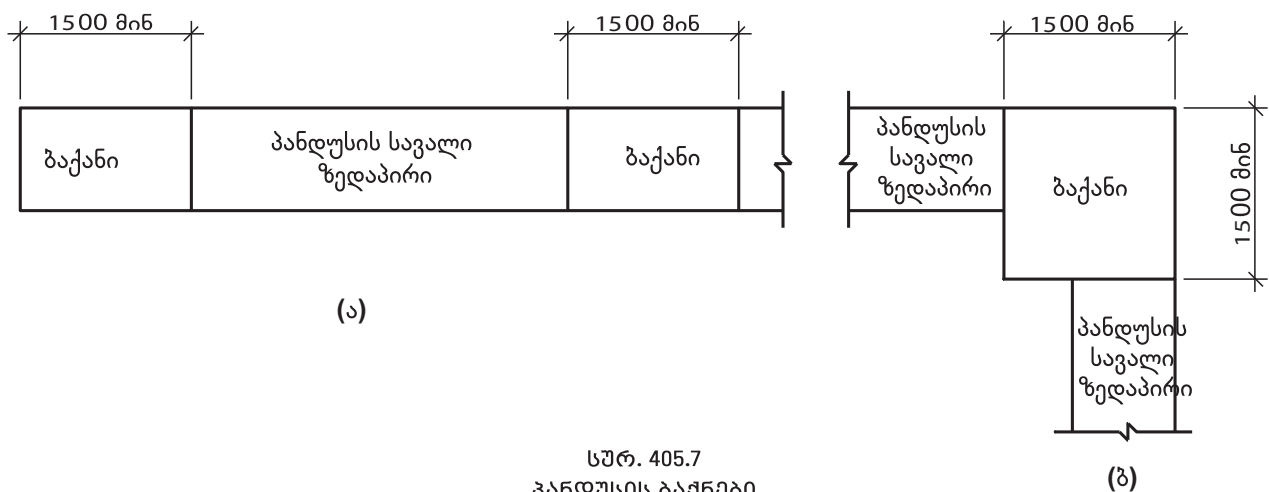
პანდუსების რეკონსტრუქციისას უმაღლესმა საბჭომ უნდა გაითვალისწინოს:

- **დახრა.** პანდუსის ქანობი არ უნდა იყოს 1:12-ზე მეტად დახრილი.
- **გვერდითი დახრა.** ქანობი, რომელიც იზომება პანდუსის სავალი მიმართულების პერპენდიკულარულად, არ უნდა აღემატებოდეს 1:48-ს.
- **თავისუფალი სიგანე.** პანდუსის თავისუფალი სიგანე უნდა იყოს არაუმცირეს 900 მმ. სადაც პანდუსის სვლაზე მოწყობილია სახელურები, თავისუფალი სიგანე უნდა გაიზომოს სახელურებს შორის.
- **ამაღლება.** პანდუსის სვლის ამაღლება უნდა იყოს არაუმეტეს 750 მმ.

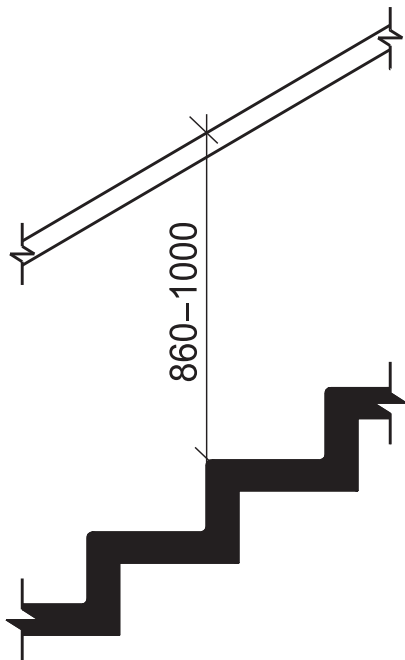
ცხრილი 405.2 პანდუსის დასაშვები ზომები არსებულ ადგილებში, შენობებსა და მისაწვდომ საშუალებებში

დახრა ¹	მაქსიმალური ამაღლება
1:10-ზე მკვეთრი, მაგრამ, არაუმეტეს, 1:8	75 მმ
1:12-ზე მკვეთრი, მაგრამ, არაუმეტეს, 1:10	150 მმ

¹ 1:8-ზე მკვეთრი დახრა დაუშვებელია.

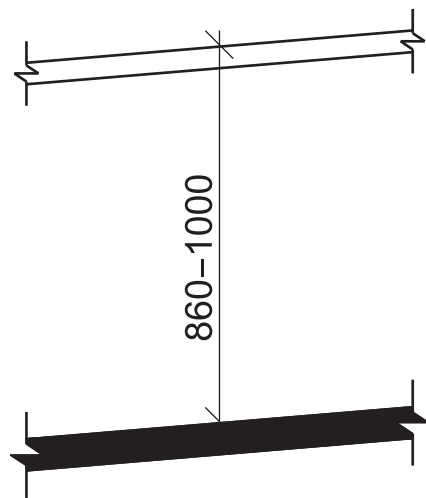

- **ბაქნები.** თითოეული პანდუსის თავსა და ბოლოში უნდა იყოს ბაქნები.
- **დახრა.** ბაქნები არ უნდა დაიხაროს 1:48-ზე მეტად.
- **სიგანე.** ბაქნების თავისუფალი სიგანე უნდა იყოს ბაქნისკენ მიმავალი, სულ მცირე, ყველაზე განიერი პანდუსის სიგანის ტოლი.
- **სიგრძე.** ბაქნების თავისუფალი სიგრძე უნდა იყოს არაუმცირეს 1500 მმ.
- **მიმართულების შეცვლა.** პანდუსები, რომლებიც პანდუსის ბაქნებთან მიმართულებას იცვლის, ისეთი ზომის უნდა იყოს, რომ უზრუნველყოფდეს არაუმცირეს 1500x1500 მმ-ზე მოსატრიალებელ სივრცეს (იხ. ნახაზი 405.7).
- **სახელურები ანუ მოაჯირები** უნდა იყოს კიბეებისა და პანდუსების ორივე მხარეს.
- **უწყვეტობა.** სახელურები უწყვეტად უნდა მიუყვებოდეს თითოეული კიბის მარშის ან პანდუსის სვლის მთელ სიგრძეს. ერთზე მეტ მარშიან კიბეებზე ან პანდუსებზე შიგა სახელურები უწყვეტად უნდა მიუყვებოდეს მარშებს ან სვლებს.
- **სიმაღლე.** სახელურების ხელმოსაჭიდი ზედაპირების თავი კიბის წინაპირებიდან, პანდუსის ზედაპირებიდან და სავალი ზედაპირებიდან შვეულად, არაუმცირეს, 860 მმ-ის და, არაუმეტეს, 1000 მმ სიმაღლეზე უნდა იყოს. სახელურები შესაფერის სიმაღლეზე უნდა იყოს კიბის წინაპირებიდან, პანდუსის ზედაპირებიდან და სავალი ზედაპირებიდან **(იხ. ნახაზი 505.4 (ა), 505.4 (ბ))**

სურათი 505.4 (ა)

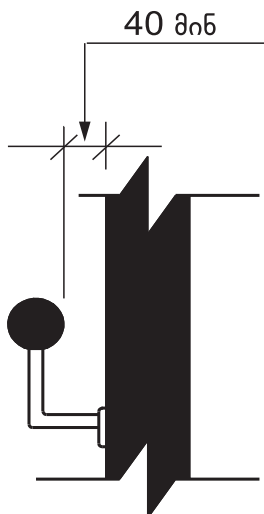
სახელურის სიმაღლე - კიბეები

სურათი 505.4 (ბ)

სახელურის სიმაღლე - პანდუსები

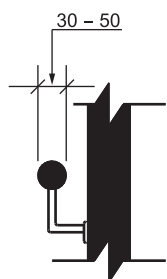
- **თავისუფალი სივრცე.** ხელმოსაჭიდ ზედაპირებსა და მომიჯნავე ზედაპირებს შორის, არაუმცირეს, 40 მმ თავისუფალი სივრცე უნდა იყოს (იხ. ნახაზი 505.5).

სურათი 505.5

სახელურის თავისუფალი სივრცე

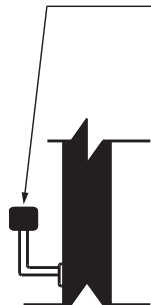
- **ხელმოსაჭიდი ზედაპირი.** ხელმოსაჭიდი ზედაპირები უნდა იყოს უწყვეტი. მათ არ უნდა წყვეტდეს კიბის სვეტები, სხვა კონსტრუქციული ელემენტები ან დაბრკოლებები.
- **განივი კვეთი.** წრიული განივი კვეთი. წრიული განივი კვეთის მქონე სახელურების გარე დიამეტრი უნდა იყოს, სულ მცირე, 30 მმ და, არაუმეტეს, 50 მმ. არაწრიული განივი კვეთი. თუ სახელური წრიული არ არის, მისი პერიმეტრის ზომა უნდა იყოს, სულ მცირე, 100 მმ და, არაუმეტეს, 160 მმ და განივი კვეთის მაქსიმალური ზომა უნდა იყოს 57 მმ (იხ. ნახაზი 505.7 (ა), 505.7 (ბ), 505.7 (გ)).

სურათი 505.7 (ა)

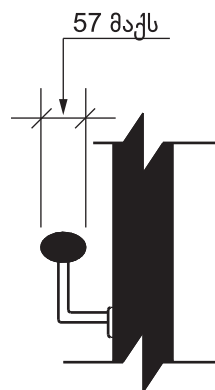
სახელურის განივი კვეთი - წრიული

100 - 160 პერიმეტრი

სურათი 505.7 (ბ)

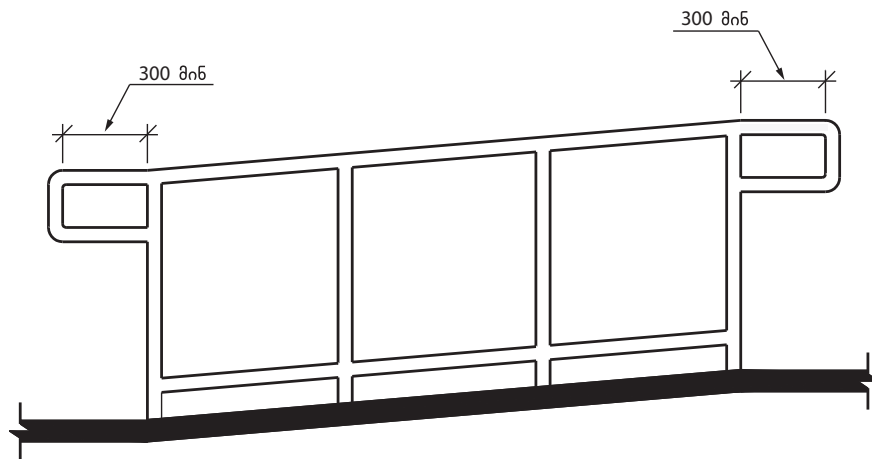
სახელურის განივი კვეთი - არაწრიული

სურათი 505.7 (გ)

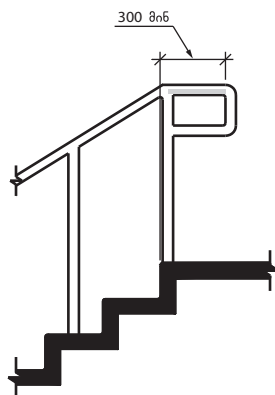
სახელურის განივი კვეთი - არაწრიული

- **ზედაპირები.** სახელურები და ნებისმიერი კედელი ან მათ მომიჯნავედ მდებარე სხვა ზედაპირი არ უნდა შეიცავდეს ბასრ ან უხეშ ელემენტებს. კიდეები მომრგვალებული უნდა იყოს.
- **გაგრძელებები თავსა და ძირთან პანდუსებთან.** პანდუსის სახელურები უნდა გაგრძელდეს თარაზულად ბაქნიდან, არაუმცირეს, 300 მმ-ით მიღმა პანდუსის სვლის თავთან და ძირთან. გაგრძელებები შებრუნებული უნდა იყოს კედლისკენ, მოაჯირისკენ ან იატაკისკენ, ან უწყვეტად უნდა გრძელდებოდეს მომიჯნავე პანდუსის სვლის სახელურამდე (იხ. ნახაზი 505.10.1).
- **გაგრძელებები კიბეების თავში.** კიბის მარშის თავთან სახელურები უნდა გაგრძელდეს თარაზულად ბაქნის საზღვრებში, არაუმცირეს 300 მმ-ით, და უნდა იწყებოდეს, ბაქნის წინაპირიდან უშუალოდ ზემოთ. გაგრძელებები შებრუნებული უნდა იყოს კედლისკენ, მოაჯირისკენ ან ბაქნის ზედაპირისკენ, ან უწყვეტად უნდა გრძელდებოდეს მომიჯნავე კიბის მარშის სახელურამდე.

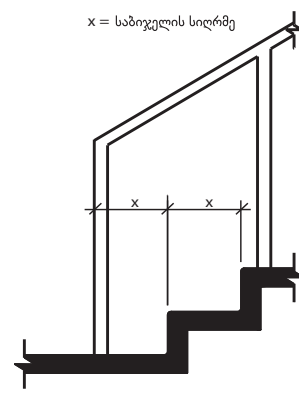

სურათი 505.10.1
პანდუსების სახელურის გაგრძელება თავსა და ძირთან

- **სახელურის ბუდე.** სახელურები არ უნდა ტრიალებდეს მათი ბუდეების საზღვრებში.
- **გაგრძელებები კიბეების ძირთან.** კიბის მარშის ძირთან სახელურები უნდა გაგრძელდეს დახრილად ბოლო საფეხურის წინაპირიდან ერთი საბიჯელის ტოლ თარაზულ მანძილზე. გაგრძელებები შებრუნებული უნდა იყოს კედლისკენ, მოაჯირისკენ ან ბაქნის ზედაპირისკენ, ან უწყვეტად უნდა გრძელდებოდეს მომიჯნავე კიბის მარშის სახელურამდე.

სურათი 505.10.2
კიბეების სახელურების გაგრძელება თავში

ფიგურა 505.10.3
კიბეების სახელურების გაგრძელება ძირთან

როცა პანდუსის სიგრძე 8 მ-ზე მეტია, მაშინ 150 სმ. სიგრძის ბაქანი ყოველი 6 მეტრის შემდეგ უნდა მოეწყოს. პანდუსის ქანობი არ უნდა აღემატებოდეს 6% (სასურველია დახრილობა 1:20 შეფარდებით, თუმცა დასაშვებია არანაკლებ 1:12 შეფარდებისა. ეს ნიშნავს, რომ თუ ორ დონეს შორის განსხვავება 1 მეტრია, დახრილობა უნდა გრძელდებოდეს არანაკლებ 12 მეტრისა).

პანდუსის ორივე ბოლოში უნდა იყოს (მოსაბრუნებელი) სწორი სიგრძე არანაკლებ 150/150 სმ-სა.

პანდუსი - არსებული მდგომარეობა:

- ⚠ ამაჟამად შენობის 2 შესასვლელთან ან/და პანდუსი, რომელიც სტანდარტულზე მოკლეა და აქვს დიდი დახრა;
- ⚠ პანდუსს ან აქვს სახედურობი და ანუ გადახრება;
- ⚠ პანდუსების ზედაპირები სწიდაა.

პანდუსი - რეკომენდაცია:

- ✓ არსებული პანდუსები უნდა გადაკეთდეს/დაზიანდეს;
- ✓ არსებული პანდუსები უნდა გადაიხსნას;
- ✓ პანდუსის ზედაპირი ან უნდა ქვემოთ დასწვებას იქონიეს ან/და უნდა ზედაპირის გამო;
- ✓ პანდუსის ორთქი მხარეს უნდა გაკეთდეს ორმოცდამეცხრამეტი (700 მმ. - 900 მმ. იხ. ქვემოთ მოწოდება);
- ✓ როცა პანდუსის სიგრძე 8 მეტრზე მეტია, უნდა მოეწყოს ბაქანი ყოველი 6 მეტრის შემდეგ;
- ✓ პანდუსის ბაქნის სიგრძე უნდა იყოს 1500 მმ.;
- ✓ პანდუსის ქანობი ან უნდა იყოს 1:12-ზე მეტად დახრილი;
- ✓ პანდუსის დასაწყისსა და ბოლოში უნდა იყოს მოსაბრუნებელი სივრცე 1500/1500მმ.

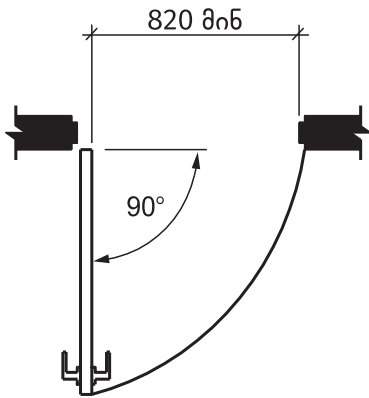
კარი

აქარიის უმაღლესი საბჭოს შენობაში არსებული ყველა კარი უნდა იყოს მინ. 90 სმ სიგანის, რათა ეტლით მოსარგებლე ადამიანი დაუბრკოლებლად შევიდეს კარში. კარების დირეები (ზღურბლი) უნდა იყოს ნულოვანი. აღნიშნული შეეხება სანიტარული კვანძების კარების დირეებსაც. მაღალი დირეები უნდა მოიჭრას ისე, რომ კარით სარგებლობა უბარიეროდ იყოს შესაძლებელი. უმჯობესია, შენობაში არსებულ არც ერთ კარს არ ჰქონდეს ზღურბლი, სადაც ზღრუბლის მოცილება შეუძლებელია, დასაშვებია, ზღრუბლზე გადასასვლელების გაკეთება.

კარით სარგებლობა უბარიეროდ უნდა იყოს შესაძლებელი (იქ, სადაც არის ისეთი ორფრთიანი კარი, რომლის ცალი ფრთაც უძრავია, მარტივად შეიძლება გადაწყდეს და შეიცვალოს ზედმეტი ჩარევის გარეშე. გაუკეთდეს ერთი ფრთა 90 სმ. მეორე კი, დარჩენილი ნაწილისგან). ხოლო, ის ორფრთიანი კარი, რომლის ორივე ფრთა იღება და საკმარისი სივრცეა ეტლით გადაადგილებისთვის, ან უნდა დახვდეს მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანს ღია, ან იყოს აღჭურვილი ავტომატური მართვის სისტემით.

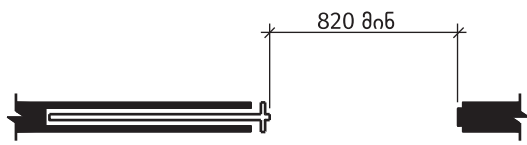
საშვთა ბიუროს/კანცელარიის კარი საჭიროა იღებოდეს გარეთ, გარე სივრციდან მარჯვენა მხარეს. ახლანდელი შემთხვევა, საკმაოდ მოუხერხებელია ეტლით მოსარგებლე ადამიანებისთვის, რადგან იღება შიგნით და მარცხენა მხარეს, ამიტომ თეჯირთან მისადგომად ეტლით მოსარგებლისთვის საკმარისი ადგილი არ რჩება. ასევე, კანცელარიის თეჯირის სიმაღლე ეტლით მოსარგებლისთვის მოუხერხებელია, საჭიროებს გადაკეთებას და მისი სიმაღლე იატაკიდან 0.8-0.85 მეტრი უნდა იყოს. მნიშვნელოვანია, თეჯირის ზედაპირი ისეთი ზომისა და მასალის იყოს, რომ შესაძლებელი იყოს მასზე ფურცლის მოთავსება და ხელის მოწერა.

■ **თავისუფალი სიგანე.** გზა-კარის თავისუფალი ღიობი უნდა იყოს არაუმცირეს 820 მმ სიგანის. ორმხრივ მოძრავ კარებიანი გზა-კარის თავისუფალი ღიობის სიგანე უნდა გაიზომოს კარის პირიდან გაჩერების ადგილამდე, როდესაც კარი ღიაა 90 გრადუსით. ღიობებს, კარსა და უკარო გზა-კარს, რომელთა სიღრმე 600მმ-ია, უნდა ჰქონდეს არაუმცირეს 900 მმ სიგანის თავისუფალი ღიობი. ღიობის თავისუფალ სიგანეში არ უნდა იყოს გამონაშვებები იატაკიდან 860 მმ-ზე დაბლა. ღიობის თავისუფალ სიგანეში არსებული გამონაშვებები იატაკიდან 860 მმ-დან 2050 მმ-მდე სიმაღლეზე არ უნდა აღემატებოდეს 100 მმ-ს

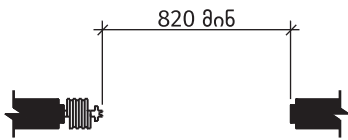
სურ. 404.2.2 (ა)

გზა-კარის თავისუფალი სიგანე - ანჰამიანი კარი

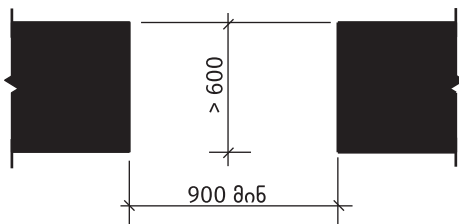
სურ. 404.2.2 (ბ)

გზა-კარის თავისუფალი სიგანე - მოსრიბლე კარი

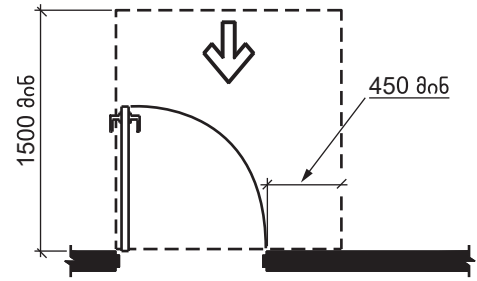
სურ. 404.2.2 (გ)

გზა-კარის თავისუფალი სიგანე - დასაქმევი კარი

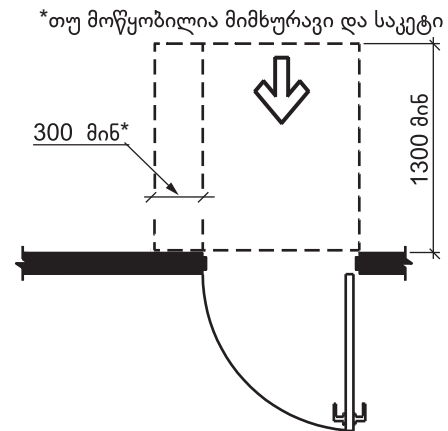
სურ. 404.2.2 (დ)

გზა-კარის თავისუფალი სიგანე - უკარო გზა-კარი

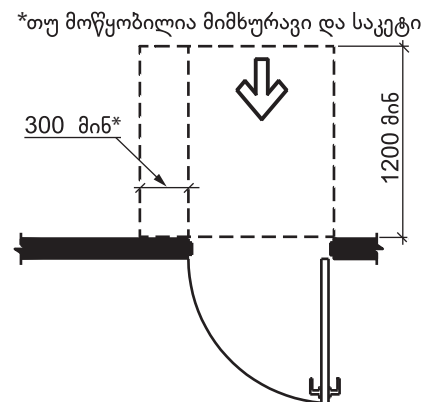
სურ. 404.2.3.2 (ა)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჰამიანი კარი - წინიდან მისაწვდომი - გამონევიტ გაღება

სურ. 404.2.3.2 (ბ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჰამიანი კარი - წინიდან მისაწვდომი - მიწოლიტ გაღება - ახალი შენობები

სურ. 404.2.3.2 (გ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჰამიანი კარი - წინიდან მისაწვდომი - მიწოლიტ გაღება - არსებული შენობები

- **თავისუფალი სივრცე მანევრირებისთვის** უნდა მოიცავდეს გზა-კარის თავისუფალი ღიობის სრულ სიგანეს და საკეტებისა და ანჯამებისთვის აუცილებელ სივრცეს.
- **იატაკის ზედაპირები.** მანევრირებისთვის აუცილებელ თავისუფალ სივრცეში, იატაკის ზედაპირი არ უნდა იყოს 1:48-ზე მეტად დახრილი.
- **ანჯამიანი კარი და ჭიშკარი.** ანჯამიანი კართან და ჭიშკართან მანევრირებისთვის არსებული თავისუფალი სივრცე, უნდა შეესაბამებოდეს 404.2.3.2 ცხრილს.

ცხრილი 404.2.3.2 თავისუფალი სივრცე მანევრირებისთვის ხელით გასაღებ ანჯამიანი კართან და ჭიშკართან

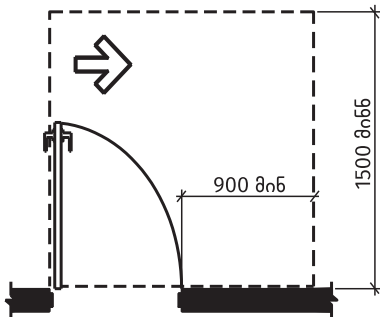
სურ #	გამოყენების ტიპი		მინიმალური თავისუფალი ადგილი მანევრირებისთვის	
	მისაწვდომი	კარის გაღება	გზა-კარის პერპენდიკულარულად	გზა-კარის პარალელურად (საკეტის მიღმა, თუ სხვაგვარად არაა განსაზღვრული)
ა	წინიდან	გამოწვევით	1500 მმ	450 მმ
ბ,გ	წინიდან	მიწოლით	1300 მმ ⁴	0 მმ
დ	ანჯამის მხრიდან	გამოწვევით	1500 მმ	900 მმ
ე	ანჯამის მხრიდან	გამოწვევით	1370 მმ	1070 მმ
ვ	ანჯამის მხრიდან	მიწოლით	1070 მმ ¹	560 მმ ³
ზ	საკეტის მხრიდან	გამოწვევით	1200 მმ ²	600 მმ
თ	საკეტის მხრიდან	მიწოლით	1070 მმ ²	600 მმ

¹ ემატება 150 მმ, თუ მოწყობილია მიმხურავი და საკეტი

² ემატება 150 მმ, თუ მოწყობილია მიმხურავი

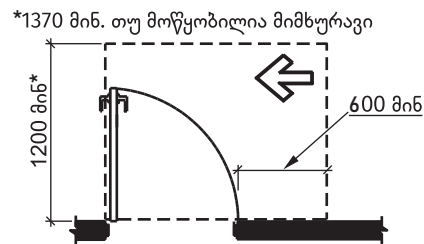
³ ანჯამის მხრის მიღმა

⁴ არსებულ შენობებსა და მისაწვდომ საშუალებებში კარის ან ჭიშკრის პერპენდიკულარული სივრცე კარის მიწოლით გაღებისას უნდა იყოს არაუმცირეს 1200 მმ.

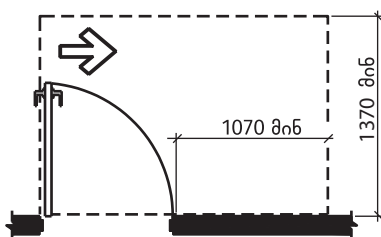
სურ. 404.2.3.2 (დ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჯამიანი კარი - ანჯამის მხრიდან მისაწვდომი - გამოწვევით გაღება

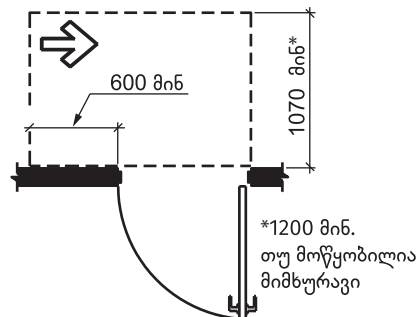
სურ. 404.2.3.2 (ბ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჯამიანი კარი - საკეტის მხრიდან მისაწვდომი - გამოწვევით გაღება

სურ. 404.2.3.2 (ე)

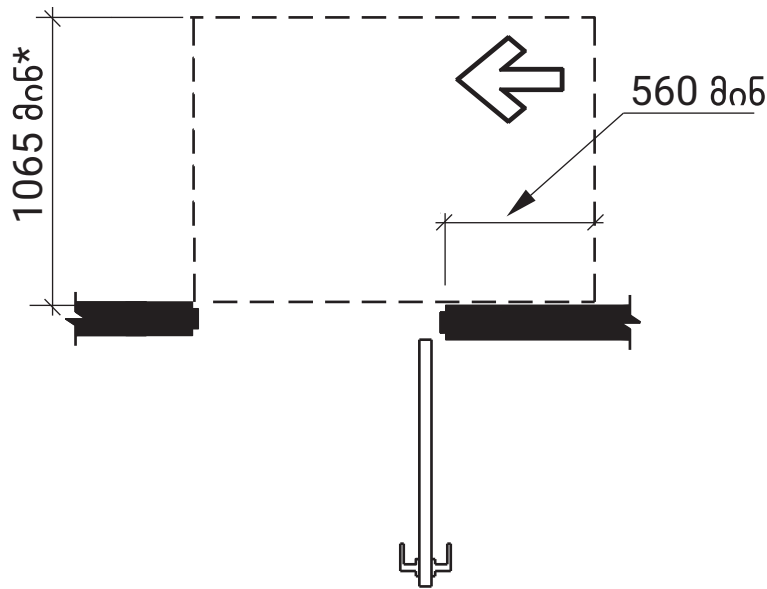
თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჯამიანი კარი - ანჯამის მხრიდან მისაწვდომი - გამოწვევით გაღება

სურ. 404.2.3.2 (თ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის - ანჯამიანი კარი - საკეტის მხრიდან მისაწვდომი - მიწოლით გაღება

*1200 მინ. თუ მოწყობილია მიმხურავი

სურ. 404.2.3.2 (3)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის -
ანჰამიანი კარი - ანჰამის მხრიდან მისაწვდომი -
მიწოლით გაღება

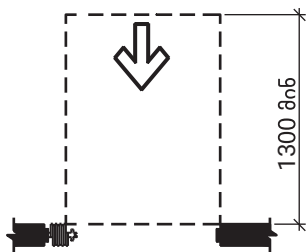
- **მოსრიალე და დასაკეცი კარი.** მოსრიალე და დასაკეცი კართან მანევრირებისთვის არსებული თავისუფალი სივრცე უნდა შეესაბამებოდეს 404.2.3.3 ცხრილს.

ცხრილი 404.2.3.3 თავისუფალი სივრცე მანევრირებისთვის მოსრიალე და დასაკეცი კართან

სურ #	მისაწვდომი	მინიმალური თავისუფალი სივრცე მანევრირებისთვის	
		გზა-კარის პერპენდიკულარულად	გზა-კარის პარალელურად (თუ მითითებული არ არის, შემჩერების და (ან) საკეტის ნაწილის მიღმა)
ა, ა ²	წინიდან	1300 მმ ²	0 მმ
ბ	საკეტის მხრის საპირისპიროდ	1070 მმ	560 მმ ¹
გ	საკეტის მხრიდან	1070 მმ	600 მმ

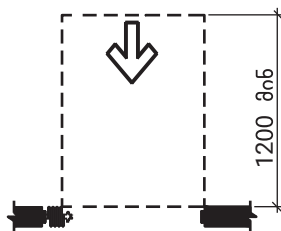
¹ ჯიბის ან ანჰამის მხრის მიღმა

² არსებულ შენობებსა და მისაწვდომ საშუალებებში, კარის წინ პერპენდიკულარული სივრცე, წინიდან უნდა იყოს არაუმცირეს 1200 მმ.

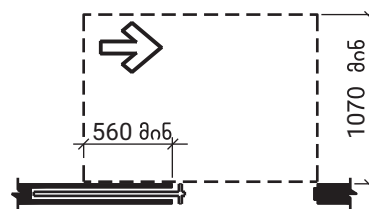
სურ. 404.2.3.3 (ა)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის -
მოსრილზე და დასაყვამი კარი - წინიდან მისაწვდომი
- ახალი შენობები

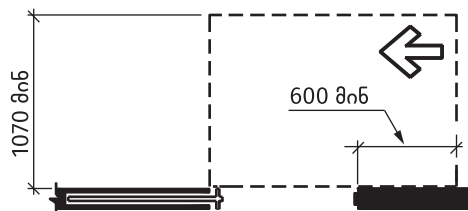
სურ. 404.2.3.3 (ა²)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის -
მოსრილზე და დასაყვამი კარი -
წინიდან მისაწვდომი - არსებული შენობები

სურ. 404.2.3.3 (ბ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის -
მოსრილზე და დასაყვამი კარი -
ჭიბის ან ანჭამის მხრიდან

სურ. 404.2.3.3 (გ)

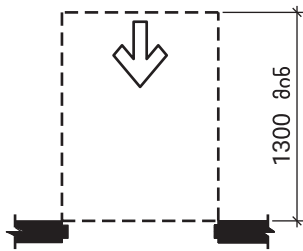
თავისუფალი სივრცე კართან მანევრირებისთვის -
მოსრილზე და დასაყვამი კარი -
შემჩერებლის ან საკმითის მხრიდან

- **უკარო გზა-კარი.** თუ უკარო ღიობი 900 მმ-ზე ნაკლები სიგანისაა, მანევრირებისთვის განკუთვნილი თავისუფალი სივრცე უნდა შეესაბამებოდეს 404.2.3.4-ე ცხრილს.

ცხრილი 404.2.3.4 - კარისა და ჭიშკრის გარეშე მოწყობილ გზა-კართან თავისუფალი სივრცე მანევრირებისთვის

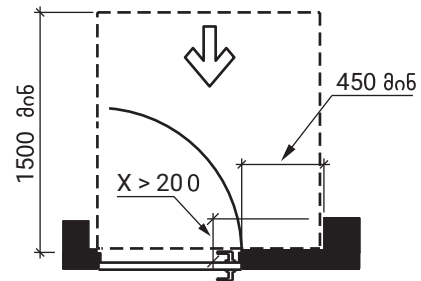
სურ #	მისაწვდომი	მინიმალური თავისუფალი სივრცე მანევრირებისთვის გზა-კარის პერპენდიკულარულად
ა, ა¹	წინა მხრიდან	1300 მმ¹
ბ	გვერდითა მხრიდან	1070 მმ

¹ არსებულ შენობებსა და მისაწვდომ საშუალებებში, გზა-კარის პერპენდიკულარული სივრცე წინიდან უნდა იყოს არაუმცირეს 1200 მმ.

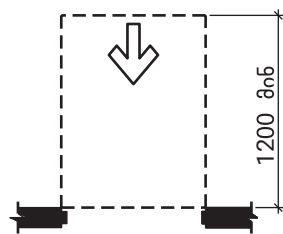
სურ. 404.2.3.4 (ა)

თავისუფალი სივრცე კართან მანეწრირებისთვის -
გზა-კარი, კარისა და ჭიშკარის გარეშე
წინა მხრიდან მისაწვდომი
ახალი შენობები

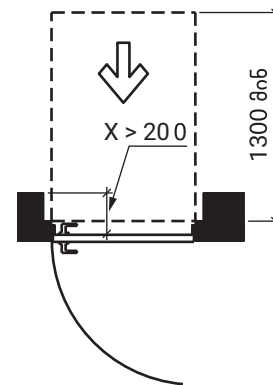
სურ. 404.2.3.5 (ა)

წიშები მონეობილი კარი და ჭიშკარი -
ახალი შენობები - გამონეწი გარეშე

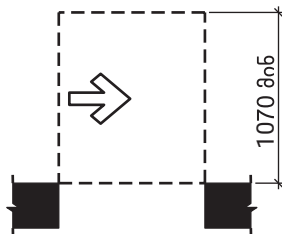
სურ. 404.2.3.4 (ბ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანეწრირებისთვის -
გზა-კარი, კარისა და ჭიშკარის გარეშე
წინა მხრიდან მისაწვდომი
არსებული შენობები

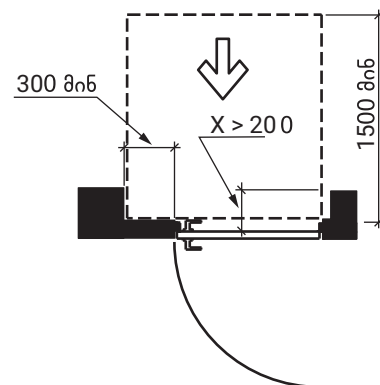
სურ. 404.2.3.5 (ბ)

წიშები მონეობილი კარი და ჭიშკარი -
ახალი შენობები - მიწლით გარეშე

სურ. 404.2.3.4 (გ)

თავისუფალი სივრცე კართან მანეწრირებისთვის -
გზა-კარი, კარისა და ჭიშკარის გარეშე
გვერდითა მხრიდან მისაწვდომი

სურ. 404.2.3.5 (გ)

წიშები მონეობილი კარი და ჭიშკარი -
ახალი შენობები - მიწლით გარეშე -
კარს აქვს შეწერებლიწ და საკეტიწ

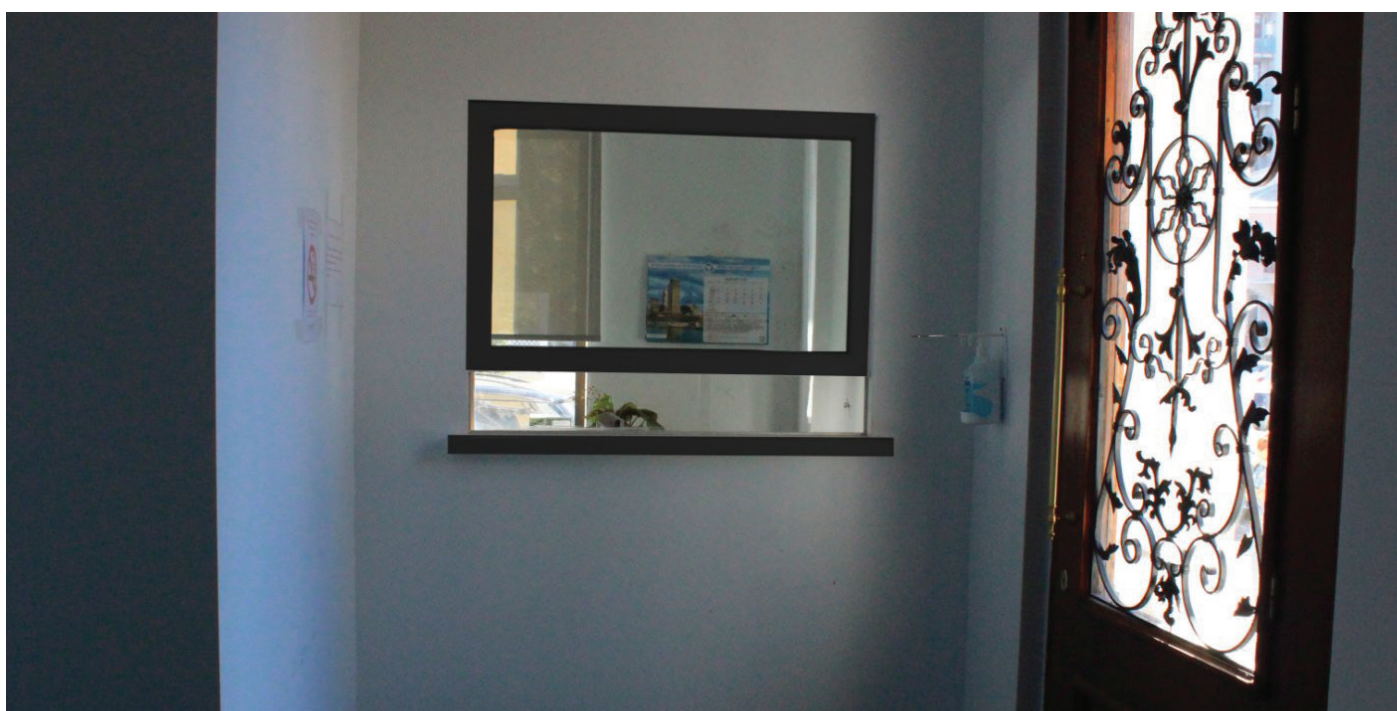
- **კარის კავეული.** სახელურები, ჩამოსაწევი სახელურები, საკეტები, რაზები და მისაწვდომი კარის სხვა სამართავები ისეთი ფორმის უნდა იყოს, რომ ადვილად შეიძლებოდეს ერთი ხელით მოჭიდება და მის ასამუშავებლად საჭირო არ უნდა იყოს მაგრად მოჭიდება, წვალება ან მაჭის ტრიალი. დახურული კარის კავეულის გასაღები ნაწილები და გალებისათვის განკუთვნილი ძალა უნდა შეესაბამებოდეს შემდეგს:
 1. წინიდან მისაწვდომობისას, გამოწვევით ან მიწოლით გაღებადი, არაუმეტეს 66.7 ნიუტონი;
 2. ბრუნვითი მოძრაობით გასაღები, არაუმეტეს 315 ნიუტონი სმ.
- **კავეულის სიმაღლე.** კავეულის სამართავები იატაკიდან, არაუმცირეს 860 მმ და არაუმეტეს 1200 მმ სიმაღლეზე უნდა მდებარეობდეს. როდესაც მოსრიალე კარი მთლიანად გაღებულ პოზიციაშია, მუშა კავეულთან მიწვდომა და მისი გამოყენება, ორივე მხრიდან უნდა იყოს შესაძლებელი.
- **კარის მიმხურავები.** კარის ან ქიშკრის მიმხურავები ისე უნდა მოეწყოს, რომ 90 გრადუსით, ღია მდგომარეობიდან 12 გრადუსით გაღებულ მდგომარეობამდე კარის მისახურად საჭირო დრო არაუმცირეს 5 წამი იყოს.
- **ზამბარიანი ანჯამები.** კარის ზამბარიანი ანჯამები ისე უნდა მოეწყოს, რომ 70 გრადუსით ღია მდგომარეობიდან დახურულ მდგომარეობამდე კარი არაუმცირეს 1.5 წამში გადავიდეს.
- **კარის გასაღებად საჭირო ძალა.** ანტიპანიკური კავეულით აღჭურვილი კარის გასაღებად საჭირო მინიმალურ ძალას განსაზღვრავს შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანო. ცეცხლმედეგი კარისგან განსხვავებული კარის მიწოლით ან გამოწვევით გაღებისათვის საჭირო ძალა უნდა შეესაბამებოდეს შემდეგს:
 1. შენობაში განთავსებული ანჯამიანი კარი: არაუმეტეს 22.2 ნიუტონი;
 2. მოსრიალე ან დასაკეცი კარი: არაუმეტეს 22.2 ნიუტონი.

კაჩის მონიშვნა

კანცელარიის ფანტარა უნდა მონიშნოს მცირემხედველი ადამიანებისთვისაც (იხ. ფოტო და ფოტო-მონტაჟი).

ფოტო: აჩსაბუღი: საშვთა ბიურო

ფოტო: ჩაკომაენდაბუღი: საშვთა ბიურო: მონიშვნა

კარის სახელური უშუალოდ კარის ფერისგან კონტრასტული უნდა იყოს. თუ კარი და სახელური ერთი და იმავე ფერისაა, მაშინ სახელურის გარშემო შესაძლებელია გაკეთდეს კარის ფერისგან კონტრასტული, 2.5 სმ-იანი ორაკალის კანტი (იხ. ფოტო და ფოტო-მონტაჟი).

არსებული: კარი

რეკომენდებული: კარის
მონიშვნა: კანტი, სახელური,
ნიშანი

მინის კარის მონიშვნა

კაბინეტების მინის კარები უნდა მოინიშნოს მუქი ფერის კანტებით. კარის ჩარჩო უნდა შეიღებოს ან მასზე უნდა დაიკრას მუქი ფერის, არანაკლებ 5 სმ-იანი ორაკალის ლენტი. კარებსა და კარის გვერდითა სარკმელებს, რომლებიც ერთ ან ერთზე მეტ გამჭვირვალე პანელს მოიცავს, საიდანაც შესაძლებელია გახედვა, ქვედა ნაწილში უნდა ჰქონდეს, სულ მცირე, ერთი პანელი კარზე ან მომიჯნავე სარკმელზე იატაკიდან, არაუმეტეს 1100 მმ-ით მაღლა.

წარწერები კარზე

შენობაში არსებულ ყველა ოთახის კარს, ასევე სანიტარული კვანძების კარებს უნდა გაუკეთდეს წარწერა (ასევე იგულისხმება კართან განთავსებული აბრა) ბრაილის შრიფტით და ბრტყელი, 18-იანი შრიფტით. არც ერთი წარწერა არ უნდა იყოს Word 18 ზომაზე ნაკლები. ბრაილის წარწერები უნდა გაკეთდეს, როგორც კარზე, ასევე კარის გვერდით კედელზე. იმ კარებზე, სადაც მხოლოდ ნომერია დაწერილი ან ერთი სახელი და გვარი წერია, უნდა მიმაგრდეს ბრაილის წარწერა იატაკიდან მაქს. 150 სმ სიმაღლეზე, ხოლო სახელურიდან მაქს. 30 სმ სიმაღლეზე.

იმ ოთახების კარებზე, სადაც გრძელი წარწერებია განსათავსებელი, კარზე უნდა დამაგრდეს მხოლოდ ოთახის ნომერი და დეპარტამენტის სახელი, ხოლო სახელურის მხარეს კედელზე, კარზე არსებული ბრაილის წარწერის გასწვრივ, უნდა დამაგრდეს დაფა, რომელზეც დანარჩენი ინფორმაცია იქნება დატანილი.

ბრაილის შრიფტით გაკეთებული წარწერები შესაძლოა ჩაისვას ისეთსავე ჩარჩოებში, როგორ-შიც ბრტყელი შრიფტით ნაწერია.

კანი - ანსაზული მდგომარეობა:

- ⚠ **შენობაში ანსაზული ზოგიერთი კანი 90 სმ.-ზე ვიწროა;**
- ⚠ **შენობაში ანსაზულ ზოგიერთ კანს აქვს ზღუბლები;**
- ⚠ **ანსაზული კანი არ აჩივს ალჟუმიური ავთომატური მანთვის სისტემით;**
- ⚠ **საშვთა ბიუროსთან ანსაზული კანი ილუბა შიგნით და მაისხნის, ნახვდად ბაიეთ და მაიჭვნივ ბაღუბისა;**
- ⚠ **თაჭინთან მისადგომი სივრცე, კანის შიგნით ბაღუბის ბამო, არ აჩივს საკმარისი უბლით მოსაჩვბაღისთვის;**
- ⚠ **კანსაღაჩიის თაჭინი უბლით მოსაჩვბაღა აღამიანაბისთვის ბაღაღია;**
- ⚠ **კანსაღაჩიის ფანჯრის ჩაჩრო არ აჩივს ბამოკვთიღი და კნაღაღ შესაჩრწევი მხაღვადოგის დაჩღვავის ბქონა აღამიანაბისთვის;**
- ⚠ **საშვთა ბიუროსთან ანსაზული კანის სახაღუჩი არ აჩივს კონსაჩსუღი ფანის;**
- ⚠ **კაბინაუბაის მიწის კანი არ აჩივს საკმარისად შესაჩრწევი მხაღვადოგის დაჩღვავის ბქონა აღამიანაბისთვის;**
- ⚠ **შენობაში ანსაზული ზოგიერთი კანის წაჩწაჩა არ აჩივს საკმარისად ღიღი ზოგის;**
- ⚠ **კაჩაბაღა არ აჩივს ბანთაჩსაბაღი წაჩწაჩაბი ბაიღის შჩიფტით.**

კარი - ჩაკრმანდანი:

- ✓ შემოგაში ანსაბუდი ყვადი კარი უდანი იყონ მინ. 90 სმ. სიგანის;
- ✓ კარების დინაბი უდანი იყონ ნაღოვანი. ანსაბუდი დინაბი უდანი მოიჭრან;
- ✓ ისეთი ორფრთიანი კარის შემთხვევაში, რომლის მხრეზე ხადი ფრთა ილბა, მოძრავი ფრთა უდანი იყონ მინ. 90 სმ. სიგანის;
- ✓ საშვთა ბიუროსთან ანსაბუდი კარი უდანი ილბორდეს ბარათ და მარჩვნივ;
- ✓ კარის სანადუხის ფარი უდანი შეიხვადონ ფონისბან განსხვავებული, კონსტანსტუდი ფრით;
- ✓ საშვთა ბიუროს თეჭიჩი უდანი დადადდეს და ბახდეს 80-85 სმ. და მის ზადეპიჩა შესად-დებადი უდანი იყონ ფრხედის დადება;
- ✓ კანსადანიჩის ფანჯარა უდანი მოიწიწონ კონსტანსტუდი ფრის ჩარჩოთი;
- ✓ შემოგაში ანსაბუდი მინის კარები უდანი მოიწიწონ 5 სმ. სიგანის ორკადის კანსით იანთ-პიდან 70 სმ. და 120 სმ. სიმაღლზე;
- ✓ შემოგაში ანსაბუდი ყვადი კარის წარწერა უდანი იყონ გაკეთებული WORD 18 შრიფტით;
- ✓ შემოგაში ანსაბუდი ყვადი კარზე (სანიშანუდი კვანძების კარების ჩათვლით) უდანი იყონ წარწერა ბარიდის შრიფტით.

სანიტარულ-ჰიგიენური კვანძები

სანიტარულ-ჰიგიენური კვანძები ამ ეტაპზე მნიშვნელოვან ცვლილებებს საჭიროებს. ეტლით მოსარგებლე ადამიანისთვის შეუძლებელია უმაღლესი საბჭოს შენობაში არსებული საპირფარეშოებით (შენობის სამივე სართულს აქვს თავისი საპირფარეშო) სარგებლობა, რადგან ვერ აკმაყოფილებს „მისაწვდომობის ეროვნული სტანდარტებით“ გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

სანიტარულ-ჰიგიენური კვანძები - არსებული მდგომარეობა:

- ⚠️ საპირფარეშოში შესასვლელი კანის სიმაღლე 720 მმ და ნაკლებია.
- ⚠️ შესასვლელი კანი და თალი არ უნდა იყოს 900 მმ-ზე ვიწრო.
- ⚠️ ადაპტირებულ საპირფარეშოში, უბჭობასია, თუ კანი ორხაზით ანაბრზე იქნება დამაბრუნებელი, რათა ილავოდეს როგორც შიგნით, ასევე გარეთ (ან უნდა ილავოდეს გარეთ ისე, რომ მომხმარებლის დახმარებას არ მოხდეს მისი ბლოკირება).

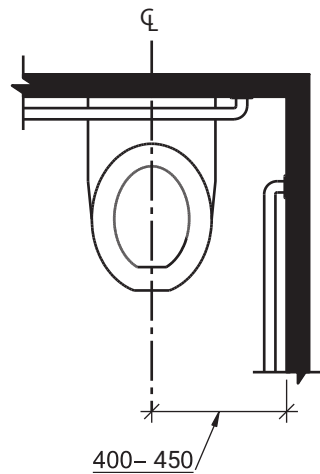
სანიტარულ-ჰიგიენური კვანძები - რეკომენდაცია:

- ✓ მოსათმინებელი სივრცე. ოთახში უნდა არსებობდეს მოსათმინებელი სივრცე. მოთხოვნილი მოსათმინებელი სივრცე არ უნდა იყოს ტუალეტის ნაკვეთიდან.
- ✓ კანის გაღება. გაღებისას კანები არ უნდა იჭრებოდეს იატაკის თავისუფალ სივრცეში ან მოწყობილობასთან არსებულ თავისუფალ ფართობზე.
- ✓ სარკები. ხელსაბანების ზემოთ მდებარე სარკები ისე უნდა განთავსდეს, რომ ამჩაქლავი ზღვარის ქვედა კიდე იატაკიდან, არაუმეტეს, 1000 მმ-ით მაღლა უნდა მდებარეობდეს. იმ დანებების თავზე მდებარე სარკები, რომლებსაც არ აქვს ხელსაბანები, სარკები ისე უნდა განთავსდეს, რომ ამჩაქლავი ზღვარის ქვედა კიდე იატაკიდან, არაუმეტეს 1000 მმ-ით მაღლა უნდა მდებარეობდეს.
- ✓ მდებარეობა. უნიტაზი უნდა მდებარეობდეს კედლის ან ტიხრის ერთ მხარეს ბოლო ნაწილში. უნიტაზის შუახაზი კედლის ან ტიხრის მხრიდან, არაუმეტეს, 400 მმ-ში და, არაუმეტეს, 450 მმ-ში უნდა მდებარეობდეს. 604.9 ქვეთავში განსაზღვრულ ამბუდატორიისთვის მისაწვდომ ნაკვეთიდან მდებარე უნიტაზების შუახაზები კედლის ან ტიხრის მხრიდან, არაუმეტეს, 430 მმ-ში და, არაუმეტეს, 480 მმ-ში უნდა მდებარეობდეს (იხ. სურათი 604.2)

ცხრილი 603.6 მიწვდომის მაქსიმალური სიღრმე და სიმაღლე

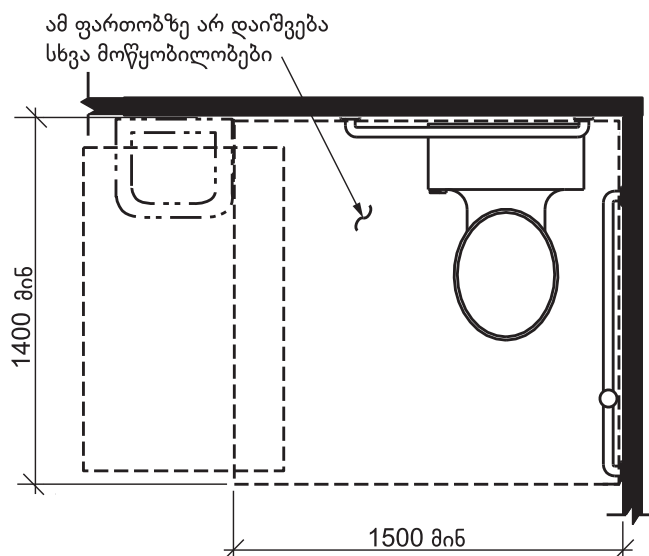
მიწვდომის მაქსიმალური სიღრმე	13 მმ	50 მმ	125 მმ	150 მმ	230 მმ	280 მმ
მიწვდომის მაქსიმალური სიმაღლე	1200 მმ	1170 მმ	1070 მმ	1000 მმ	900 მმ	860 მმ

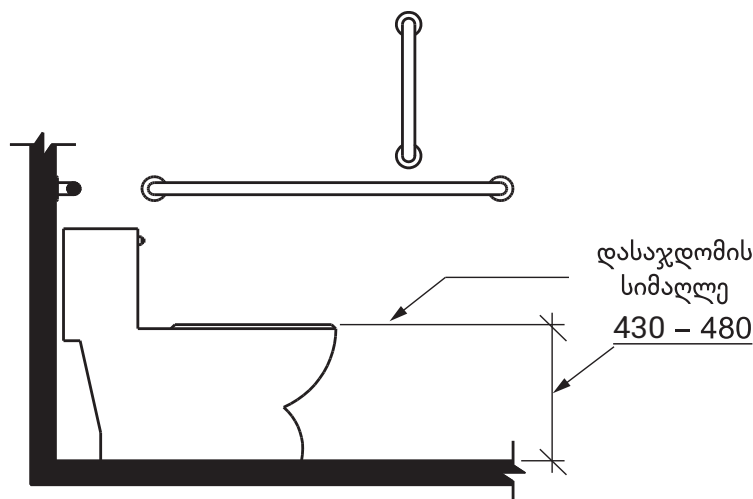
((ა)) მისაწვდომი უნიტაზები

სურათი 604.2 უნიტაზის მდებარეობა

- თავისუფალი სივრცე.** თავისუფალი სივრცის სიგანე. გვერდითა კედლიდან პერპენდიკულარულად გაზომვისას უნიტაზის გარშემო დატოვებულ უნდა იქნას, არაუმცირეს, 1500 მმ თავისუფალი სივრცე. თავისუფალი სივრცის სიღრმე. უკანა კედლიდან პერპენდიკულარულად გაზომვისას უნიტაზის გარშემო დატოვებული უნდა იქნას, არაუმცირეს, 1400 მმ სიღრმის თავისუფალი სივრცე. თავისუფალი სივრცის გადაფარვა. დასაშვებია, უნიტაზის გარშემო აუცილებელი თავისუფალი სივრცე ემთხვეოდეს უნიტაზის, მასთან დაკავშირებული ხელმოსაჭიდი ძელების, ქალაღდის დისპენსერების, ჰიგიენური საფენების ჩასაყრელების, ქურთუკის საკიდების, თაროების, მისაწვდომი სვლაგეზების, სხვა მოწყობილობებთან არსებული იატაკის თავისუფალი სივრცისა და მოსატრიალებელი სივრცის ფართობებს. უნიტაზის გარშემო თავისუფალ სივრცეში არ უნდა არსებობდეს სხვა მოწყობილობები ან დაბრკოლებები (იხ. ნახაზი 604.3).

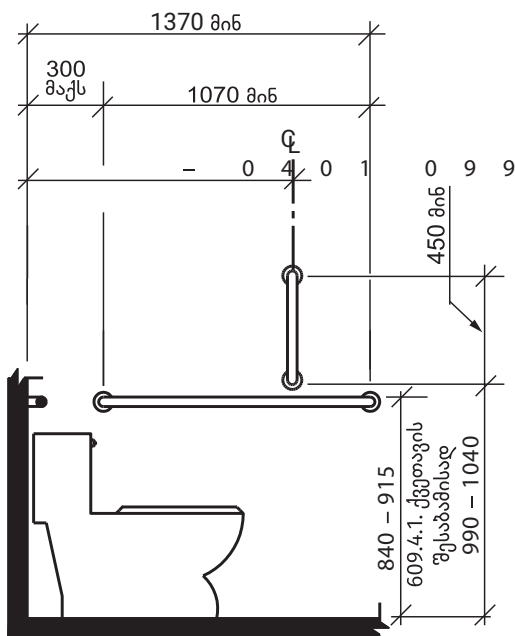

- **სიმაღლე.** დასაჯდომის თავამდე გაზომვისას, უნიტაზის დასაჯდომის სიმაღლე იატაკიდან უნდა იყოს, არაუმცირეს, 430 მმ და, არაუმეტეს, 480 მმ. დასაჯდომები აწეული მდგომარეობიდან მყისიერად არ უნდა ვარდებოდეს.

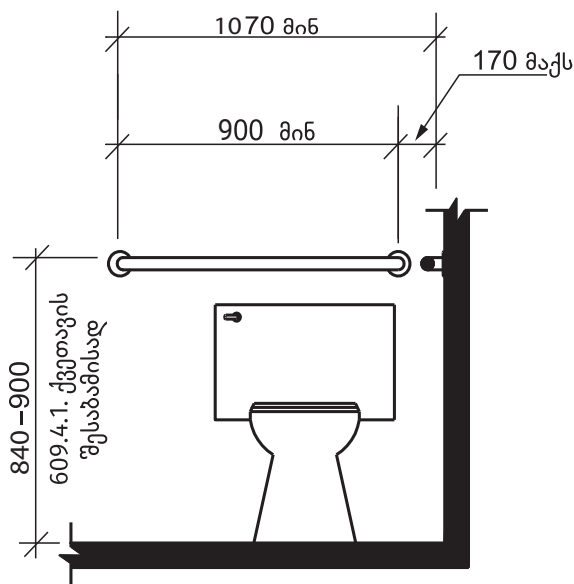

სურათი 604.4
უნიტაზის დასაჯდომის სიმაღლე

- **ხელმოსაჭიდი ძელები.** უნიტაზებთან არსებული ხელმოსაჭიდი ძელები უნდა შეესაბამებოდეს 609-ე ქვეთავს და მოწყობილი უნდა იყოს 604.5.1 და 604.5.2 ქვეთავების შესაბამისად. ხელმოსაჭიდი ძელები უნდა მოეწყოს უნიტაზის უკან და გვერდით მდებარე კედლებზე (იხ. ნახაზი 604.5.1 და 604.5.2)

სურათი 604.5.1
უნიტაზთან დამონტაჟებული ხელმოსაჭიდი ძელი
გვერდითა კედელზე

სურათი 604.5.2
ხელმოსაჭიდი ძელი უნიტაზის
უკან მდებარე კედელზე

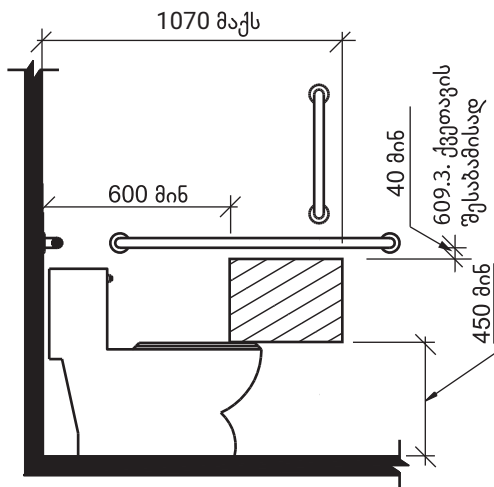
■ **ხელმოსაჭიდი ძელები უკანა კედელზე.** დამაგრებული ხელმოსაჭიდი ძელები, უნდა იყოს:

1. არაუმცირეს, 900 მმ სიგრძის,
2. მდებარეობდეს არაუმეტეს 170 მმ-დან გვერდითა კედლიდან, და
3. გრძელდებოდეს არაუმცირეს 1070 მმ-ზე გვერდითა კედლიდან.

■ **ჩარეცხვის მართვა.** ჩარეცხვის სამართავები უნდა იყოს ხელით სამართავი ან ავტომატური. ჩარეცხვის სამართავები უნიტაბის იმ მხარეს უნდა მდებარეობდეს, რომელიც გახსნილია.

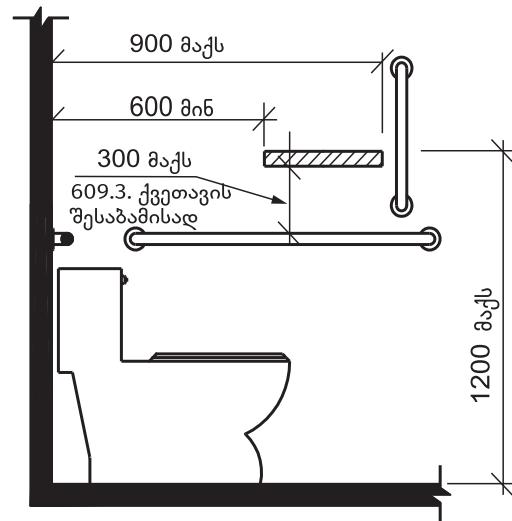
■ **დისპენსერები.** დისპენსერები არ უნდა იყოს ისეთი ტიპის, რომელიც აკონტროლებს ქაღალდის მიწოდების ნორმას, ან ისეთი, რომ ქაღალდის უწყვეტი მიწოდების საშუალებას არ იძლეოდეს.

■ **მდებარეობა.** თუ დისპენსერი მდებარეობს ხელმოსაჭიდი ძელის ზემოთ, დისპენსერის ჭრილი უნდა მდებარეობდეს უკანა კედლიდან არაუმცირეს 600 მმ და არაუმეტეს 900 მმ მანძილზე. თუ დისპენსერი მდებარეობს ხელმოსაჭიდი ძელის ქვემოთ დისპენსერი უნდა მდებარეობდეს იატაკიდან არაუმცირეს 450 მმ და არაუმეტეს 1200 მმ. სიმაღლეზე.

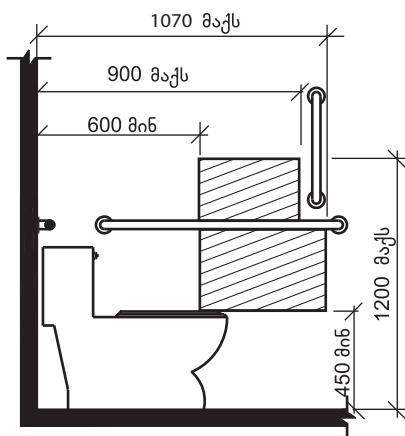
სურათი 604.7.1 (ა)

დისპენსერის ჭრილის მდებარეობა - გამომწვევრილი დისპენსერი ხელმოსაჭიდი ძელის ქვემოთ

სურათი 604.7.1 (ბ)

დისპენსერის ჭრილის მდებარეობა - გამომწვევრილი დისპენსერი ხელმოსაჭიდი ძელის ზემოთ

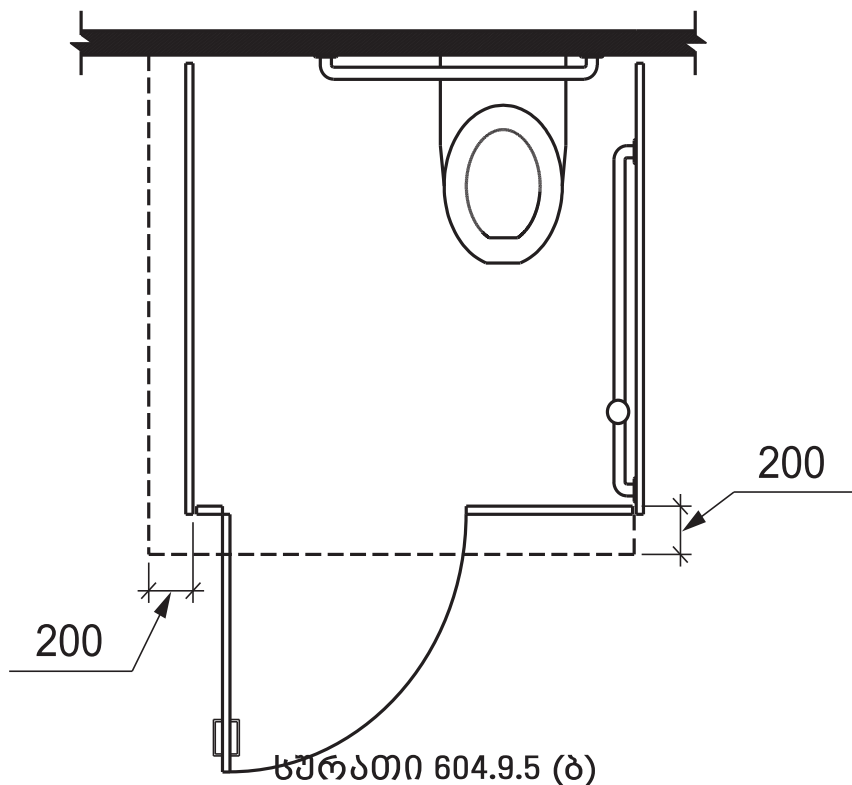
სურათი 604.7.1 (გ)

დისპენსერის ჭრილის მდებარეობა შეწვეული დისპენსერი

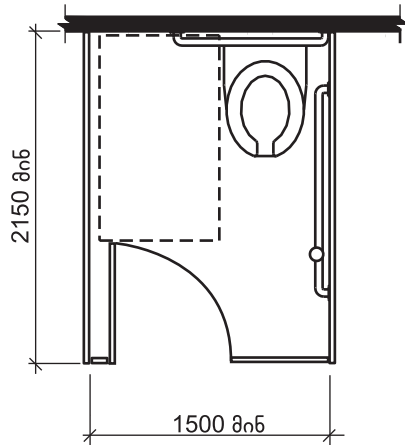
- **ეტლისთვის მისაწვდომი ტუალეტის ნაკვეთურები.** მინიმალური ფართობი. ეტლის მისაწვდომი ნაკვეთურის მინიმალური ფართობი სულ მცირე 1500 მმ. უნდა იყოს სიგანეში გვერდითი კედლის მართობულად გაზომვისას და, არაუმცირეს 1400 მმ სიღრმის, კედელზე დაკიდებული უნიტაბების შემთხვევაში, და, არაუმცირეს, 1500 მმ სიღრმის იატაკზე მდგარი უნიტაბებისთვის უკანა კედლიდან მართობულად გაზომვისას.
- **კარის ლიობის მდებარეობა** ეტლისათვის მისადგომ ტუალეტის ნაკვეთურებში კარის გასაღებად ყველაზე მოშორებული კუთხე უნდა მდებარეობდეს წინა კედელთან ან ტიხრიდან ან გვერდითა კედლიდან ან ტიხრიდან 604.9.3.1 ცხრილის შესაბამისად.

ცხრილი 604.9.3.1. კარის გაღების მდებარეობა

კარის გაღების მდებარეობა	გაზომილია	ზომები
წინა კედელი ან ტიხარი	გვერდითა კედლიდან ან ტიხრიდან უნიტაბთან ყველაზე ახლოს	1400 მმ მინიმუმ
	ან	
	გვერდითა კედლიდან ან ტიხრიდან უნიტაბიდან ყველაზე მოშორებით	100 მმ მაქსიმუმ
გვერდითა კედელი ან ტიხარი კედელზე დასაკიდებული უნიტაბი	უკანა კედლიდან	1300 მმ მინიმუმ
	ან	
	წინა კედლიდან ან ტიხრიდან	100 მმ მაქსიმუმ
გვერდითა კედელი ან ტიხარი იატაკზე მდგარი უნიტაბი	უკანა კედლიდან	1400 მმ მინიმუმ
	ან	
	წინა კედლიდან ან ტიხრიდან	100 მმ მაქსიმუმ

სურათი 604.9.5 (ბ)
ფიხის ფალანგის სივრცე - გეგმა

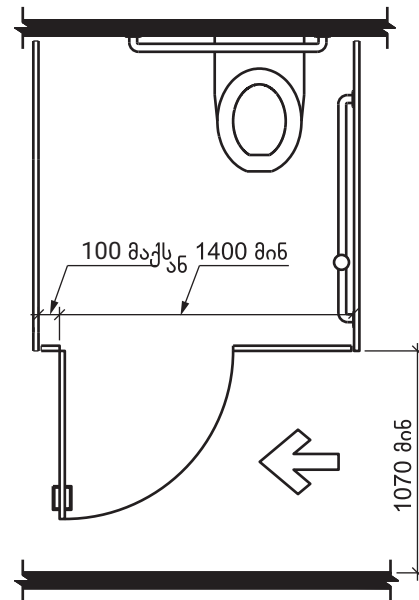
* ტუალეტის ნაკვეთურების ზომა
604.9.2.3. ქვეთავის მიხედვით

სურათი 604.9.3 (ბ)

ედლისტვის მისაწვდომი ტუალეტის

ნაკვეთურების კარები

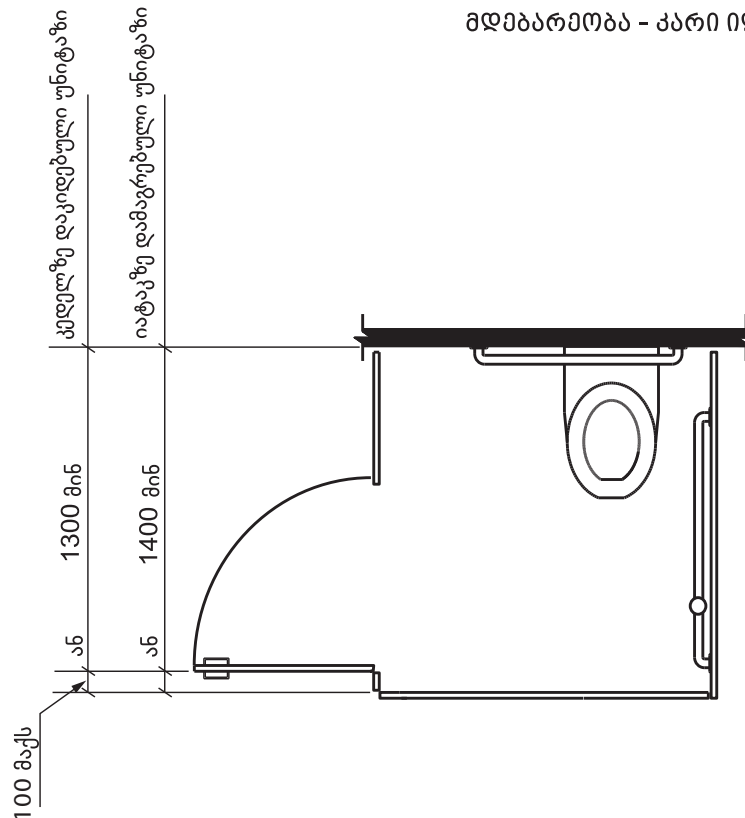
გამონაკლისი 3 - ედლის მისაწვდომი ალმერნატიული
ტუალეტის ნაკვეთურები

სურათი 604.9.3.1 (ა)

ედლისტვის მისაწვდომი ტუალეტის ნაკვეთურების
კარების გაღების

მდებარეობა - კარი იღება ტიხრის წინა კედელზე.

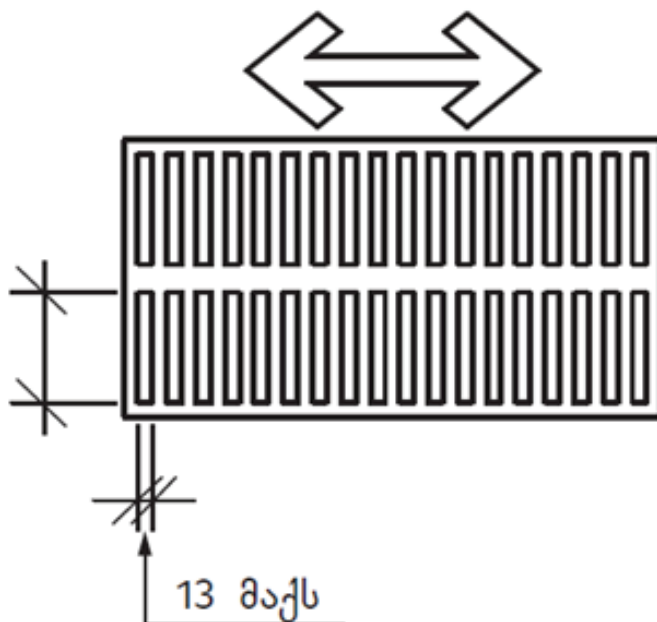

სურათი 604.9.3.1 (ბ)

ედლისტვის მისაწვდომი ტუალეტის ნაკვეთურების კარის გაღების მდებარეობა
კარი იღება ტიხრის გვერდითა კედელზე.

ხელსაბანები და ნიჟარები

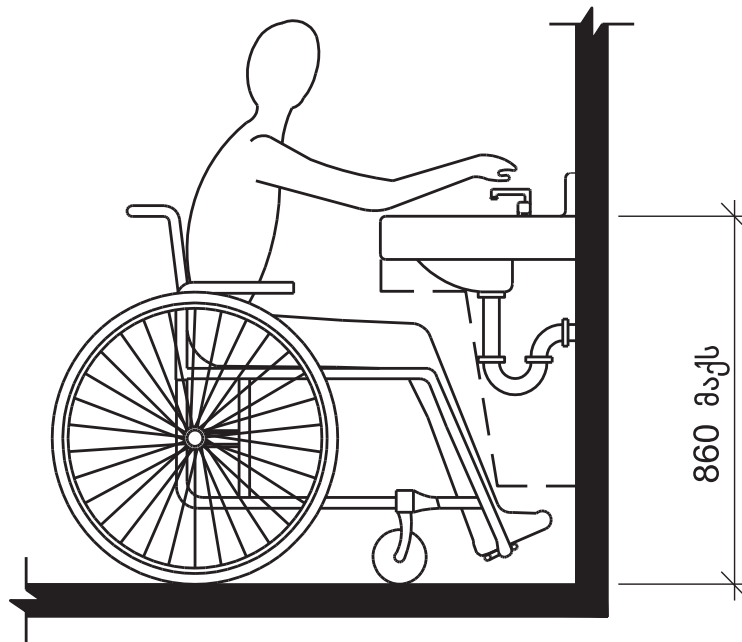
იატაკის თავისუფალი სივრცე. უნდა მოეწყოს 300.3 ქვეთავის (მისაწვდომობის ეროვნული სტანდარტი) შესაბამისი იატაკის თავისუფალი სივრცე, რომელსაც მისადგომი ექნება წინიდან. დატოვებულ უნდა იქნას სივრცე მუხლის სიმაღლემდე და ფეხის ფალანგისთვის, 306-ე ქვეთავის შესაბამისად. გადავსების საწინააღმდეგო მილი არ უნდა იქნას გათვალისწინებული მუხლის სიმაღლემდე და ფეხის ფალანგისთვის არეალის განსაზღვრისას (ქვეთავი 303. დონის შეცვლა ზოგადი. იატაკის ზედაპირებზე დონის შეცვლა უნდა მოხდეს 303-ე ქვეთავის შესაბამისად. შევული. დასაშვებია, დონე შეიცვალოს შევულად, არაუმეტეს 6,5 მმ-ით. ხალიჩა. ხალიჩა ან ხალიჩის ნაჭერი საიმედოდ უნდა მიმაგრდეს და უნდა ჰქონდეს მაგარი ბალიში, საფენი ან ქვესაგები ან არ უნდა ჰქონდეს ბალიში ან საფენი. ხალიჩას ან ხალიჩის ნაჭერს უნდა ჰქონდეს დაბალყუღფებიანი, მკვრივყუღფებიანი, დაბალი თაგნაჭრილ კვანძებიანი ან დაბალზე გადაჭრილ/გადაუჭრელ კვანძებიანი სტრუქტურა. კვანძის მაქსიმალური სიმაღლე 13 მმ უნდა იყოს. ხალიჩის კიდეები უნდა დამაგრდეს იატაკზე და კიდის მთელ სიგრძეზე უნდა ჰქონდეს არშია იხ. სურათი 302.3)

სურ. 302.3

იატაკის ზედაპირებში გამავალი ღიობი

- **სიმაღლე.** ხელსაბანებისა და ნიჟარების წინა მხარე იატაკიდან, არაუმეტეს, 860 მმ სიმაღლეზე უნდა იყოს რკალის ან დახლის ზედაპირის ყველაზე მაღალ წერტილში გაზომვისას (იხ. სურათი 606.3).

სურათი 606.3
ხელსაბანებისა და ნიჟარების სიმაღლე

- **ხელსაბანები მიწვდომის გაზრდილი დიაპაზონით.** სადაც ხელსაბანებთან საჭიროა მიწვდომის გაზრდილი დიაპაზონი, ონკანები და საპნის დისპენსერების სამართავების მიწვდომის სიღრმე, არაუმეტეს, 280 მმ უნდა იყოს. წყლისა და საპნის სადინართან მიწვდომის სიღრმე უნდა იყოს, არაუმეტეს, 280 მმ. ხელსაბანები იატაკიდან არაუმეტეს 860 მმ სიმაღლეზე უნდა იყოს, რკალის ან დახლის ზედაპირის ყველაზე მაღალ წერტილში გაზომვისას.
- **დაუცველი მილები და ზედაპირები.** წყლისა და წყალარინების მილები ხელსაბანებისა და ნიჟარების ქვეშ იზოლირებული უნდა იყოს ან სხვაგვარად უნდა იყოს დაცული შეხებისგან. ხელსაბანებისა და ნიჟარების ქვეშ არ უნდა იყოს ბასრი ან ფხაჭნია ზედაპირები.

სანიტარულ-ჰიგიენური კვანძები - აჩსაბული მდგომარეობა:

- ⚠ **სამივე საიტულზე აჩსაბული საპირფარეოს კაჩი აჩის დასაშვავა ვიწრო;**
- ⚠ **კაჩებს აქვს დიჩაები;**
- ⚠ **საპირფარეო კაბინები აჩის ვიწრო;**
- ⚠ **უნიტავები აჩსაბულია, აჩს აჩთ მათგანს აჩ აქვს სახაღრები;**
- ⚠ **ხელსაბანები მაღალია და აჩ აქვს უბლით მოსაჩაბაღე მომხმარებლისთვის აუხილავალი ზედიჩაბა.**

სანიტარულ-ჰიგიენური პანდები - ჩაკომენდაცია:

- ✓ ყოველ სანთურზე უნდა მოეწყოს, სუდ მუხიჩა, ერთი მისაწვდომი საპირფარეო;
- ✓ საპირფარეოების პანები უნდა იყოს მინ. 900 მმ. სიგანის;
- ✓ იგი უნდა ილუმინაცია, რომელიც უზრუნველყოფს, ასევე ბანაობს;
- ✓ სახედურები და საკუთარი უნდა იყოს მანეთიდან გამოსაყვანად, მათი მოხმარება არ უნდა საჭიროებდეს დიდ ფიზიკურ ძალისხმევას;
- ✓ ხელსაბანები იატაკიდან არაუმეტეს 860 მმ სიმაღლეზე უნდა იყოს;
- ✓ ყველა საპირფარეოს შესასვლელი უნდა იყოს ნაღვლიანი, ზღუდის ბანაობა;
- ✓ საპირფარეო პანის სიგანე უნდა იყოს 1500X1500 მმ;
- ✓ ადამიანებზე საპირფარეო უნიტები უნდა იყოს დამონტაჟებული იატაკიდან 430-480 მმ სიმაღლეზე;
- ✓ უნიტის ორთქი მანეთს უნდა იყოს დამონტაჟებული ასაკის სახედურები იატაკიდან 80 სმ სიმაღლეზე;
- ✓ სახედურებიდან კედელზე უნდა იყოს მინ. 90 სმ მანძილი უბოლო მისაღებად. ხელსაბან ნიჟარას უნდა ჰქონდეს უზრუნველყოფილი წონა მანეთს უბოლო მონარგებად მომხმარებლისთვის;
- ✓ საჩპის ქვედა ნიჟარა და ხელის საშრობი უნდა განთავსდეს არაუმეტეს 90 სმ სიმაღლეზე; ნიჟარა უნდა განთავსდეს იატაკიდან არაუმეტეს 85 სმ სიმაღლეზე;
- ✓ ყველა საპირფარეო, უნიტები, ნიჟარა, ქაღალდის საპირი, საჩპა, სასაპე, ხელის საშრობი, უნდა და მისთ. უნდა ქმნიდეს კონსტანტს არსებულ კედლებსა და იატაკთან;
- ✓ საპირფარეოების იატაკი უნდა იყოს სფორი და არასერიდა.

სხდომათა დაიგეგმვა

უმაღლესი საბჭოს შენობის მეორე სართულზე არსებულ სხდომათა დარბაზში არის სხვაობა იატაკის დონეებს შორის, რაც ქმნის გადაადგილების ბარიერს ეტლით მოსარგებლეს ადამიანისთვის.

დარბაზში საჭიროა ტრიბუნასთან მისასვლელი სივრცისა და მოქალაქეებისთვის განკუთვნილ სივრცეში მისასვლელის მოწყობა ეტლით მოსარგებლისთვის.

ქვემოთ მოცემულია ტრიბუნასთან მისასვლელი სივრცის ადაპტირებისთვის შემოთავაზებული ვარიანტები:

ვარიანტი I: პანდუსის მოწყობა დარბაზში არსებულ ტრიბუნასთან მისასვლელად;

ვარიანტი II: შესასვლელი კარიდან ტრიბუნამდე მისასვლელი ბილიკის ნულოვან დონეზე დაყვანა;

ვარიანტი III: დარბაზში ახალი იატაკის საფარის მოწყობამდე და დონის გათანაბრებამდე დასაშვებია პორტატული/მოძრავი პანდუსის გამოყენება.

ასევე საჭიროა მოქალაქეებისთვის განკუთვნილ სივრცესთან მისასვლელად პანდუსის მოწყობა.

სხდომათა დაიგეგმვა - ანგარიში მდგომარეობა:

- ⚠ **განსხვავება იატაკის დონეებს შორის;**
- ⚠ **ტრიბუნას ან აქვს მისაღობი მოხილვითი შეზღუდვის მეორე პირობისთვის;**
- ⚠ **ანგარიში განათება შეესაბამება სტანდარტებს და საკმარისია მხილვითი ადაპტაციისთვის, ნათურების შეზღუდვის შემთხვევაში, განათების დონე უნდა დაიჩოს იმედი.**

სხდომათა დაიგეგმვა - რეკომენდაცია:

- ✓ **ტრიბუნაზე ასასვლელი უნდა იყოს მისაწვდომი მოხილვითი შეზღუდვის მეორე პირობისთვის (იხ. ზემოთ ანგარიში სამი შესაძლო ვარიანტი);**

დაჩეუწეაბი

უმაღლესი საბჭოს შენობაში მეორე სართულის ფოიეში არსებულ მინის დაბალ კედელს სასურველია დაუმაგრდეს მოაჭირები, რათა მიყრდნობისას ვინმე არ დაზიანდეს. ასევე, დამატებით აუცილებელია, რომ უმაღლესმა საბჭომ განხორციელოს შემდეგი ქმედებები:

- მოაჭირები უნდა განთავსდეს მინის კედლის თავზე, მთელს სიგრძეზე. მოაჭირი უნდა იყოს მყარი მასალის, ლითონის ან ხის, განივი კვეთის, კედლებში ან იატაკში მყარად ჩამაგრებული, ნაწიბურებისგან თავისუფალი.
- დერეფნებში არსებულ ფანჯრებზე იქ, სადაც ამჟამად არ არის, უნდა განთავსდეს ფარდა-ჟალუზები, რათა შესაძლებელი იყოს მათი გამოყენებით შენობაში შემომავალი ჭარბი მზის სინათლის შეზღუდვა. თუმცა აუცილებლად გასათვალისწინებელია, რომ არ მოხდეს სივრცის დაბნელება. ამიტომ სასურველია, დაიკიდოს თეთრი ფერის ფარდა-ჟალუზი და მათი გახსნა ან დახურვა საჭიროებისამებრ მოხდეს.
- პირველი სართულის ფოიეში არსებული სამი საფეხური ფეხის დაცურების საწინააღმდეგო კანტებით უნდა მოინიშნოს.
- დერეფნებში საჭიროა ეკიდოს საპირფარეშოს და გასასვლელების მიმანიშნებლები. გასასვლელის მიმანიშნებლები მუდმივად მწყობრში უნდა იყოს, რომ შეუძლია ჩაქრობის შემთხვევაში ადვილი იყოს მისი დანახვა.
- დერეფნებში შესაცვლელია განათების ხარისხი. იხ. პარაგრაფი „განათება“. მნიშვნელოვანია, რომ თავიდან ავირიდოთ დერეფნებში მოულოდნელად დადგმული ობიექტები. მაგალითად, ბანერები, ყუთები და სხვა ისეთი ნივთები, რაც შეიძლება ბარიერი აღმოჩნდეს მხედველობადაქვეითებული ან მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანისთვის.

!

- ❗ მართალია სანთლის ფოთილი ანოს მიწის კედელი, რომელიც არ ანოს საკმარისად მყარი, არ აქვს მოაჭირი და საფრთხის შემცველი;
- ❗ დინამიკური ზედმეტად გადანათავსება გარდაცემულ შემთხვევაში მის სხივებით;
- ❗ პირველი სანთლის დინამიკური ანოს სამსაფრთხოების კიბე, რომელიც მიუწვდომელია ეხლეთ მოსაგებდეთათვის და შეუმჩნეველია მხედველობის დაჩაქვვის ამოწმება;
- ❗ დინამიკური ანთავსება განათება არასაკმარისი მხრე მხედველობისთვის;
- ❗ განსვდელის ანთავსები მიმართულებები არ ანოს მკვეთრი და შესაგრევი.

- ❖ **დენაფიკაციის პოლიტიკის განხორციელება უნდა განხორციელდეს (დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ქვეთავი „განხორციელება“);**
- ❖ **განხორციელების მიზანშეწონიერება მუდმივად უნდა იყოს განხორციელების და უნდა დამატებით დენაფიკაციის სპეციფიკაციის მიზანშეწონიერება.**

აივნები

უმაღლესი საბჭოს შენობის სამი სართულიდან ორ სართულს გააჩნია აივნები, სადაც მოხვედრა ზოგიერთი კარის სივრცისა თუ ზღურბლის სიმაღლის გამო გართულებული ან შეუძლებელია. საჭიროა კარების გაგანიერება მინიმუმ 900 მმ-ზე და ზღურბლების დაყვანა ნულოვან დონემდე (იმ ნაწილში, სადაც კარი არის ორფრთიანი, შესაძლებელია ზედმეტი ჩარევის გარეშე ერთი ფრთის გაგანიერება 900 მმ-მდე). სადაც აივანზე გასასვლელი ორი დამოუკიდებელი კარია და ერთ-ერთი მათგანი მაინც არის აქ მოცემული სტანდარტების შესაბამისი, მეორე კარი ალარ საჭიროებს გაგანიერებას.

აივნები - არსებული მდგომარეობა:

⚠ არსებულ აივნებს აქვს ვიწრო და ზღურბლიანი კანი.

აივნები - რეკომენდაცია:

- ✓ სადაც აივანზე გასასვლელი მხოლოდ ერთი კანია და ან ანის სტანდარტების შესაბამისი საჭიროა კანის გაგანიერება და ზღურბლის ნულოვან დონემდე დაყვანა (დამატებითი ინფორმაციის იხილეთ ქვეთავი „კანი“).
- ✓ აღუნიშნულად, შესაძლებელია ზღურბლა ადაპტირებული გადასასვლელის გაკეთება.

განათება

განათების დონე უნდა შეესაბამებოდეს სივრცის დანიშნულებას, რადგან სხვადასხვა მოქმედებისთვის განსხვავებული განათებაა საკმარისი. მაგ.: ის შუქი, რაც სველ წერტილებთანაა საკმარისი, ხშირად არაა საკმარისი კითხვისთვის. სხვადასხვა სივრცეში საჭირო განათების მინიმალური დონე ლუმენი/ლუმიქსებში იხ. ქვემოთ არსებულ ცხრილში.

სივრცე კითხვისა და ნაბეჭდო დოკუმენტაცია საუშაო	500
შეხვედრების და საკონფერენციო სივრცე	300
შესასვლელი, დიჩაუნები, სხვადასხვა აპარატის მიმდებარე ტერიტორია (მაგ.: ბანკომატები, ყავის აპარატები)	200
სანიტარული აღმშენებლობა	150
კიბეები, დიფუზი	100

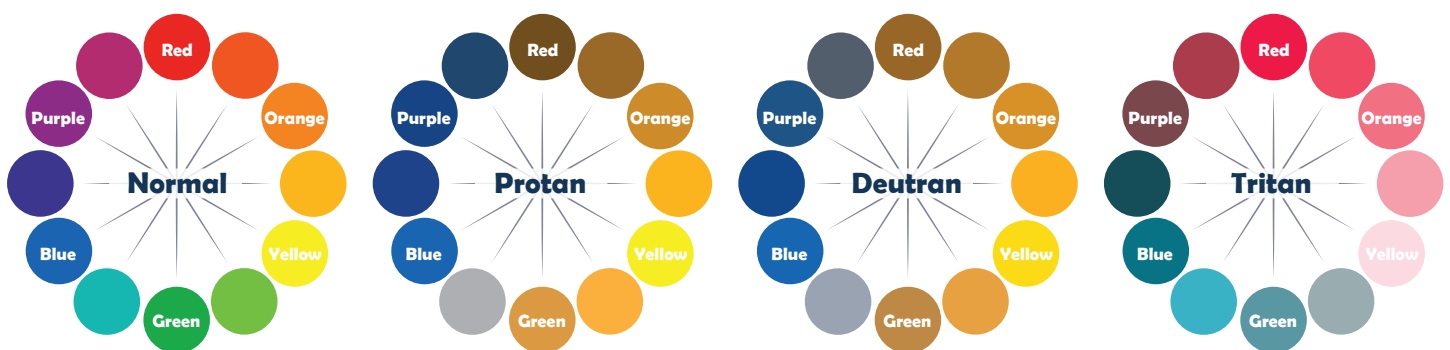
სივრცის ფერებისა და კონტრასტების, აგრეთვე დიზაინის ცვლილებების, შესაძლოა განათება შესაცვლელი გახდეს. აქედან გამომდინარე, ნებისმიერი ცვლილებისას, გასათვალისწინებელია ცხრილში მოცემული ინფორმაცია ან საჭიროა შესაბამისი ცოდნის მქონე ექსპერტის ჩართვა დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესში.

აღნიშნული პარამეტრების დანერგვისთვის საჭიროა უმაღლესი საბჭოს შენობაში არსებული ჩამრთველები იყოს ადვილად შემჩნევადი, რისი მიღწევაც შეიძლება ჩამრთველის ირგვლივ კონტრასტული ფერის კანტის გაკეთებით. კანტი შეიძლება იყოს 3-5 სანტიმეტრი სიგანის. ჩამრთველებთან ერთად მოიაზრება ე.წ. შტეფსელებიც.

აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობის სხვადასხვა სივრცეში განათების შესახებ კომენტარები იხილეთ თითოეული სივრცის მიხედვით.

შენიშვნა

მოსახლეობის უმრავლესობა ფერებს ხედავს ისე, როგორც ეს ქვემოთ მდებარე ნახატზე პირველ წრეშია გამოსახული. ამავე ფერებს მხედველობითი აღქმის რამდენიმე კონკრეტული დარღვევის მქონე ადამიანები კი ისე ხედავენ, როგორც მომდევნო წრეებშია გამოსახული. გასათვალისწინებელია, რომ ის ფერები, რომლებიც პირველ წრეზე განსხვავდება ერთმანეთისგან, დანარჩენებზე კი თითქმის ერთნაირია, გვერდიგვერდ არ გამოვიყენოთ, განსაკუთრებით მაშინ, თუ ობიექტსა და ფონს შორის კონტრასტის შექმნა გვსურს. ამრიგად, უნდა მოვერიდოთ შემდეგ კომბინაციებს: მწვანე-წითელი-სტაფილოსფერი; ცისფერი-ლურჯი-იასამნისფერი-იისფერი; წითელი-სტაფილოსფერი-ყვითელი; მწვანე-ნაცრისფერი-ლურჯი-ცისფერი; იასამნისფერი-ყავისფერი-შინდისფერი.

შიდა ეზო და შესასვლელი

- **მთავარი შესასვლელი** უნდა მდებარეობდეს მისაწვდომ სვლაგეზზე (მარშრუტი) საზოგადოებრივი და საერთო გამოყენების ფართობებიდან;
- ყველა სივრცესა და ელემენტს, რომლებიც ერთეულის ნაწილია, უნდა **აკავშირებდეს**, სულ მცირე, ერთი მისაწვდომი სვლაგეზი. მისაწვდომი სვლაგეზები უნდა ემთხვეოდეს ან უნდა მდებარეობდეს მთავარ მიმოსვლის ბილიკებზე.
- ყველა ოთახში, რომელსაც მისაწვდომი სვლაგეზი ემსახურება, უნდა იყოს **მოსატრიალელი სივრცე**.
- მისაწვდომი სვლაგეზი უნდა მოიცავდეს ერთ ან ერთზე მეტ ქვემოთ მოცემულ **ელემენტს**: სავალი ზედაპირები, რომელიც არ არის 1:20-ზე მეტად დახრილი, კარები და გზა-კარები, პანდუსები, ლიფტები და ბაქან-ლიფტები.

უმაღლესი საბჭოს შენობის ეზოში არსებულ სამ საფეხურზე აუცილებელია გაკეთდეს ფეხის დაცურების საწინააღმდეგო კანტები და რადგან ეზოში არსებული ქვაფენილი და მზის სხივების ჩრდილი ორივე თავისებურად ართულებს სავალი ზედაპირის ერთგვაროვნების აღქმას, აუცილებელია ყველა საფეხურზე, ფეხის დაცურების საწინააღმდეგო კანტის გვერდით, დამატებით 5-6 სმ. სიგანის, თეთრი ან ყვითელი ფერის ხაზოვანი მონიშვნა გაკეთდეს კაუჩუკის შემცველი საღებავით.

ამ ეტაპზე, ზემოდან ქვემოთ მოძრაობისას, მცირემხედველი ადამიანისთვის ძალიან გართულებულია იმის შემჩნევა, რომ იქ საერთოდ არის საფეხურები და მით უმეტეს რთულია იმის იდენტიფიცირება, თუ ზუსტად სად იწყება ჩასაბიჯებელი. შედარებით სწრაფად მოძრაობისას, საფეხურების გვიან შემჩნევის გამო, შესაძლოა დაგვიანდეს რეაქცია და გამოიწვიოს ფეხის ჩაგარდნა.

ასევე, საფეხურების გვერდები უნდა იყოს შემოსაზღვრული მოაჭირებით ან დაემატოს მცენარეების ქოთნები ისე, რომ მათ შორის 30-40 სანტიმეტრზე მეტი სივრცე არ დარჩეს. ასევე ქოთნების დამატება სასურველია აუზის ზედა მხარეს ისე, რომ ქოთნები კიბიდან კიბემდე, მთლიან რკალზე იყოს განლაგებული.

შიდა ეზო და შესასვლელი - ანსაბუღი მდგომარეობა:

- ⚠ **განთუქავალია სავალი ზედაპირის ალქმა;**
- ⚠ **კიბის საფეხურები ან ანის საკმაღისად კარგად შესაფენავი;**
- ⚠ **კიბის ორივე მხარეს ანის ჩასაჰარღნი.**

შიდა ეზო და შესასვლელი - რეკომენდაცია:

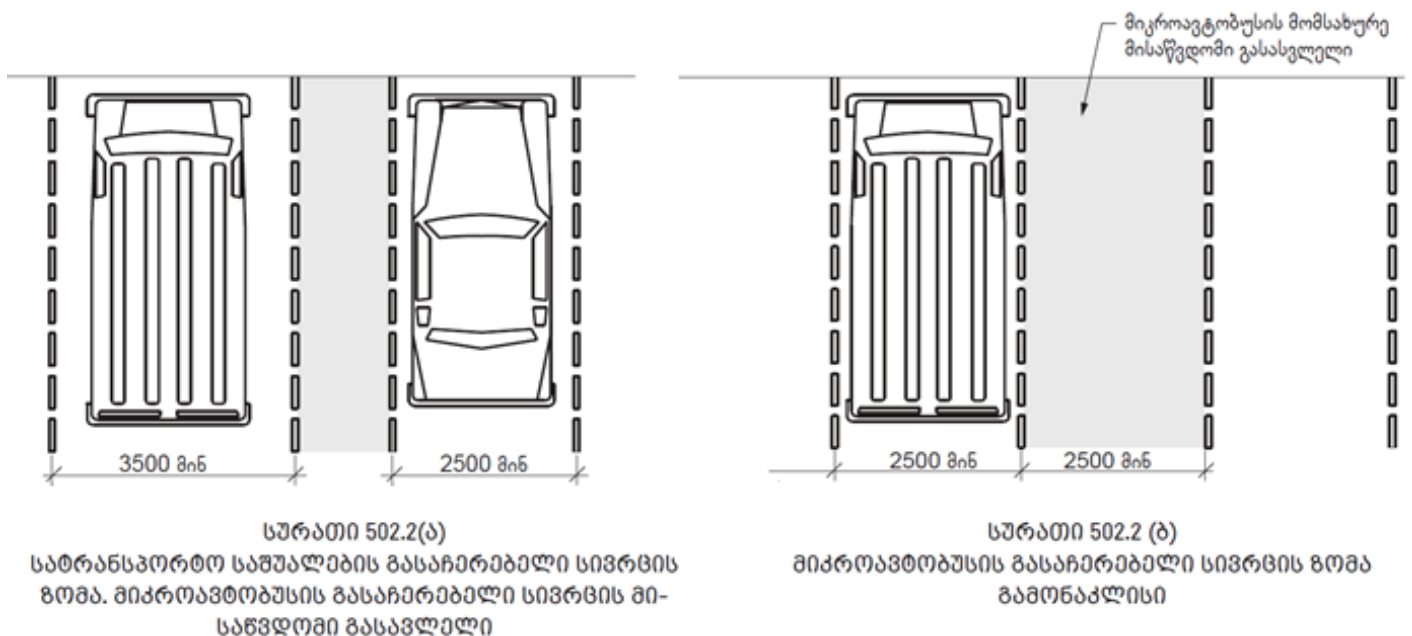

- ✓ კიბის საფეხუჩაბზე უნდა დამაგრდეს ფეხის დასუჩავის საწინააღმდეგო კანთები;
- ✓ დამატებით, კანთების გვერდით, უნდა გაკეთდეს 5-6 სმ სიგანის ზოლი კაუჩუკის შემავალი საღებავით, რათა მისი კიდეები შესაძრევი გახდეს მხინძმხედველი ადამიანებისთვის;
- ✓ კიბის მაჩვენებელი და მაჩვენებელი მხარეს უნდა გაკეთდეს მოაჭიჩაბი (დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ქვეთავი „მოაჭიჩი“) ან დაიდგან ყვავილის ქოთნები ისე, რომ ფეხის ჩასაწადნი ადგილი არ იყოს დარჩენილი
- ✓ ქოთნის მხანაჩაბი უნდა განთავსდეს აუზის ზედა მხანასაჲ.

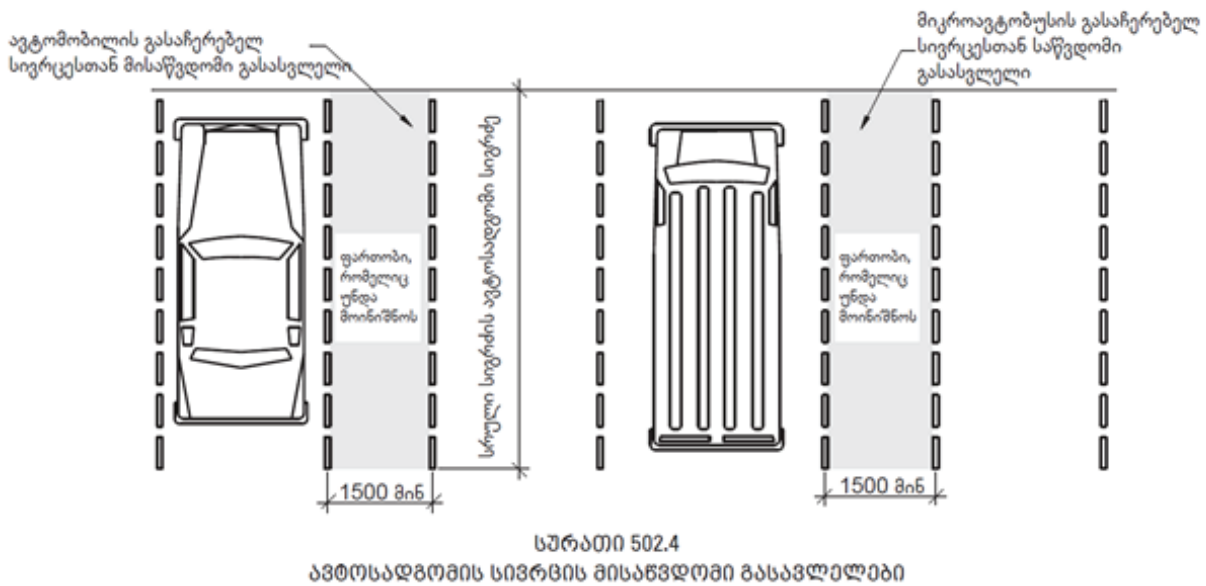
ავტოტრანსპორტის გარეჩაბები და სადგომები/პარკინგი

აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობის ავტოტრანსპორტის გარეჩაბებისა და სადგომების შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების მოთხოვნებზე ადაპტაციის მიზნით, აუცილებელია გათვალისწინებული იყოს შემდეგი საკითხები:

- **სატრანსპორტო საშუალების გასაჩერებელი სივრცის ზომა.** მსუბუქი ავტომობილების გასაჩერებელი სივრცეები უნდა იყოს, არაუმცირეს 2500 მმ სიგანის. მიკროავტობუსების გასაჩერებელი სივრცეები უნდა იყოს, არაუმცირეს 3500 მმ სიგანის.

- **საავტომობილო სივრცეების მონიშვნა.** მსუბუქი ავტომობილებისა და მიკროავტობუსების გასაჩერებელი სივრცეების სიგანის განსასაზღვრად დახაზული უნდა იყოს. სადაც გასაჩერებელი სივრცეები ხაზებითაა მონიშნული, გასაჩერებელი სივრცეებისა და მომიჯნავე მისაწვდომი გასავლელების სიგანე უნდა გაიზომოს მონიშვნების ღერძიდან.
- **მდებარეობა.** მისაწვდომი გასავლელები უნდა ესაზღვრებოდეს მისაწვდომ სვლაგებს. დასაშვებია, ორ ავტოსადგომ სივრცეს საერთო მისაწვდომი გასავლელი ჰქონდეს. მისაწვდომმა გასავლელებმა არ უნდა გადაფაროს საავტომობილო გზა. დასაშვებია, ავტოსადგომ სივრცეებს ჰქონდეს მისაწვდომი გასავლელები მსუბუქი ავტომობილის ან მიკროავტობუსის ორივე მხარეს. დახრილად განთავსებული მიკროავტობუსების გასაჩერებელი სივრცეების მისაწვდომი გასავლელები დასაშვებია შეიქრას ავტოსადგომის მომსახურე საფეხმავლო ბილიკზე.
- **სიგანე.** მსუბუქი ავტომობილებისა და მიკროავტობუსების გასაჩერებელი სივრცეების მისაწვდომი გასავლელები, არაუმცირეს, 1500 მმ სიგანის უნდა იყოს.
- **სიგრძე.** მისაწვდომი გასავლელები უნდა გაგრძელდეს იმ ავტოსადგომი სივრცეების მთელ სიგრძეზე, რომელებსაც ისინი ემსახურება.
- **აღნიშვნები.** მისაწვდომი გასავლელები უნდა აღინიშნოს გრაფიკულად, გასავლელებში პარკინგის თავიდან ასაცილებლად. სადაც მისაწვდომი გასავლელები ხაზებითაა აღნიშნული, მისაწვდომი გასავლელებისა და მომიჯნავე ავტოსადგომი სივრცეების სიგანე უნდა გაიზომოს აღნიშვნების შუახაზიდან.
- **შვეული თავისუფალი სივრცე.** არაუმცირეს 2500 მმ შვეული თავისუფალი სივრცე უნდა მდებარეობდეს შემდეგ ადგილებზე:
 1. მიკროავტობუსებისთვის გასაჩერებელ სივრცეებზე;
 2. მისაწვდომ გასავლელებზე, რომლებიც განკუთვნილია მიკროავტობუსების გასაჩერებელი სივრცისათვის;
 3. მიკროავტობუსების გასაჩერებელ სივრცემდე მისასვლელ საავტომობილო გზებზე.
- **კავშირი მისაწვდომ სვლა გზებთან.** ავტოსადგომი სივრცეები და მისაწვდომი გასავლელები ისე უნდა იყოს დაგეგმარებული, რომ მსუბუქი ავტომობილებისა და მიკროავტობუსების გაჩერების შემთხვევაში არ ჩაიხერგოს მომიჯნავე მისაწვდომი სვლაგეებისათვის განკუთვნილი აუცილებელი თავისუფალი სიგანე.
- **ფართო ტროტუარები.** სადაც მოსაზღვრე ტროტუარების ან მისაწვდომი სავალი არეალის სიგანე აღემატება 4300 მმ-ს, ქუჩაში ავტოსადგომის სრულ სიგრძეზე უნდა არსებობდეს არაუმცირეს 1500 მმ სიგანის მისაწვდომი გასავლელები, რომლებიც უნდა უკავშირდებოდეს ფეხით მოსიარულეთა მისადგომ გზას.

ამუამად აქარის უმალეს საბჭოს შენობასთან არსებული პარკინგი არ შეესაბამება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გაჩერებისთვის საჭირო სტანდარტებს და საჭიროებს ზემოთ აღწერილი მახასიათებლების გათვალისწინებით გადაკეთებას.

ევაკუაცია

წინასწარი შეთანხმების გარეშე, კრიზისულ სიტუაციაში შეიძლება მოხდეს პასუხისმგებლობის დიფუზია, ანუ ყველამ ჩათვალოს, რომ ვიღაც სხვა დაეხმარება შენობაში მყოფ ადამიანს. აუცილებელია არსებობდეს ევაკუაციის სტრატეგია და წინასწარ იყოს დაზუსტებული, საგანგებო მდგომარეობის დროს ვის რა როლი ექნება, თუ ვინ იქნება მხედველობის ან მობილობის შეზღუდვის მქონე ადამიანის დამხმარე. ამასთანავე, სტრესულ სიტუაციაში ძალიან კარგი სივრცითი ორიენტაციის მქონე ადამიანმაც შეიძლება დამოუკიდებლად ვერ შეძლოს გადაადგილება.

ჩაკონფერაცია კოვიდ 19-ის პრევენციისთვის

შენობის შესასვლელში განთავსებული დეზობარიერი, ასევე მისი გამოყენების ინსტრუქცია, სადებიზინფექციო ხსნარების დისპენსერები და მათი გამოყენების ინსტრუქციები უნდა იყოს განთავსებული იმგვარად, რომ ადვილი იყოს მათი შემჩნევა მხედველობის დარღვევის მქონე ადამიანებისთვის. ისინი უნდა იყოს მკვეთრი, გარემოსთან კონტრასტული ფერის ან ქონდეს მინ. 5 სმ-ის სიგანის მკვეთრი კანტები. შესაძლოა, მათი ფონი შეიცვალოს იმგვარად, რომ შეიქმნას

კონტრასტი, მაგ., კედელი შეიღებოს მუქი ფერის საღებავით. ინსტრუქციები უნდა იყოს მკაფიო, მარტივი და შესაბამისად დასურათებული. ასევე მნიშვნელოვანია დისპენსერის დაკიდების სიმაღლის განსაზღვრის დროს, ეტლით მოსარგებლე და ტანმორჩილი ადამიანების საჭიროებების გათვალისწინება. სასურველია, დისპენსერი იატაკიდან არაუმეტეს 120 სმ. სიმაღლეზე ეკიდოს.

ჩაკონკრეტოვებული აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობის სმენადაქვეითებულ/სმენისარმქონეთათვის მისაწვდომობის გაზრდისთან დაკავშირებით

აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობის ხელმისაწვდომობის გაზრდა სმენისარმქონე/სმენადაქვეითებული ადამიანებისთვის, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სხვა კატეგორიებთან შედარებით, უფრო მარტივია, რადგან მეტწილად კომუნიკაციის სირთულეების გადალახვას და ინფორმაციული ხელმისაწვდომობის კუთხით შენობის ადაპტირებას მოიცავს.

საშუა გზით და შენობაში შესვლა

სმენადაქვეითებული მოქალაქის სრულფასოვნად მომსახურებისთვის აუცილებელია საშვის გაცემა თანამშრომლის სახე იყოს საკმარისად განათებული და სინათლე ისე არ ხვდებოდეს ვიზიტორს, რომ თვალს ჭრიდეს. აღნიშნული სპეციფიკის გათვალისწინება არის ძალიან მნიშვნელოვანი, რადგანაც სმენადაქვეითებულთა ნაწილი ბაგეებიდან კითხვის მეთოდს ირჩევს.

საშვის მიღების უმჯობესი შედეგით შესვლისთვის, მნიშვნელოვანია უსაფრთხოების შემოწმების პროცედურები, ასევე, წერილობით იყოს გამოკრული, ჩაბან სმენისარმქონე მოქალაქისთვის არ იყოს გაუგებარი, თუ ჩათვალს ხდება მისი შემოწმება და საჭიროების შესაბამისად მისი ჩანთის ან ჯიბეების დათვალიერება.

შენობაში შესვლის უფლების მისაღებად, აუცილებელია საშვის ასაღებ განყოფილებაში წერილობით იყოს გამოკრული აღნიშნული პროცედურისთვის მოქალაქის მხრიდან საჭირო დოკუმენტაციის წარდგენის შესახებ ინფორმაცია (სასურველია იყოს ქვემოთ ფოტოზე მონიშნულ ადგილას).

საშვის გამსვლი კანონიერი უნდა ფლობდეს ჟესტურ ენას, ჩათვალს სმენისარმქონე მოქალაქისთან საჭიროებისამებრ დიალოგის წარმართვა.

ფოტო: საჩინო დოკუმენტაციის შესახებ ინფორმაციის გამოსაკვეთი ადგილი

დაკუთხუთხან სტუმრობა

სმენისარმქონე მოქალაქეს დეპუტატთან სტუმრობისას, აუცილებელია თან ახლდეს სურდო თარჯიმანი, თუმცა სმენადაქვეითებული პირის შემთხვევაში შესაძლებელია დამოუკიდებლად სტუმრობაც. მისი ვიზიტის დროს მნიშვნელოვანია დეპუტატის კაბინეტის ან შეხვედრების ოთახის აბრაზე სრულყოფილი წარწერის (სახელი და გვარი, თანამდებობა, სამუშაო საათები) მითითება.

სმენისარმქონეთა მხარდაჭერის და მათდამი დადებითი დამოკიდებულების გამოსახატად, სასურველია აჭარის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატებს, საკუთარ კაბინეტში ჰქონდეთ გაკრული ჟესტური ენის ანბანი (დაქტილი) და საჭიროების შემთხვევაში თვითონ შეძლონ საკუთარი – სახელი და გვარის – წარდგენა ჟესტურ ენაზე სმენისარმქონე პირთან.

სხდომათა დარბაზი და ბრიფინგების სივრცეში

სხდომათა დარბაზსა და ბრიფინგების სივრცეში, აუცილებელია გამოყოფილი იყოს სურდო თარჯიმნისთვის ადგილი, რომელიც მოქალაქეთათვის განკუთვნილი სკამებიდან კარგად ჩანს, ასევე აუცილებელია განათება კარგად ეცემოდეს აღნიშნულ ადგილს და მის უკანა ფონს წარმოადგენდეს მუქი ფერი (სურდო თარჯიმნისთვის საურველია გამოყოფილ იქნას სურათზე აღნიშნული ადგილი).

ფოტო: სუბოტანაჩიბის ადგილი სხდომათა დარბაზში

ფოტო: სარგოსარგოზის არგონი ბრუნგბეზის სიზარგო

განგაში და ევაკუაცია

აუცილებელია, აჭარის უმაღლესი საბჭოს შენობაში, განგაშის, ევაკუაციისა და მსგავსი განსაკუთრებული შემთხვევებისთვის დამონტაჟდეს მანათობელი სიგნალი სველ წერტილებში, დერეფნებსა და შეხვედრების ოთახებში, რომლის მნიშვნელობის შესახებ სმენისარმქონეს წინასწარ ექნება ინფორმაცია. აღნიშნული საინფორმაციო დაფა კი სასურველია განთავსდეს დერეფნებში საევაკუაციო გეგმასთან ერთად.

რეკომენდებულია საპირფარეშოებში სიგნალი კარზე ან საერთო კედელზე დამონტაჟდეს.

ფოტო: საევაკუაციო განგაშის სიგნალის დამაგრების ადგილი

შეჯამება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შენობის მისაწვდომობის გეგმა მობილობის, მხედველობისა და სმენის შეზღუდვის მქონე პირთათვის შემუშავებულია აჭარის უმაღლესი საბჭოს ღია მმართველობის 2020-2021 წლების სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.

დოკუმენტი აჩვენებს ადამიანთა უფლებების დაცვას და საკმაოდ მაღალ დონეზე უზრუნველყოფს მისაწვდომობას ადამიანთა უფლებების დაცვის სფეროში, თუმცა კონცეფციაში მოცემული საკითხები და მისი პრაქტიკაში განხორციელება იქნება წინ გადადგმული ნაბიჯი კიდევ უფრო მისაწვდომი გახადოს შესაქმნელად.

ამასთან, დოკუმენტში მოცემულია ყველა მნიშვნელოვანი რეკომენდაცია, რომელთა გათვალისწინება ერთი მხრივ ხელს შეუშლის მაღალ დონეზე შესაქმნელად ადამიანთა უფლებების დაცვის სფეროში, მეორე მხრივ კი, შესაძლოა, საფრთხე შეუქმნას მათ სივრცისა და ჯანმრთელობას. დოკუმენტში აღნიშნული რეკომენდაციების გათვალისწინება შეამცირებს მაღალ დონეზე შესაქმნელად ადამიანთა უფლებების დაცვის სფეროში განხორციელებას და ნაწილობრივ ან სრულად აღმოუჩინებს რისკებს, რომლის ამჟამად აუზნებას მოგიწევს, მხედველობის და სმენის შეზღუდვის მქონე პირთა შენობაში შესვლას, გადაადგილებას, პროცესებში ჩართვას, ინფორმაციაზე წვდომას და ღირსეულ სამოქალაქო მონაწილეობას.

რეკომენდაციების გათვალისწინება და საჭირო ცვლილებების განხორციელება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შენობას და მასში მიმდინარე საქმიანობას მნიშვნელოვნად მიაახლოებს საქართველოს კონსტიტუციის მე-11 მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების და ინტერესების რეალიზებისთვის საჭირო პირობების შექმნასთან.

ცვლილებების განხორციელება ასევე მნიშვნელოვანი წინსვლა იქნება გაეროს მიერ 2006 წელს მიღებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის რატიფიცირებით ნაკისრი ვალდებულების შესასრულებლად, რომლის მიხედვითაც სახელმწიფომ და მისმა სტრუქტურებმა უნდა უზრუნველყონ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვა და მათი სრულფასოვანი ჩართვა ქვეყნის სოციალურ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, საგანმანათლებლო, კულტურულ და სხვა სფეროებში. დოკუმენტში აღწერილი რეკომენდაციები და მათი განხორციელება ასევე პასუხობს 2020 წელს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულ კანონს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“.

გამოყენებული წყაროები, ღოკუმენტები, რეზერვები

01. საქართველოს კონსტიტუცია;
02. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შენობასა და მიმდებარე ტერიტორიაზე მხედველობის და/ან სმენის დარღვევის და მობილობის შეზღუდვის მქონე პირთათვის არსებული ბარიერების და მისაწვდომობის ანალიზი;
03. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ღია მმართველობის 2020-2021 წლების სამოქმედო გეგმა;
04. საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 1 ივნისის N41 დადგენილება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის სივრცის მოწყობისა და არქიტექტურული და გეგმარებითი ელემენტების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე;
05. საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 4 დეკემბრის N732 დადგენილება - „ტექნიკური რეგლამენტის – „მისაწვდომობის ეროვნული სტანდარტების“ დამტკიცების თაობაზე“
06. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის კონვენცია, 2006;
07. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ნათარგმნი და ადაპტირებული ნორვეგიული სტანდარტი NS 11001 – 1.E: 2009 - უნივერსალური დიზაინი ბინათმშენებლობაში, ქართულ ენაზე გამოქვეყნდა 2017 წელს.
08. ICC A117.1-2017- Standard for Accessible and Usable Buildings and Facilities, American National Standard;
09. Willumeit G. 2017, Essentielle Begriffe der DIN N 32984 Bodenindikatoren im öffentlichen Raum, Deutsche Blindenstudienanstalt s.V., Marburg, Deutschland;
10. Geudens, T. No Barriers No Borders – TC Enable, 2006, Salto Mixed Ability Projects – SALTO Inclusion Resource Center;
11. სახელმძღვანელო სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისთვის ინკლუზიური გადაწყვეტილების მიღებაზე, IDEAS არაფერი ჩვენს შესახებ ჩვენს გარეშე, ბრიტანეთის საბჭო;
12. გზამკვლევი - უსინათლო და მცირემხედველი პირების ინკლუზია არაფორმალური განათლების აქტივობებში, თბილისი, 2016, ააიპ მარიანი;
13. „ყველაფერი, რაც ყრუ-უსინათლო პირების შესახებ უნდა ვიცოდეთ“, მალგოჟატა ქშონუეკი, „ყრუ-უსინათლო პირთა დახმარების ასოციაცია“, პოლონეთი, ქართულ ენაზე გამოქვეყნდა 2019 წელს, ხელმისაწვდომია: <http://disability.ge/storage/files/doc/publication.pdf>.

